

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184N

La nova constitució russa

La bandera continua essent roja amb la falç i el martell i el lema marxista en les sis principals llengües parlades en la Federació: rus, ucraïn, blanc-rus, armeni, turc i georgià (llengua parlada a la Transcaucàsia). Al fons de les insígnies hi ha un globus de la terra, sobre el qual el ponent de la nova constitució, Sapranóv, ha tingut la precaució de fer gravar, com amb aquest símbol no vol expressar Rússia la intenció de conquerir l'Univers, sinó que, en el cas que algun país tingués la intenció d'unir-se a la Federació, li faria lloc.

Hem de fer ressaltar la figura
 l'excel·lent mestre N'Adrià Esqu
 rrà que amb la seva coneguda intel
 gència musical ha fet renèixer
 nom de la Schola Orpheònica i l
 arribat a tan formosa fi de curs

Banc Urquijo Català

Capital: 25.000.000 de pessetes

Domicili social: Pelayo, 42 - Barcelona

AGÈNCIES A GIRONA I MATARÓ
Delegacions a Palamós i La Bisbal

OPERACIONS BANCÀRIES DE TOTES CLASSES

Negociem els cupons venciment 1.er d'agost pròxim

També negociem els cupons de les Obligacions
del Tresor 4'50 i 5 % venciment 4 d'agost,
així com els del Deute Amortitzable
5 % venciment 4 d'agost pròxim

Execució d'ordres de borsa a les principals places. — Compra i venda
de valors al comptat. — Subscripció, sense despeses, a totes les
emissions. — Negociació i cobrament de cupons nacionals i estrangers
i títols amortitzats. — Custòdia de valors en dipòsit i en compte
corrent. — Préstecs i obertures de crèdits amb garantia de valors. —
Informacions financeres.

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

CALDES DE MALAVELLA (Província de Girona)

TEMPORADA: de 1.er de maig a 30 d'octubre

Malalties de l'aparell digestiu. — Artritis en les seves
múltiples manifestacions. — Diabetes. — Glucosuria

Establiment de primer ordre, rodejat de frondosos parcs. Habitacions grans,
còmodes i ventilades. Menjadors i cafè grandiosos. Salons esplèndids i ele-
gants per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Llum elèctrica. Camp
per a tennis i altres esports. Garatge. Telèfon 408, Red de Girona.

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. — Dia 24
de juliol de 1934.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0' i al nivell de la mar:
761.7, 762.5, 761.9.

Termòmetre sec: 28'3, 27'3, 28'4.

Termòmetre humit: 23'3, 24'3, 24'0.

Humitat (centèsimes de saturació):
63, 77, 81.

Direcció del vent: SO., S., SO.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 2, 3.

Estat del cel: Quasi serè. Nuvols.
Quasi tapat.

Classe de núvols: C., K.C.St., K.
Alst.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 30'7; mínima, 21'7; mínima prop
del sol: 20'8.

Oscil·lació termomètrica: 9'0.

Temperatura mitja: 26'2.

Precipitació aigua, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de: 85 km.

Observacions particulars: No-cap.
El director, E. Alcóbé

Vanos Cardús Portafar-
rissa, 10-

A un tramvia de la línia d'Horta,
un subjecte escamoteja a un passat-
gers 75 pessetes en bitllets que duia
a una de les butxaques de l'americana.

L'escamoteig fou advertit pel per-
judicat, i el lladre va provar de fugir
però, perseguit per algunes persones,
fou agafat i portat a la Delegació, on
la policia el reconegué a l'acte, per
ésser el famós carterista Robert Sa-
bol Garcia. Fou posat a disposició del
jutjat.

Cratalleries J. Llorens, R. Flors, 30

El governador ha imposat multes
de 100 a 500 pessetes a dos empre-
saris de cafès concerts i a sis ballari-
nes per espectacles immorals, i de
250 pessetes a dos individus que por-
taven pistola sense guia.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

A les 3 de l'altra matinalada, Domènec
Peral, de 30 anys, cadiraire, domici-
liat Vistalegre, 7, segon, fou agredit
al carrer de l'Arc del Teatre per un
subjecte, que va clavar-li una oop de
ganivet, produint-li una ferida a la
regió hipogàstrica amb sortida de
intestí, produint greu.

Després de curat al dispensari del

la Caixa de Pensions per a la Vella-
sa i d'Estalvis l'aprovació, per R. O.
de 15 març darrer, de les mutua-
litats o caixes escolars de previó, or-
ganitzades per l'esmentada Caixa, es-
tabertes a diferents poblacions de
Catalunya, i amb els noms següents:
Barcelona. — «Femosa», de Barce-
lona; «Germanor», de Calitús; «Sant
Vicens Espanyol», de Malla; i «Sant
Miquel dels Sants», de Vich.
Girona. — «L'Esdevenidor Cadaque-
senc», de Cadaqués; i «Nostra Senyo-
ra del Far», i «Ave Maria», de Sus-
queda.

Lleida. — «Recat» i «Perseveran-
cia», de Balldemà; «Previsió Alsinen-
ca», d'Alsinà (Alinyà); «La Vall d'U-
narre», d'Unarre; «Joventut Estalvi-
dora», de Gemp (Os de Balaguer); «In-
fancia Previsora», de Vallvert d'Ur-
gell (Ibars d'Urgell); i «Sant Sadurni
d'Aguilar» (Basella).

— MOBLES OFICINA, SALMERON, 75

La Caixa d'Estalvis, durant la pas-
sada setmana, han ingressat pesse-
tes 798,864, procedents de 3,976 im-
posicions, essent 293 el nombre de nous
imponents.

S'han satisfet per 1,908 reintegres,
pessetes 694,517'45 i per a la compra
de valors per compte de 14 imponents
pessetes 373'48. Total, 1,982 reintegres
i pessetes 731,865'45.

— Sucre Sastre i Marqués, especí-
fic contra els cucs i purga els nens.

Queda oberta a l'Ateneu Enciclopè-
dic Popular (Carme, 30), la inscripció
per assistir a l'excursió col·lectiva
que farà del 7 al 16 del propi vent
setembre, a París, Versalles, Reims
i antics camps de batalla, la qual
promet assolir també un bon èxit pel
gran nombre de socis i altres perso-
nes que diàriament demanen programes
il·lustrats de l'esmentat viatge.
Per detalls i inscripcions, tots els
dies feiners, de sis a onze de la vet-
lla i els dies festius, d'onze a una
del matí.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

La Reial Associació de l'Arbre de
Noel, la missió de la qual és la de
socórrer amb robes i joguines els
nens pobres de Barcelona, celebrarà
el dia 2 d'agost pròxim, a dos quarts
de deu del vespre, un festival al
Turó Parc.

L'esmentada festa promet veure's
molt animada.

- Per a cines de família

no hi ha com la casa CUYAS, Por-
tal de l'Angel, 11.

Demà, a les deu de la vetlla, el
jove poeta En Lluís Miró Parrellada,
donarà a l'Ateneu Barcelonès una
lectura de poesies originals.

— L'orquestra Escolans de Sant Sa-
durni de Noya, que tants aplaudi-
ments ha meregut i el nom i fama
de la qual han quedat ben pala-
sats a Catalunya i a França pels
triomfs que ha assolit i per l'escolit
repertori amb què compta, degut, en
part, als cent onze anys que porta de
fundació, ha estat contractada en
les següents poblacions per als mesos
de juliol i agost del corrent:

Juliol. — 1, 2, 3, Terrassa; 5, 6, 7,
8 i 9, Vich; 10, Esparraguera; 14 i 15,
Colònia Pons; 16 i 17, Carme; 21, La
Fontesa; 22 i 23, Corbera; 25, 26 i 27,
Hostalets Pierola; 29, Castellot, 30 i
31, La Ribera (Tarragona).

Agost. — 1 i 2, Vilabella (Tarrago-
na); 3 i 4, Sant Esteve Sarrovi; 5,
6 i 7, Sant Pere de Riudevilles; 10,
11 i 12, Sant Feliu de Llobregat; 15 i
16, Castellvell i Vila; 17 i 18, Hospita-
let de Llobregat; 19, 20 i 21, Nollat del
Vallès; 24 i 25, Igualada; 28 i 27,
Fachs; 29 i 30, Al Catllar (Tarrago-
na).

L'Associació d'Hotelers i Similars
de Catalunya s'ha reunit en sessió
especial, a la qual han concorregut
gran nombre d'elements del Gremi
de Restaurants d'aquesta ciutat i de
l'extraradi, pr a prendre acords en
defensa de llurs interessos contra
les competències que els venen fent
els Grans casinos i Circos de Barce-
lona.

S'acordà que el Comitè nomenat a
l'efecte, iniciï treballs preliminars i
convoqui per a aviat, una magna as-
semblea d'aquesta indústria, per a
tractar les resolucions procedents en
aquesta qüestió.

A un dependent de comerç li van
pendre una bicicleta que havia del-

Nervios

Las autoridades médicas recomiendan

Perlas de Valil

como excelente calmante de los nervios:

Dolor de cabeza, estados de exaltación, molestias
de corazón, neurastenia e histerismo, desvelo
nervioso, y en Perturbaciones de la menstruación

Pídase en las farmacias frascos de origen de 25 perlas

Productos Químicos Meister Lucius & Brüning, S. A.
Barcelona. Apartado 202

Bisbat

INICIATIVA XAVIER. — INSTITUT MIS-
SIONAL PER A LA XINA. — XAVIER
DE LAURE, PAMPLONA

Amics i benefactors en Crist: Les revistes
franceses, angleses i alemanyes, fins aquelles
que es diuen indiferents, es preocupen de
la nostra activitat missionera, frapant com
diu el senyor Barre, parlant del nostre
Institut Missional per a la Xina, en un in-
forme que redacta en nom de la Comissió
de Negocis Estrangers del Govern de París.
En realitat de veritat, per ara, el Govern
francès no té per què alarmar-se dels nos-
tres progrésos. Encara ens falta vendre la
primera edició d'«Espanya deu». Si serà una
equivocació meua l'haver donat aquest títol
al nostre llibre... No obstant, aquí va una
carta de l'Excm. senyor bisbe d'Astorga,
el qual m'escriu:

Molt estimat Pare i senyor meu, i tant
com Déu! : Espanya, que té tan brillants
antecedents missioners, la que cridà i formà
Sant Francesc Xavier, ha de... figurar al
cap de totes les nacions del món en sa
missió de «missioners». Fins ara eren indi-
vidus de les ordes religioses quasi tots els
missioners que d'Espanya treballaven a les
Missions. Vostè desitja, vostè tracta d'ocor-
reir que en endavant sigui més gran el
nombre de sacerdots seculars que es des-
quinen a aquesta obra excel·lent i asenyala la
Xina com el més apropiat camp per a l'ex-
ercici d'aquest apostolat. Aplaudixo i be-
neixo els il·lustrats projectes de vostè, tan
ben orientats i vulgui Déu beneir els vos-
tres actuals esforços de tal manera que dia-
re de poc els poguem veure convertits en fe-
cunda, fecundíssima realitat. Vos envia ca-
rinyosa benedicció el vostre affm. — El bisbe
d'Astorga.

Res, és qüestió de començar el nostre «de-
re» sense vacil·lacions i subratllant la pa-
raula com fa el bisbe d'Astorga. Parlat,
doncs, clar i catòlic, no cal sinó anar
a una llibreria catòlica i demanar un exem-
plar d'«Espanya deu», pagar tres pessetes,
que és el que a nosaltres ens costa, i llegir-
lo, sobretot llegir-lo i fer que altres el lle-
geixin! El menys que es pot demanar en
aquests temps tan democràtics és «ésser es-
coltats». Així és doncs el que demana el vo-
stre affm. en Crist a. s., Miquel dels Sants
Corral, M. Apost.

— A Manresa ha mort el doctor don Va-
lenti Gibert, antic professor del Col·legi
d'ensenyament secundari del Seminari d'a-
quella ciutat.

— Ha celebrat la seva primera missa, a
la parròquia de Manlleu, el sacerdot don
Joan Givè essent padrí per don Fran-
cesc Vilarió i donya Maria Roqué.

— Ha estat visitat el capella de la Casa
de Caritat de Vich, don Pere Bonif.

— Ha celebrat la seva primera missa, a la
parròquia de Taradell, el nou sacerdot don
Llorenç Bellpuig i Puig, essent padrí pel
doctor don Lluís Bellpuig i donya Con-
cepció Bellpuig d'Horta.

— Han sortit: cap a Tossa, el canonge d'a-
questa Seu, doctor Bruguera; cap al Sen-
turi de Nostra Senyora de Queralt, el rector
de la Bonanova, doctor don Lluís Giró, i
cap a la Fuda, l'ecònom dels Angels, do-
ctor don Manuel Mestre.

— S'han rebut en aquesta Secretaria de
Cambra i Govern, a la memòria de C. A. 2,
100 pessetes per als nois russos.

— El senyor bisbe de Vich conferirà or-
dres sagrats, al Col·legi Màxim de Sant Is-
naci de Sarrià, els dies 26 i 29 del cor-
rent.

— Ha mort al Convent de Caputxins de
Mataró Sor Maria Antònia Balagueró i Ca-
sa.

Obituari

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Emília Grau i Barnola. Enterra-
da ahir al matí.

En Josep Miquel i Martí. Enterrat
ahir a la tarda.

Na Mercè Panadès i Lacort. Enter-
rada ahir a la tarda, al Cementiri de
Les Corts.

En Tomàs Llopis i Llamusi, vides
de Na Maria Mestres. Enterrat ahir a
la tarda.

En Francesc Badia i Amill. Enter-
rat ahir a la tarda, al Cementiri de
Sant Gervasi.

Na Filomena Martín Jené de Barro-
lomé.

Vida religiosa

Avui: Sant Jaume, apòstol, patró
d'Espanya; Sants Cugat, Florenci i
Fèlix, màrtirs, i Santa Valentina, verge.
— Demà: Sant Pastor i Santa Anna,
mare de Nostra Senyora.

Quaranta hores: Avui, a l'església
parroquial de Sant Pau. Hores d'ex-
posició: De dos quarts de set del matí
a dos quarts de vuit de la tarda. —
Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Jaume, color
vermell. — La de demà: Santa Anna,
mare de Nostra Senyora, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona
de Betlem, a la seva església. — Demà,
Nostra Dona de les Gràcies, a Sant
Pere.

Adoració Nocturna: Avui i demà,
Torn del Santíssim Corpus Christi.

Vetlles en sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Nativitat
del Senyor, a la seva capella, Esco-
rial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de
Jesus Salvador, a la mateixa capella.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

DE PORTUGAL

Lisboa, 24. — S'ha publicat un decret, pel qual s'accepta la dimissió presentada pel ministre de la Guerra, coronel Fernando Ferriá, nomenant-se, per a substituir-lo, el bé interinament, el senyor Antonio Maria Salva, que exerceix la càrrega de l'interior. — Havas.

Lisboa, 24. — El diputat Maia, que, com se sap, pertany a l'exèrcit i contra el qual acaba d'aprovar-se un suplicatori, ha declarat que està decidit a retirar-se de l'exèrcit una vegada hagi complert el càstig que li fou imposat pel ministre de la Guerra.

Ha començat davant el Tribunal Mixt de Santa Clara la vista de la causa seguida contra l'octubrista, capità Antón Cabrita. — Havas.

Lisboa, 24. — Ha estat publicada una llei per virtut de la qual augmenta el coeficient per a calcular l'augment dels sous als funcionaris de l'Estat. — Havas.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 24, 2 tardà. El cap del Govern ha estat aquesta tarda, a primera hora, a l'estudi de l'escultor Benlliure, posant per a un bust que li està fent l'il·lustre escultor.

En rebre els periodistes, al migdia, els ha manifestat que a les cinc de la tarda llegirà el Decret de suspensió de sessions.

Demà passarà al dia al camp. Dijous, a les dotze del matí, anirà al Palau la mesa del Senat, per a sancionar les lleis, i al mateix dia, una hora més tard, hi haurà la mesa del Congrés.

DE GOVERNACIO

El duc d'Almodovar ha manifestat a primera hora de la tarda, que a «provincies» la tranquil·litat era completa.

Ha confirmat que aquesta tarda es clausuraran les ordes.

D'ESTAT

L'ambaixador d'Itàlia ha visitat el ministre d'Estat.

LA «GAUETA»

La «Gaceta» publica: D'Estat. — Declaració per tal d'assegurar i desenvolupar les relacions comercials entre Espanya i Islàndia.

Relat Ordre de Finances, disposant que s'apliqui al cas que se cita la de 17 d'octubre de 1917, per la qual els eparel·ladors i auxiliars conservaran en els escalons els llocs que els hagin correspost.

Relat Ordre del Treball, disposant que les Cambres de Comerç de les zones 5 i 8 trametin a aquest ministeri una terna per a la designació de les persones que han de cobrir les vacants que hi hagi a les dites zones.

Acordant que s'obri una informació pública perquè, totes les entitats, organismes i funcionaris que ho desitgin, puguin formular propostes sobre organització de serveis a càrrec de l'Estat, que representin una economia sobre l'actual cost.

De Finances. — Relació dels drets passius concedits durant la segona quinzena del mes de maig.

DE MARINA

Per disposició del ministeri de Marina s'ha ordenat als oficials de l'Armada que es trobaven gaudint de llicència o permís temporal, d'incorporar-se immediatament a llurs destinacions d'embarcament.

BISBE AUXILIAR

S'ha acordat el nomenament de bisbe auxiliar de Toledo, a favor del provisor de l'arquebisbat de València.

DEL FERROL

Ferrol. — La guàrdia civil ha detingut a Zomosa una companyia de còmics ambulants, composta de sis dones i vuit homes, que després de l'inspecció es dedicaven a cometre robaries en els pobles on treballaven.

A Vivero han plantejat la vaga de construcció 257 obrers, els quals demanen un augment de jornal.

ELS OBRERS DE MATAGORDA

Matagorda. — S'ha presentat a l'alcalde un nou grup d'obres de Matagorda, per a demanar-li feina, per no tenir cap element de vida. L'alcalde inter, els ha ofert treball en les obres del Municipi i ha tele-

grafiat a la comissió que es troba a Madrid la protesta dels obrers per la desatenció del Govern.

LA VAGA DE XEREO

Xereo. — Continuen les caccions dintre la població dels vaguistes agrícoles.

Aquest matí han apedregat a Antoni Cifuentes, ferint-lo de pronòstic reservat.

La guàrdia municipal ha detingut un dels agressors, soldat del regiment de Galícia, anomenat Manuel Gallardo, que es trobava aquí gaudint d'alguns dies de llicència.

El comandant militar l'ha enviat a Melilla.

Continuen venint obrers forasters, per a substituir els vaguistes.

Aquests han celebrat un míting i han acordat socórrer als que estiguin presos.

Demà o demà passat vindrà el governador civil.

DE VALENCIA

València. — El jutjat especial que entén en el sumari per l'assassinat del senyor Domínguez, ha revocat l'acte de processament i presó que es dictà contra el sindicalista Josep Aramendi, el qual ha quedat detingut per disposició del governador.

La vaga de transports s'ha limitat en el dia d'ahir, als carreters de dues cases independents de la qüestió general. El governador en té una impressió optimista.

ATEMPAT

Bilbao. — En la mitja «San Luis», ha estat víctima d'un atemptat el guarda jurat Angel Angulo.

Un grup de desconeguts li engegà alguns trets, fugint després.

Un dels projectils li entrà al dors, sortint guardat jurat per l'espatlla, sortint pel costat esquerre.

El seu estat és greu.

EL REI

Madrid, 24, 4'15 tarda.

Dijous, en el sud-est de dos quarts de dotze, arribarà el rei, per a sancionar les lleis aprovades per les Cambres.

Divendres, al matí, presidirà el monarca la Junta de Defensa Nacional del Regne.

Aqueix mateix dia tornarà a Santaner.

EL CONSELL D'ESTAT

El marquès d'Alhucemas ha conferenciat, en la Presidència, amb el president del Consell d'Estat, senyor comte de Segasta.

Aquesta tarda tornaran a reunir-se per a tractar dels assumptes que despaixarà el Consell d'Estat abans de començar les vacances.

ENTERRAMENT

Aquest matí han tingut lloc el trasllat del cadàver del general Hernando, des del seu domicili a l'estació del Migdia.

Presidien el dol l'infant don Ferran en representació del Rei, el ministre i el subsecretari de la Guerra i un fill del finat.

En el dol figuraven molt generals, caps i oficials i comissions dels cosos de la guarnició.

A la Glorieta d'Atocha s'ha acomiadat el dol, desfent davant del cadàver les tropes que han retut els honors corresponents.

El cadàver ha estat col·locat en un fúrg i conduït a Polan (Toledo), on rebra sepultura.

LA COMISSIO

DE RESPONSABILITATS

Madrid, 24, 5'15 tarda.

Ha seguit aquest matí la informació oral davant de la comissió de responsabilitats.

Han comparegut el senyor Clarà, delegat d'assumptes indígenes de l'Alta Comissaria; el senyor Giménez Grau, director de la Residència d'Estudiants, on va estar algun temps un germà de Abd-el-Krim; i el redactor de «La Libertad», senyor Hernández Mir.

El general Picasso, també citat, ha escrit una carta excusant la seva absència, per trobar-se malalt des que va tornar de Ginebra.

Per a demà estan citats per la comissió els senyors Ruiz Albariz, Gómez Hidalgo i Vivero, autors de llibres que tracten del Marroc.

El senyor Vivero ha escrit una carta excusant la seva absència.

La comissió seguirà alternant les informacions orals i escrites fins el dia 31, en que començarà l'examen i classificació dels documents comprovatoris d'aquelles informacions.

EL PRESIDENT DEL CONGRES

Dijous sortirà el senyor Alvarez (don Malquades), cap a Oviedo.

Després anirà a Guitis, on passarà una temporada prenent aquelles aigües.

SUSPENSIÓ DE LES SESSIONS DE CORTS

Madrid, 24, 5'15 tarda.

A les sis menys vint minuts de la tarda el president del Consell ha donat lectura al Decret suspensió de les sessions de Cortes en la present legislatura.

EL CONFLICTE BANCARI

El conflicte de Banc i Borsa continua en el mateix estat.

S'ha celebrat, sota la presidència del senyor Sales una reunió de comitès i delegats.

Els reunits han estudiat la situació actual del conflicte i han canviat impressions sobre els assumptes a tractar en l'assemblea de Saragossa.

També s'ha tractat del boicot, redactant-se unes instruccions concretes perquè en tots els Bancos hi hagi el mateix criteri en tan important assumpte.

Parlant avui amb els periodistes el senyor Sales, referint-se a l'atemptat de que ha estat objecte a Barcelona l'advocat del Sindicat Unió senyor Seseas, ha expressat el seu convenciment que no és obra de la Corporació de Sindicats lliures de la seva presidència. Amb tot, han estat detinguts alguns individus de la Directiva i altres sindicalistes lliures, entre els quals n'hi ha un que té la mà dreta completament destruïda a conseqüència d'un atemptat de que fou víctima a Menorca.

Contra aquestes detencions formula el senyor Sales la seva més forta protesta.

No són aquests moments — dels — d'anar a trets pels carrers, però d'aver-ho entès així, el natural és que s'hauria atemptat contra altres més significatius advocats del Sindicat Unió, i no contra el senyor Seseas, que presta els seus serveis a aquest fa dos mesos.

Parlant del conflicte bancari, ha dit que a Barcelona hi ha entitats com la de l'Arms Gari, Marans, Banc Armis, Banc de Roma, Jover i Companyia, Banc de Barcelona, Banc de Biscaia i Anglo American Bank, prop dels quals no ha tingut el Sindicat necessitat d'intervenir-hi mai; i açí a Madrid, cal estar constantment sobre ells.

De totes maneres jo crec que dintre pocs dies el conflicte quedarà reduït, simplement a determinats Bancs que no ho passaran molt bé.

Aquest matí s'han reunit el domicili del Sindicat tots els empleats del Banc de Roma.

A la reunió hi ha assistit el senyor Sales qui els ha transmès les notícies que tenia de l'empresa.

El conflicte ha quedat resolt respecte el Banc de Roma. La suspensió del carrer i sou decretada contra un dels empleats ha quedat sense efecte i tot el personal s'ha restituit en llurs llocs.

Les bases que havien estat denunciades queden en vigor i seran complides escrupolosament.

El boicot continuarà en la forma establerta, quedant sense efecte pel que es requereixen per a la tasca.

El Banc de Cartagena ha acomiadat dotze temporers, al·legant que no reuneixen les condicions de capacitat que es requereixen per a la tasca bancària.

El Sindicat, d'acord amb aquest Banc i Borsa que assistiran a clonats no són útils.

Quan es retirava al seu domicili l'empleat del Banc de Biscaia Joan Pardo Fernández, de 20 anys, ha estat agredit amb una clau anglesa per l'empleat del Banc de Crèdit Jesús Millada.

La víctima ha estat curada de ferides de pronòstic reservat el cap.

L'agressor ha estat detingut.

Aquest matí han sortit cap a Saragossa representants del Sindicat Lliure Professional d'empleats de Bancs i Borsa que van a assistir

l'assemblea que se celebrarà demà a la dita ciutat.

CONGRES

Madrid, 24, 4'15 tarda.

S'obre la sessió a les 3'45, presidint el senyor Alvarez.

Al banc blau, els ministres de Foment i Instrucció pública.

S'aprova l'acte de la sessió anterior.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI manifesta que la minoria conservadora s'ha adherit gustosa a la votació que ahir s'efectuà per a concedir una pensió a la vídua de l'ex-governador civil de Biscaia, senyor González Regueru; però creu que no era necessari un projecte de llei especial.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI manifesta que la minoria conservadora s'ha adherit gustosa a la votació que ahir s'efectuà per a concedir una pensió a la vídua de l'ex-governador civil de Biscaia, senyor González Regueru; però creu que no era necessari un projecte de llei especial.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI manifesta que la minoria conservadora s'ha adherit gustosa a la votació que ahir s'efectuà per a concedir una pensió a la vídua de l'ex-governador civil de Biscaia, senyor González Regueru; però creu que no era necessari un projecte de llei especial.

El ministre de FOMENT contesta que el senyor González Regueru no era dels inclosos en aquesta disposició, puix no ha mort en l'exercici del carrer, i oficialment tampoc se sap que hagi mort a conseqüència de l'exercici de les seves funcions de governador.

Demés, el Govern ha entès que així honorava més la memòria del mort, concedint a la vídua la pensió per mitjà d'un projecte de llei especial.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI agraeix les manifestacions del ministre, però anuncia que existint el precedent, els Govern successius es reservaran el dret de procedir en igual forma quan es presentin desgraciades ocasions de procedir.

Pres i preguntes

El senyor CORDERO apoya una proposició, no de llei, sol·licitant una declaració del Govern sobre la readmissió dels ferroviaris i empleats de correus acomiadats.

Manifesta que els ferroviaris acomiadats són al carrer ja fa sis anys, només per una represàlia inextinguible i mentre estiguin es reproduïxen amb una freqüència astoradora els ministres.

Incidèntalment s'ocupa de les pessimes condicions en que els periodistes i corresponents treballen a la Central de Telèfons Interurbans, en un lloc infecte, en una mena de carrer al final del qual hi ha un orinador.

Diu que els aparells no és desinfecten i es corre el perill que les caixes de cabals que hi ha al pis del damunt produïxin un enfonsament el dia menys pensat.

Madrid, 24, 5'15 tarda.

El públic també està mal servit i no li queda el recurs d'apel·lar a la representació del Govern per a les reclamacions, puix ja s'ha cedit la companyia de col·locar-lo amagat en el pis principal sense la menor indicació aclaratòria perquè el públic pugui arribar fàcilment on és.

Demana que s'envii un inspector del treball i altres de Sanitat perquè investiguin la higiene i se substanciï tot el necessari.

Torna a ocupar-se de l'objecte de la proposició, i es lamenta de l'absència del senyor Pineda, el qual ha impedit que se seguís la interpellació sobre la vaga de Correus.

S'ocupa de la situació en que es troba el Cos de Carriers, els quals per a unes coses són considerats com a funcionaris de l'Estat i per a altres no.

Així resulta que no se'ls permet associar-se ni reunir-se, però en canvi, ni es forma l'escalafó, ni se'ls augmenta els sous que reben del material, ni se'ls dota d'uniforme, ni se'ls concedeixen millores que tenen sol·licitades, algunes de les quals fou ofert de concedir-les.

Després es refereix a la situació dels funcionaris civils del Laboratori Municipal i al que ha passat amb el cos mèdic provincial, on s'han decretat set cessants i s'han concedit determinats drets als supernumeraris i tot això perquè el número 1 d'aquesta categoria, és un fill del director general de seguretat, i es diu que quan hi hagi la primera vacant de numerari, l'ocuparà automàticament.

Aporta tots aquests exemples per a

deduir que el Govern no intervé degudament en la vida col·lectiva dels organismes i institucions que viuen legalment a Espanya.

Acaba demanant al Govern una declaració concreta sobre el que es proposa fer per a la readmissió dels ferroviaris i empleats de Carreus.

El ministre de FOMENT li contesta, i després d'enumerar les gestions que en diverses ocasions ha realitzat per aconseguir la readmissió dels ferroviaris acomiadats en 1917, manifesta que s'ha de reconèixer la força que té l'argument de la Companyia, que si aquesta no tingués la facultat d'imposar sancions es podria arribar al plantejament de les vagues més absurdes.

Són diversos els aspectes que en aquesta ocasió han de considerar-se i l'un és el reconeixement dels drets passius, però això, més que funció de govern, és extrem a dilucidar-se davant els tribunals de justícia.

En l'aspecte legal, és indubtable que la Companyia ha guanyat el plet, però hi ha un altre aspecte d'equitat. És aquest en el que pot actuar el Govern, reconeixent que aquests obrers ferroviaris estan ja suficientment castigats amb una suspensió de sis anys de treball.

Per part seva està disposat a fer tot el que en aquest sentit li sigui possible, gestionant prop de la Companyia la readmissió d'aquests treballadors, i ofereix portar una ponència al Consell de ministres en el relatiu a la devolució del diner.

Madrid, 24, 8'30 nit.

El ministre de la GOVERNACIO contesta als altres extrems del discurs del senyor Cordero.

Recull la denúncia sobre les deficiències de Telèfons i ofereix assabentar-se i procedir al remei que es demana.

Respecte als empleats de Correus, diu que molts tenen terminats els expedients de readmissió; però no se'ls pot reintegrar perquè no hi ha vacant o quantitat en pressupost, i no queda més recurs que esperar que es produeixi vacant, ja que ell, en venir al Ministeri, es trobava amb un altre Cos de Correus creat pel decret del senyor Sánchez Guerra.

El senyor CORDERO, en rectificar, agraeix al ministre de Foment la promesa que ha fet de portar una ponència al Consell de Ministres.

Quant a la resposta del ministre de la Governació, fa avinent que ha deixat inconcristats alguns extrems, entre aquests, el dels metges de Sanitat Provincial; i desitja que se li digui si s'arà atesa la instància que han dirigit.

Insisteix que és necessari resoldre el plet dels empleats de Correus, puix no pot consentir-se que romanguin al carrer una porció d'homes honrats amb uns decrets que són ilegals, puix deroguen preceptes votats per les Corts. El que passa és que en la successió de partits liberal i conservador, es mantenen per uns els compromisos d'altres, i així l'actual Govern, amb el seu silenci, dona per bo el fet pel senyor Sánchez Guerra.

Els ministres de FOMENT i GOVERNACIO també rectifiquen, i queda retirada la proposició.

El senyor GUERRA DEL RIO desitja saber si el ministre d'Estat és diputat per Zamora o per Canàries, puix vol saber si pot o no comptar amb ell per a gestionar els assumptes que afecten a aquell arxipèleg.

Reprodueix el prec que en altres ocasions ha fet sobre la gratificació de residència als funcionaris de Canàries.

Parla de dificultats que el Ministeri d'Estat ha posat en l'assumpte i diu que les escoles estan tancades en gran nombre a Canàries perquè els mestres de la Península no volen anar-hi degut a que la vida és allí més cara i no se'ls dona una bonificació d'ou. Sol·licita que se'ls aboní el 40 per 100 de gratificació a què per llei tenen dret.

Parla després d'un Ajuntament del districte d'Ocaña, que quan es tanquen les Corts està suspès perquè no votaren els seus veïns l'actual diputat a Corts.

El ministre de la GOVERNACIO li diu que desconexa en aquest assumpte.

El ministre d'INSTRUCCIO ofereix assabentar-se dels que afecten als mestres de Canàries.

El senyor ZULUETA sollicita que es realitzin les obres d'encarriament d'un riu de la província de Pontevedra.

El ministre de FOMENT li contesta que na tingut una gran complaença en resoldre l'expedient, per a la qual cosa no ha estat menor motiu la insistència del senyor Zulueta.

El senyor SABORIT s'ocupa del que passa en els trens en diumenge a l'estació del Nord. Per la falta de material i la gran desorganització que hi ha, en el servei es registren nombrosos accidents. El públic s'agomola davant les finestres, que són escassíssimes, i les trens són agafats per assalt, essent impossible que senyors i criatures puguin pujar-hi. A San Rafael, Cercedilla i altres llocs freqüentats pels madrilenys, no hi ha andanes, ni llum elèctric i altres coses que són indispensables.

Demana que es posi remei a tot això, que hauria d'anar acompanyat de l'abaratiment dels bitllets per a excursionistes a la serra.

Sollicita que es faci un pas a nivell al pont de Vallecas, puix així ho requereix l'augment de població d'aquesta barriada.

També demana obres d'embelliment als environs de Madrid.

Finalment demana auxilis per als damnificats per les tempestes al poble d'Ollas del Rey.

El ministre de FOMENT contesta que la Companyia pel seu propi estimul i conveniència hauria de concedir facilitats al públic millorant els trens; però si no ho fa se la invitarà a que millori en el possible els serveis.

Als restants precs contesta amb les obligades promeses d'atendre'ls en el possible.

Els senyors PEREZ URRUTÍ, VICENTÍ i FERRER formulen alguns precs.

S'acorda que es procedeixi a elecció parcial pel districte de Canete.

Ordre del dia

S'aprova el dictamen de la Comissió mixta al projecte de llei de tinença i ús d'armes curtes de foc.

El PRESIDENT DEL CONSELL puja d'uniforme a la tribuna de secretaris i llegeix el decret de suspensió de sessions.

El PRESIDENT. — En vista del decret llei, se suspensen les sessions de a present legislatura.

S'aixeca la sessió a tres quarts de sis.

SENAT

Madrid, 24, 5'15 tarda.

A les 4'35 comença la sessió, presidint el comte de Romanones.

Al banc blau els ministres de la Guerra i Treball.

Precs i preguntes

El senyor MARTINEZ FRESNEDA prega al ministre de Foment que designi un enginyer agrònom perquè avaluï els danys causats per les tempestes a la província de Terol, per a indemnitzar els agricultors que han quedat a la ruïna.

El senyor TORMO s'ocupa del règim obligatori de l'assegurança per als obrers en ocasió de celebrar-se l'aniversari de la seva implantació i sollicita l'ajut personal dels senadors perquè aquest règim adquireixi la pujança i vitalitat que mereix.

El ministre del TREBALL també posa de relleu l'avanc que representa en la legislació social la implantació del règim obligatori de l'assegurança per a l'obrer, i diu que el Govern amb tot l'entusiasme es posa al costat de l'Institut Nacional de Previsió.

El senyor ROYO VILLANOVA (don Antoni) s'adhereix al prec del senyor Martínez Fresneda.

Després s'ocupa de la provisió d'una càtedra de Ciències de la Universitat de Saragossa.

El ministre del TREBALL ofereix atendre el prec formulat.

El marquès de la HERMIDA censura la gestió del senyor Espada al ministeri de Foment, en relació amb l'exportació d'oli, i diu que els ministres que l'han succeït han continuat aquella política perjudicial per als productors oliverers.

Madrid, 24, 8'30 nit.

El marquès de la HERMIDA s'ocupa del problema agropecuari per a demanar al Govern que tracti de solucionar-lo.

Exposa la necessitat de fomentar la cria cavallera, i canta les excel·lències del cavall, remuntant-se fins als temps dels Reis Catòlics.

El PRESIDENT li crida l'atenció per les proporcions exagerades que ve donant al seu discurs.

El marquès de la HERMIDA. — Estava desitjant terminar, i per això, en l'acte, compleixo la indicació de la Presidència.

El senyor ECHEVARRIA demana que no es permeti la importació a Espanya de la llaua, puix en censurar-se s'originarien grans perjudicis a les indústries siderúrgiques.

El marquès de la HERMIDA demostra que en prohibir-se la importació de la llaua s'ocasionaria un greu perjudici a l'agricultura, puix els exportadors de l'oli haurien d'utilitzar per als envasos la llaua nacional, molt més cara que la que s'obté a l'estranger.

Continua parlant de la cria cavallera, per a deduir que la raça espanyola és superior a l'estrangera.

Ordre del dia

S'aprova l'acta.

Sense discussió s'aprova definitivament el dictamen sobre el projecte de llei concedint una pensió de 12.500 pessetes a la vídua del senyor Reguera.

També s'aproven definitivament altres dictamins de crèdits extraordinaris.

El PRESIDENT DEL CONSELL, d'uniforme, llegeix, des d'una tribuna, el decret suspensió de sessions de Corts en la present legislatura. Acte seguit s'aixeca la sessió.

LA TARDA AL CONGRES

Madrid, 24, 9'15 nit.

Els passadissos del Congrés han estat poc concorreguts durant tota la tarda, puix essent avui el dia assenyalat per al tancament de les Corts, anit passada i aquest matí s'havien absentat molts diputats.

A les cinc tocadres ha arribat a la Cambra, d'uniforme, el cap del Govern, essent portador del Decret de suspensió de les sessions.

Durant alguns moments ha estat conversant amb don Melquíades Álvarez, passant després al despatx de ministres, on l'ha visitat el senyor Lerroux.

Més tard ha entrat a la sala de sessions, donant lectura al Decret de clausura de les Corts.

EL CENS DE BARCELONA

El senyor Lerroux ha manifestat aquesta tarda als passadissos del Congrés que en l'entrevista que havia celebrat amb el president del Consell li havia demanat que es complís l'acord adoptat per la Junta del Cens en la reunió celebrada ahir, referent al recurs presentat contra el cens electoral de Barcelona, del qual han desaparegut 16.900 electors, gairebé tots de cognoms castellans de més d'un centenar de seccions de determinats districtes on mai tingueren majoria els regionalistes.

Com que demà, dia 25, pretriu la possible acció a exercir, el senyor Lerroux ha demanat que s'excités el zel del Fiscal del Suprem perquè l'Audiència de la Ciutat Comtal admeti la corresponent querrela criminal.

El cap del Govern ha cridat el Fiscal del Tribunal Suprem, senyor Lladó, demanant-li antecedents de l'assumpte.

EL PROBLEMA DEL MARROC

Diu «La Correspondencia de España»:

«Dissabte vinent se celebrarà Consell de ministres, primer d'una sèrie el tema principal del qual serà el problema del Marroc.

Es proposa el Govern portar a la premsa el Govern arribar el més ràpidament possible a una solució que posi terme a la indecisió amb que fins ara s'ha caracteritzat la política de gairebé tots els Governos.

Coneguts ja els detalls de les últimes gestions realitzades per l'Amel Er Riffi, el Govern ha de decidir-se sobre si hem d'anar o no a Alhucemas.

Tots els informes semblen coincidir que el Govern, en previsió que l'acord sigui el de sotmetre per les armes les cabiles, té preparats els elements necessaris.

A Marina s'han donat per caducades totes les llicències concedides a caps i oficials.

Com que hi ha diversos ministres que són decidits partidaris de l'acció política, segurament seran interessants les deliberacions dels Consells anunciats.

CALOR

La calor a Madrid és sufocant. Avui ha assenyalat el termòmetre 44 graus al sol.

PELS MORTS D'ANNUAL

Madrid, 24, 10'30 nit

Són molts els Ajuntaments espanyols que han organitzat exequies per als morts d'Annual que s'efectuaran aquests dies, fins al 9 del pròxim mes, data que va caure Mont Arruit, posant terme a la catàstrofe.

EL PA A MADRID

S'ha fet pública la notícia que de-

ma passat es notificarà a les autoritats que els flequers madrilenys no poden seguir venent el pa als precs que regeixen actualment.

ELS BANCOS BOICOTEJATS

Els clients de la majoria dels Bancos boicotejats estan rebent una nota impresa que diu així:

«Noia. — Per diferències sorgides entre el Sindicat Lliure Professional d'Empleats de Banca i Borsa i les Direccions dels Bancos que al final s'expressen, els empleats de Banca afectats al primer es neguen a complimentar ordres o operacions a favor dels segons.

Bancs boicotejats: Banc Espanyol de Crèdit, Banc de Bilbao, Banc de Biscaia, Banca López Quesada, Banco di Roma, Lazar Brothers i Companyia, Societat Espanyola, Bader i Companyia, Banca Marsans i Rodulf Leon.»

INCIDENT SOLUCIONAT

L'incident que s'havia produït entre el secretari del Banc de Biscaia, senyor Bastos, i el del Sindicat de Banca i Borsa, ha quedat resolt satisfactoriament mitjançant la intervenció del senyor Lagunilla, pertanyent al Sindicat d'empleats, que ha estat nomenat àrbitre per aquest assumpte i l'ha resolt completament.

Per conseqüència d'això seran retirades les denúncies presentades davant el jutjat per la mecanògrafa agredida contra la seva companya i la del senyor Caro.

IMPRESSIONS OPTIMISTES

Al Sindicat d'empleats de Banca i Borsa segueixen abocant-se impressions optimistes sobre la pròxima solució del conflicte.

El plei està en vigílies d'entrar en una fase de franca cordialitat i harmònica solució.

Els corrents que per un costat i altre dominen fan creure que molt aviat començaran les converses preliminars de la solució definitiva.

L'INFANT DON ALFONS

Ha tornat de Sant Sebastià l'infant don Alfons de Borbó.

BITLLETS FALSOS

Estan circulant copiosament per províncies bitllets falsos de 100 pessetes de l'emissió de 30 de juny de 1906.

Es diferencien dels legítims en que la impressió de les xifres que hi ha als angles superiors de l'anvers resulta més dèbil que en els bitllets del Banc d'Espanya.

Les faccions de les matrones són de dibuix defectuós i les vestidures estan borroses, com també el banc on descansa la figura de la dreta.

L'orla que els serveix de marc és defectuosa.

El fons és de color més clar que en els legítims.

Al revés, a part de lleugeres imperfeccions del dibuix, es veu el color més fort que en els bons, i la numeració és en tinta més vermella, ressaltant a simple vista la falsificació.

Els esports

ATLETIQUES

Nova York, 24. — Campionat mundial de boxa, pesos lleugers.

En un match de quinze rounds, Benny Leonard derrota per punts a Lew Tendler. — Havas.

Campionats de Catalunya de boxa per a aficionats. — Avui, a la nit, tindran lloc als jardins del Parc els combats de semifinal del campionat organitzat per la Federació Espanyola de boxa.

Les semifinals que hauran de disputar-se on quatre: dues des pes mosca, entre Sánchez, Vitrià, Mompó i Varela; una del pes ploma, entre Robles, Tello i Fabregas, i una del pes welter, entre Filella i Soler, de Sabadell, i Tranchs, de Terrassa. Els restants aficionats són tots de Barcelona.

Els combats seran combinats per sorteig, començant la vetllada pel combat de professionals, Oliva-Blay. Si no comparegués algun aficionat, la seva semifinal es convertiria en final, que, com totes, s'ha de celebrar el dia 2 d'agost, per a substituir la falta del combat, hi haurà de reserva el combat professional Bonin-Cuenca.

Els aficionats que han pres part en el campionat, han de passar per la Federació a recollir llur invitació, si volen assistir a la vetllada.

Nova York, 24. — El match Tendler-Leonard fou presenciat per més de 75 mil persones.

En el primer i segon round Tendler portava l'avantatge, i com que emprava alternativament la dreta i l'esquerra, anul·lant mitjançant un «uppercut» els cops del seu adversari.

Tendler semblava a punt d'ésser posat «knocout» quan acabà el match i es proclamà vencedor a Leonard-Havas.

MARITIMES

Campions d'Espanya d'outriggers i skiffs. — En totes les regates eliminatòries dels campionats d'Espanya d'outriggers i skiffs, que ha vingut celebrant el Reial Club Marítim de Barcelona per a classificar els equips qui hauran de representar l'esmentada entitat en els pròxims campionats d'Espanya, que tindran lloc en aquest port el dia 5 del vinent agost, han resultat seleccionades les tripulacions següents:

Outrigger a quatre, format pels senyors E. Pellicer, J. Pamies, M. Ferrer, F. Berdugo i timoner G. Atué.

Outrigger a vuit, format pels senyors Ll. Omades, L. Coll, J. Camps, J. Riba, J. Giralt, E. Pérez, J. Berenguer, R. Masena i timoner J. Martí-nez.

Skiff, tripulat pel senyor N. Serramallera.

EXCURSIONISME

Excursions atlètiques. — Continuant la sèrie d'excursions atlètiques, la Secció Permanent d'Esports i Excursions del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha organitzat per al pròxim diumenge una sortida a la platja de Castelldefels, essent el lloc de reunió el baixador del Passeig de Gràcia, a les cinc del matí.

MOTOR

De l'Autòdrom de Sitges. — S'ha rebut avís de les respectives Ambaixades anunciant que els Reis d'Anglaterra i d'Itàlia s'han dignat posar sota el seu alt patrocini i padrinatge la Benedicció de les obres de l'Autòdrom de Sitges que el Rei d'Espanya els oferi.

CORREDISSES

Festes Majors

A BEGUES

Aquest poble es disposa a celebrar la seva tradicional i bella festa major, dedicada a Sant Cristòfol, amb les solennitats religioses de consuetud i amb festes d'esbarjo de teatre, balls i partits de futbol.

Els ha dolgut veure un xavacà programa dels espectacles de teatre, redactat en castellà per a una població essencialment nacionalista, que a més li donen per a divertir-se funcions escrites a ponent. Dona això una pobre idea d'aquests organitzadors que pensaran si el teatre català és poc digne d'ésser aplaudit en una festa major.

El poble catalaníssim de Begues, els prega sentidament, que en el successiu no hi tornin en aquesta cosa ja desusada; que ho deixin per les colònies i casinos d'alta gent; que que han fet és posar una nota trista en l'alegria i germanor de l'anyal festa. D'altra fals, el fort i nombros estol de patriotes, imposaran l'amor a la llengua catalana, fent que fracassin les moixigangues.

Sardanes

CONCUR DE SARDANISTES

El dia 2 del mes vinent, i en ocasió de celebrar la festa major, hi haurà un concurs de sardanistes a Sant Felip de Torelló.

Aquest concurs es organitzarà pel F. C. Torelló, amb la cooperació de l'Ajuntament, el diputat a Corts N'Albert Rusiñol els diputats de la Mancomunitat i diverses entitats de la vila.

Les bases són idèntiques a les d'altres concursos ja celebrats, executant la sardana de llaumet i reversa la cobla empordanesa La Selvatana, de Cassà de la Selva.

Es repartiran 500 pessetes; un premi de 250 pessetes; un de 150, un de 75 i un de 25.

Per a inscripcions dirigiu-vos a En Fortí Puig, carrer del Pont, 44, per tot el dia 31 d'aquest mes.

Avui, dimecres, diada de Sant Jaume

IV Aplac de Joventut. Ermita de la Mare de Déu del Camell. Al matí, festes; a la tarda, sardanes. Cobla, La Principal del Vallès.

Al matí. — A la plaça de Sepúlveda, bar Pàtria. Cobla, Catalunya.

nitada per la Joventut Tradicionalista en celebració del sant de Sant Jaume.

A la tarda. — Agrupació Sardanista de Barcelona. Plaça del Palau. Cobla, Catalunya.

Turó Park. Cobla, Barçino.

A Sant Boi del Llobregat. Cobla Gual Cobla, La Principal Barcelonina.

El Foment Sardanista Andreuenc celebrarà una audició de sardanes demà, a les quatre de la tarda, al passeig de Fabra i Puig (Sant Rulàlia), per la cobla La Principal de l'Escaia.

A la nit. — Agrupació Sardanista de Barcelona. Café Central. Cobla, Barçino.

Foment de la Sardana de Barcelona. Carrer: Ronda de Sant Antoni i Casanova. La cobla La Principal Barcelonina hi tocarà les sardanes «Rialles i plors», «Serra», «Flon i la sol», «Botey», «Lluna plena», «Toldrà», «Jugant a la corda», «Serrat», «Pluja de flors», «Gratacós», «Blancanets», «Bon».

Centre Excursionista Rafael Casanova, carrers de la Diputació i Bruch. Cobla, Catalunya.

Sant Andreu de Palomar. Centre Popular Català, carrer de Sant Andreu, 140. Cobla, Catalunya.

El Grup Sardanista Nou Macià ha organitzat per a demà, a les 3 del vespre, una audició de sardanes al carrer Ampa, darrera la Casa de Correus, per la prestigiosa cobla La Principal de l'Escaia.

Demà, dijous, dia 26, nit

Carrers Villarroell i Cortis. Cobla, Catalunya.

Agrupació Sardanista de Barcelona. Café Central. Cobla, Catalunya.

Divendres, dia 27, nit

Vallvidrera, plaça Mossèn Clinto. Cobla, Catalunya.

Sant Andreu, passeig Fabra-Puig. Cobla, Barçino.

Foment de la Sardana del Poblet, carrers de Cerdanya i València. Cobla, Catalunya.

El II Aplec Automobilista de Montalegre

A Montalegre es celebraran diumenge passat els anunciats actes en honor de Sant Cristòfol, patró dels automobilistes, organitzats per la Colònia «Bosc d'aquell xamós indret».

Després de la solemne missa, mossèn Salvador Pibernat, rector de Sant Fost de Campcentelles, pronuncià el panegíric del Sant cananen, i tot seguit procedí a beneir els automòbils i motos que, en gran nombre, acudiren a la festa.

A la tarda, després del concert a càrrec de la banda «La Marina», va tenir lloc a la Font de Sant Cristòfol la segona benedicció de cotxes, acudint-hi els dels senyors Joan Fatjó, M. Massó, marquès de Fortuny, doctor Ignasi Guitart, Pere Belmonte, Joan Grau, Joaquim Maria, Lluís Blanch, Eduard López, Jaume Andreu, Jaume Ullastri, Alfons Lluís, Josep Gij Doria, Pere Fuster, Hernández-Tasso, Flo, Eusebi Febrer, Leopold Planell, Josep Armenteres i altres.

La comissió organitzadora ens prega de fer constar que, encoratjada per la cooperació rebuda dels automobilistes barcelonins, celebrarà els anys vinents tan simpàtica festa, el diumenge següent de la festivitat de Sant Cristòfol.

Els Jocs Florals de Mataró

Prometen tenir gran importància i llament els Jocs Florals que diumenge, dia 29, han de celebrar-se a Mataró.

Conten que hi ha composicions dels caps de brot de la nostra lírica, que hi han estat premiades.

Es dona per segur que entre aquestes n'hi ha una del príncep, Josep Carner.

L'hora de sortida de Barcelona, cap a Mataró, és assenyalada a les 9'40, del matí, per l'estació de França.

Anuncis Oficials

SOCIETAT GENERAL D'AIGUES DE BARCELONA

Obligacions 6 per 100. Sèrie C

Vencent el primer d'agost vinent el cupó núm. 11 de les dites Obligacions, es participa a aquells que en posseeixin que, d'aquell dia endavant serà obert el pagament de l'esmentat cupó, tots els dies fèrers, deducció feta dels impostos legals, a les oficines de la Societat Anònima Arnús-Garí, Passeig de Gràcia, número 9, d'aquesta ciutat.

Barcelona, 23 de juliol de 1923. — Per la Societat General d'Aigües de Barcelona, el Director, E. Raison.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

LLETRES I LLIBRES

Lletres franceses

Els llibres

Entre la gent de cultura general, que estan, però, en estret contacte amb la vida contemporània, ningú ja no dubta que el món va a canviar. Com i per quin? Heu's aquí la incògnita del problema.

Els filòsofs professionals resten al marge de la vida. En detall, el mecanisme, n'estudien el motor; però són incapaces d'agafar-ne el volant. Cal atènyer-se, doncs, als novel·listes, i no als Rousseau o als Voltaire d'avui en dia, teoritzadors individualistes.

Al cap de brot de les preocupacions dels homes que pensen, figura, naturalment, la de saber quina sort tindrà la intel·lectualitat. Quin paper, quina influència, quina condició seran reconeguts als intel·lectuals en la societat de demà?

A. Serstevens en «Le Vagabond sentimental» (A. Michel), tracta el problema a la faisa meridional. Posa un genealogista italià i el fa nodrir per una mena de marxant, val a dir un vagabond, gent humil que comprenen la noblesa de la condició intel·lectual.

Ricard Marc Orlan — el qual havia ja dissenyat una visió de revolució social, en «La Bête Conquérante» (G. Crès), suposant que els animals prenen el lloc dels homes, devorats per la peresa, a tal mesura que el mateix vió amenaça els primers pares, — fixa expressament sos cabdells personatges en dos germans, pintor i novel·lista, refugiats en un logarret, per tal de combatre millor la vida cara. Una marxanta (noteu arreu aquest tret característic atribuït al revenedor, l'home feliç dels nostres temps tormentosos, amb el mediari caràcter de bohemi i d'intermediari comercial) exposa, un bell matí, en la plaça del logarret son sacquet d'endergues i d'imatges populars. L'un dels germans s'enamora de «La Venus Internacional» (Nouvelle Revue Française), que, vinguda d'Alemanya, ven als pàgesos grans mistics, d'un misticisme futurista, — que és la fórmula que relliguen el parell d'intel·lectuals.

Moltats de grans terratinents, aferats al guany, inintelligents, ambiciosos, cruels milionaris, el parell de celibataris pensadors, gaudixen pas d'aquesta bohèmia qui, amb pretext de vendre objectes de vigünyogui, propaga les idees avançades en els medis camperols. En això, per tot aquest cantó de la novel·la, M. P. Marc Orlan no és no relativament exacte. Ell purifica els paisatges, sintetitza els corrents socials, gairebé unanimitat masses; triba, doncs, al símbol, plenament, la falsedat dels pintors primitius, i aquest filtratge alleugereix notablement la seva obra. Vol tractar titulus: el batlle camperol, l'editor explotador, però en el fons sensible a que fa imprimir... en fi, serveix a la seva obra un to d'humanitat intercontinental; i això està força.

Només qu'apretén que els tirans de la nostra època són gent de camp. Jots de Borsa, doncs, pes decisiu sobre els impostos i les legislatures, està en llurs mans. M. Marc Orlan s'es deia influenciar per Boulevard. No són, per ventura, els magatzems, alemanys, francesos o anglesos, més que no pas els terrassans, els amos del món, els reduïdors a l'activitat dels intel·lectuals? Però erra encara més greu: M. Marc Orlan, que vol i ha menester, per sostenir la seva tesi i desenvolupar la seva anticipació naturalista, de robar en l'humà amplament humà, afecta dels hisendats del nord; i assegura que els propietaris de Provença, de Catalunya, en fi tots els que viuen ençà de la línia Loire-Ron-Zurich-Varsòvia, són, si no instruits, almenys més intel·lectuals que no pas els seus rustics camperols. Que els hisendats bé enriquits, en la guerra, més que no pas els escriptors, al llast, en dubta. Però la propulsió de la nova riquesa no ha estat, tan avançada. Feta aquesta serve, els heroies de M. Marc Orlan, sense moure's de lloc, arriben a escampar pel món — que té l'Est de cervell, segons l'autor — les teories cares a llurs somnis. Ells llançats amb la «Venus Internacional» misticisme de demà. És la filoso-

fia, la mitologia del modernisme. Llaor a M. Marc Orlan! Ell no futuritza per gust, a la tum tum; que vol extreure de la civilització mecànica una religió novella.

Assistim a les croades d'aquesta Venus Internacional, a les figures de la qual l'escriptor posa, encara — etern símbol —, el rodolí, sota les imatges. De Berlín a Moscou, de Petrograd a Bruges, la nova mística progressa... I, un matí, els dos intel·lectuals, que estaven a punt d'anar-se'n del logarret, senten un brogit anormal. Una invasió novella amenaça la humanitat. La Venus Internacional ha estat crucificada... Veura, la nova mística, l'adveniment del seu regne? Per ara — acaba M. P. Marc Orlan — els llops envaixen la terra, i pei cel, vinguts també d'aquest orient d'estepes nevades i misterioses, els corbs a milers fan «croch... croch...»

La col·lecció Guillaume Budé, de la qual llargament i sovint s'ha parlat aquí mateix, pels seus admiradors de la sororal Fundació Bernat Metge, acaba de publicar una notable edició de «La Segona Acció contra Verres» (II llibre), «El Sàtricon» de Petroni, «Les nemes» de Pindar. La curta introducció d'Alfred Ernout al «Sàtricon», la notícia general de M. Almé Puchet al T. III de Pindar, mereixen d'ésser lloades abans i tot d'examinar la seguretat del text i l'afinament de les traduccions.

Amb aquest títol inquietant «La veritat sobre el meu pare», el fill de Tolstoi, el comte Lléo L. Tolstoi, publica (Delamoin et Boutelleau) el complement a les obres completes del mestre fre-bolxevic.

Una gran dama, esdevinent secretària d'un escriptor que com a marit li dona tretze fills, el càncer de la inquietud del Deure rosegant la vida de Tolstoi, la serenitat de la mare al costat de la dramàtica vida moral del savi tothora al·lucinat, afegeixen, profundament, unes precisions, que no valen les pàgines consagrades, a certs procediments de treball del mestre rus, revelats, en aquestes pàgines, per la gran filosofia de tots els qui manegen la ploma.

ADOLF FAUGAIROLLE

Art i Metafísica

Fragment extret de l'obra «Itinerari d'uno spirito che si cerca» (1912-1919), de Pietro Zanfagnini (I).

Una obra d'art, encara que sia la més lírica i elevada, ha d'ésser feta per la més humil i concreta veritat: vull dir que adhuc el nas de Moisés ha de fer la seva ombra.

L'art és realisme, i la pena més alta i excelsa és feta de la mateixa pasta que el més petit boc. Es pren partida de la percepció i a la percepció es torna: de les coses es torna a les coses.

I dos extrems són donats, d'una banda, pels escriptors clàssics, i més especialment, romans: gairebé únicament històrics (adhuc Virgili no és més que un històric més poeta que els altres, i, en l'escoltura, no tenen de propi més que bustos i retrats; Roma és història, terra, damunt de la qual i en la qual ha d'obrar, pel que resta, adhuc l'espiritualisme més elevat. El cristianisme mateix és religió terrenal; i pels llibres sagrats, de l'altra, co és, per la Bíblia, que és el llibre més líric i més elevat del món.

Però, adhuc la Bíblia té els seus més humils i per això grans realismes, i també és tota cant.

De la mateixa manera que Titus Livi i Tàcit tenen la llur poesia, la llur dramàticitat, però són tot història.

L'obra d'art ha d'ésser eterna i actual: el cristianisme és universal, però és: igualment palestí. Tal fet passa aquí, l'altre allí, en tal hora, en tal jorn.

Tolstoi i Wagner: dos extrems artístics.

Wagner, «massa per l'aire»; Tolstoi, massa «per terra». Les unes, obres històriques, polítiques gairebé; les altres, al·legòriques, idealistes, abstractes.

Dant: ningú vola més pels cels que ell, ningú reposa més adormit a terra que ell. Francesca, Cappocio,

Piccarda, són criatures individualíssimes i universalíssimes alhora.

Igual que la Bíblia.

El cinematògraf ha privat a l'art modern de fer molt l'art, d'ara endavant, haurà de trobar la seva raó de ser en la seva interior significació: una bella pàgina descriptiva serà sempre menys minuciosament fidel que una bella pel·lícula. A l'art, ara, no li resta més que l'ésser més art, co és, d'interpretar, i no d'emmirallar la natura, d'explicar-ne la vida, la idea embolicada en l'aparència. De tal manera serà més intensament representativa, i més verament creatriu, i, finalment, més escultòricament realista. L'art és interioritat exterioritzada.

El realisme ideal és el reabsorbiment de la moral en la falla.

L'artista no ha de judicar ni filosofar més que per fets interpretats i figures.

Cal, en resum, que tota la significació es coaguli en coses, que no degeni més, líquid, entre elles, i defora d'elles, però que es torni, com sang, propi ésser.

La fotografia no és art, perquè no reflecteix sinó allò que es veu; però l'art reflecteix allò que no es veu: és pintura de l'invisible.

Percepció de l'absolut interior de tota criatura i de tot nom, respecte al qual l'ésser extern de tota criatura i de tot nom és planeta que s'acosta i s'allunya amb els seus actes i paraules (o s'interposa, s'entrevista, s'oposa: diables), és el fet de tot art, de tota vida i paraula.

I d'aquí ve que la paraula assumeix en si l'absolut, esdevé paraula metafísica, interpretativa; esdevé paraula trágica, còmica, humorística, lírica i irònica el mar «floria de cadàvers» — el floria, entre les paraules «mar» i «cadàvers» publica precisament l'oposició entre les coses en si i l'aparència.

L'artista epic (Homer, Tolstoi), s'anulla a si mateix, tant que les coses vives neixen en ell mateix. Es deixa envair per les coses; que en la llur pluralitat individual, s'uluprenen i riuen en ell, cadascuna amb el llur propi rostre, talment com les flors d'una coma que s'emmirallen en la tranquil·litat soraposa d'una aigua. L'artista les deixa viure en si, i ell viu en elles, d'elles (afecte, amor).

L'artista líric trágic (Esquil, Wagner, Ibsen) és d'ell mateix que crea les coses: les talla de la viva veritat de l'anima seva.

Ell no fa de si mateix un tranquil espill de les coses de fora, però tant s'identifica dintre de si per trobar la seva pròpia llum, per la qual apar a si mateix com un ésser estrany a si mateix, un ésser sobre el qual el ver si mateix, com un sol, llanci la seva llum discordant talment damunt d'un món.

Art és franciscanisme, i art és interpretació (metafísica).

Es amor de coses, però de coses en si; «inocentura creatorem». Les coses les pren del món i les retorna al món, però renascudes en ell, reviscudes en ell, passades per la mort i ressuscitades.

L'Evangeli és l'exemple perfecte de la destrucció constructiva.

L'art ven les coses per dintre, i el defora, en el qual l'artista reinterpreta el dins, no és més que una graduació del dins, oferta als altres.

Heu's aquí perquè tota art és interioritat exterioritzada. I la natura és paleta de colors, si, però paleta vivent, no símbol, sinó criatures.

La metafísica redimeix la poesia.

JOAN MALIAGARRIGA, trad.

(i) En la rubrica «Lletres estrangeres» s'ha parlat fa poc d'aquesta important obra.

Lletres estrangeres

LA ITALIA D'ARA

Els assistents als Cursos Monogràfics d'Alts Estudis i d'Intercanvi de la Mancomunitat de Catalunya que, durant l'estació de primavera del 1921, escoltaren les lliçons sobre els principis i els mètodes en l'ensenyament del francès que els donà M. Paul Hazard, no hauran oblidat l'amable oratòria i la sàvia disciplina mental del jove i distingit professor a la Facultat de Lletres de la Universitat de París. Nosaltres hauríem de recordar-nos, també, del professor francès, per la fundació a la capital de França, d'aqueixa erudita i interessant «Revue des Litteratures Comparées», que M. Paul Hazard dirigeix amb tanta amor i amb tanta competència, havent-la posada, de cop i volta, al cap de les revistes crítiques del món. Les lletres franceses hi són tractades amb «intellecto d'amore», per emprar una frase dantesca.

M. Paul Hazard és un humanista; el seu intel·lecte està format per l'estudi dels clàssics grecs i llatins. Com a bon humanista, és un entusiasta dels autors del Renaixement, fundadors de la cultura moderna. L'estudi dels clàssics i del Renaixement l'ha dut, naturalment, a estimar la Itàlia, on ha sojornat llargues temporades i on ha clos el cicle de la seva formació intel·lectual. «Mater Italia», pot dir també ell.

Un llibre de M. Paul Hazard sobre Itàlia havia d'ésser, forçosament, un llibre d'amor i d'entusiasme. Però corria el perill d'ésser un llibre apassionat, si l'autor, habituat a no deixar-se encagar pels enlluernaments, no posés un sentit crític i ponderat a tots els judicis. «L'Italie vivante», que l'il·lustre professor ha fet imprimir a la llibreria Perrin i Companyia, de París és un llibre ponderat i ver. L'autor l'ha compost amb una sèrie de notes de viatge que van de les darreries d'agost de 1921 al primer de novembre de 1922, i que són com les impressions de ruta de dues etapes o viatges distints.

L'autor, que coneixia a fons la Itàlia, i els seus homes, vivia inquiet a París davant les noves que li arribaven del moviment polític que enlla dels Alps es produïa. Com judicar la crisi que consumia el país amic? «Ara menys que mai, es deia M. Paul Hazard, no comprenem aquest país que tants de viatgers han recorregut, les ciutats del qual ens creiem conèixer — i l'anima mòbil del qual ens escapa sempre. Cal anar-hi, aquest és el mitjà millor.» No serà presumptuós, es deia l'autor en entrar a Itàlia, i no tindrà la pretensió de voler-ho comprendre tot sense fer-me explicar res».

El romiatge de M. Paul Hazard travessa la Itàlia de la postguerra comença amb una etapa a Florència, on l'autor assisteix a les Festes del Centenari de Dant. De Florència passa a Milà. «Si fos possible, diu M. Paul Hazard, que hi hagués algú que ignorés la puixança grave i assenyada que la Itàlia posseïx, que vingui a passar uns dies a Milà.» En aquesta ciutat l'autor escriu unes gloses al Congrés Socialista que es reüní l'onze d'octubre i dies següents, en les quals hom constata l'estat d'apassionada hostilitat existent entre els socialistes i els populars. A continuació esboça una sèrie de siluetes: la del sec i magre scillia Dom Sturzo, la del popularista Meda, la del cardenal Agnelli Ratti, llavors arquebisbe de Milà i actualment pontífex de Roma, la del Mussolini dels primers temps del feixisme, i la de Gabriel d'Annunzio, mentre el poeta es refugia a Gardone, on corregia les proves d'impremta del seu darrer volum «Notturno».

Els quadros — gairebé diríem paisatges — que M. Hazard descriu de Roma, són d'una justesa de color i d'un moviment inoblidables. Aquesta és la Roma eterna, la Roma de sempre, però és també i per damunt de tot, la Roma de 1921 i de 1922. La Itàlia mostra al viatger, oberta i sangonosa encara, la ferida que la guerra li ha obert i que els estrangers — sobretot els francesos, els seus aliats d'ahir — sembla que vulguin ignorar. M. Paul Hazard s'inclina amb pietat i amb amor a aqueixa ferida i en cospa tota la pregonia dolor. És tant una ferida material com una pregonia crisi espiritual. Però el país li sobren tr-

ces per a sobreposar-s'hi i per a vèncer-les. Com ho farà?

L'artista que hi ha en M. Paul Hazard no podia romandre indiferent davant els quadres da «color local» que la ciutat eterna o els seus afores li oferien: Frascati, en mig de les colines, la font de Trevi, la mer d'Ostia... A una banda i a l'altra va el nostre autor a meditar sobre l'esdevenidor d'Itàlia i sobre la realitat present de l'Europa encogada. Aquestes meditacions es repeteixen sota el cel de Nàpols, en mig del tumult i de la cridòria dels carrers, escoltant les alegres cançons populars o bocabadant davant dels xarlatans de la «Napoli vecchia»; i es repeteixen encara davant les ruïnes de Pompeia i en el silenci de les colines de Castellamare. I la meditació és comprensió i es plany de que la França sigui oblidada dels sacrificis que Itàlia ha fet en una causa comú.

M. Paul Hazard retorna a Itàlia pel setembre de 1922, en el moment on va a produir-se el gran «coup de théâtre» feixista. L'eminent professor francès torna a parlar de Mussolini i de l'esperit que vibrava en els seus «militi». «Aquesta passió de proselitisme i de conquesta, escriu l'autor, aquesta ardor per al sacrifici, aquest menyspreu de la mort, que hom no pot negar als millors elements del partit, suposen una idea que ha passat al domini del sentiment. Idea força: desig imperiós de tornar la Itàlia pròspera, venturosa, puixant i respectada pel món, present el foc que li toca sota del sol. Per a dir-ho en un mot, l'anima del feixisme és la «italianitat». L'autor de «L'Italie vivante» no es vol pronunciar sobre cap dels partits que formen l'opinió pública italiana. No amaga, però, la sospita que la Itàlia necessitaria d'una mà forta que la drecés i dominés. Bon filòsof, M. Paul Hazard es guarda prou d'hipotecar l'esdevenidor i referint-se al feixisme diu — o fa dir a un suposat corresponent —: «Si són roses, ja floriran».

El llibre és vivent i mogut com el país que descriu i els temes que tracta. És escrit amb aqueixa precisió i claredat que gairebé només trobem en els escriptors francesos. I com detem al començament, és un llibre d'amor i d'entusiasme. I és, co que val més encara, un llibre comprensiu, suggerit pel cor, però escrit per al cervell. França i Itàlia s'adonaran del «trait d'union» que un llibre així representa per l'esperit d'ambdues nacions. Llegint-lo i meditant-lo, molts seran els italians que depararan la seva actitud francòfoba, que França no mereix del tot, car, egons l'Evangeli, molt li ha d'ésser perdonat en gràcia a co que ha sofert; i molts seran els francesos que, obrint un xic als aires forans el llur esperit massa tancat, es disposaran a la comprensió i a la curiositat amable. Per més que diguin les cancelleries i malgrat la comunitat de sofriments i de victòries en que al llarg la guerra, els dos pobles s'ignoren molt, i s'ignoren els intel·lectuals, que són els indicats per a conèixer's més íntimament. Recordem dos fets que addueix M. Hazard: que Lamartine hagués nomenat la Itàlia «terra dels morts» i que Emili Zola no hagués llegit mai «El prometi pos...». Contra aquesta incomprensió i ignorància inveterada — que no és la Itàlia sola la que ho pot retroure a França, sinó alguna altra nacionalitat que nosaltres ens sabem prou — els llibres cordials i sincers com el de M. Paul Hazard, podem ésser de gran preu. I ho són, en veritat, quan els ha dictat un bell esperit posat al servei d'un noble cor.

UN GRUP LITERARI

A Maupré, departament de Saône & Loire (França), es publica una revista literària, que duu l'evangeli títol de «La mouton blanc». La dirigeixen Pierre Favre i Jean Hytier. Aquest darrer s'ha constituït l'exègeta del grup literari que dona nom a la revista, la qual, per les seves idees i tendències, roman afilada al grup parisienc de la «Nouvelle Revue Française». La seva revista s'intitula «Organ del classicisme modern», i ve a defensar un art que romanguí en contacte directe amb la vida moderna, en això que aquesta té d'essencial, pretenent renovar el tema i la inspiració, afirmar una tècnica poètica, i trobar el sentit de la forma acaba-

TAQUIGRAFIA

CATALANA

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

da, restablir un equilibri en l'art — i en fi, recrear un estil — el nou estil clàssic. Ardua tasca, com es veu, s'han empenyats MM. Favre i Hytier. Aquest darrer no hi plantava esforços. El seu darrer llibre «Le Plaisir Poétique», assaig de psicologia estètica, és força curiós i interessant.

ELY.

L'esmena

Al Dr. Joan Tusell, fraternalment

La vida d'En «Rudevilles» era l'apèndex més deliciosa que em fou donat de conèixer en el temps de la meua curta estada al poble.

Era un minyó pintoresc, singular, amb una cara de tomàquet madur i un nasó petit, arrodonit i vermell com una cirera. Alternativament, feia vida de pescador i de comparet de gleya, i en totes les tasques era reeixit de mena i voluntari com cap altre.

El podíeu reclamar per qualsevol feina, que mai feia «figa». Alt com un maluc escaler i fort, els seus braços, abonyegats per les contraccions dels seus músculs de pedra, eren aptes a les més irreals empreses de treball.

Si anava a mar amb els llaguts d'En «Perruixa», ell era d'amor. A les matines del vent, duia els remes i la barca, estones i més estones, sense afebliment.

Si se n'anava al conreu de les terres, tampoc li feien feixuc les tasques més difícils i cansadores per temps que li fos menester a fer-les.

En terra i en la mar, sense que la feina «en patís», sempre en tenia alguna per dir i tothom el benveïa i se l'estimava per companyó.

Tenia lo que es diu «la mà trencada» a apañar els «suquets» més llaminers, bordant la seva feina culinària amb dobles saleses.

Unicament li enlletgia la vida — i ja era prou — el mal hàbit de blasfemar. Empedrava les seves dites amb els palets obscurs del mot apèstador que li restava el tant per cent més gros de les simpaties. Si no fos estat per aquest vici, En «Rudevilles» hauria personificat en el poble el comble de l'estimació unànime.

El seu, però, era un cas perdut. Encara que portés a mar, en les excursions dominicals, la gent de més representació del poble i aduoc a vagades algun capellà foraster, ell no podia estar-se de «cargolar-ni» algun, més sovint, a voltes, que al cloure d'ulls.

S'havia espoliat totes les advertències de les persones que li miraven el bé, tots els consells de la gent bona i aduoc algun «pinyol», molt ben donat, dels qui tenien llibertat d'«embitzar-ni», però tot era endebades. Malgrat que ell protestés que no els deia amb malícia i que tot era qüestió d'hàbit, no podia estorir ni treball a desamparar dels seus llavis el mal gram.

La seva dona s'enginyava tot el possible, obtenint el consell del senyor rector, per a distreure En «Rudevilles» de la seva mala habitud. Ell se l'escoltava, se l'escoltava, i després que ella s'havia ben explicat, li donava la raó.

— Jo veig que faig mal fet, però, noia, hi tinc la llengua tant girada... Ho coneix prou que em veis el bé, Roseta!

— No t'esmentes perquè no vols — li replicava la seva dona.

— Serà tot el que vulguis! No puc i no puc, me el...

— Anem, anem, t'habiliti! Aviat seràs pitjor que una portadora! Tant bé que ho saps fer tot, i que no et sigui possible mossegar-te la llengua!

— Ja ho ets dit tu! Qualsevol se ho mossega! Fos qüestió d'un polletre, me el...

I sempre acabaven la seva plàtica de casats quedant-se cadascun amb la seva, però sense renyines ni males tractes. Ambdós s'estimaven molt.

A la Rosa, que era temerosa de Déu i bona cristiana, l'anguniava la mala llengua del seu home. Ella hauria donat, de bon grat, la meitat de la seva vida, per corregir-la.

A estones, ja li entrava la reflexió al pobre macip. Ho veia prou que no li era essencial de seguir amb el seu hàbit i aduoc es feia propòsits — tan inconsistents, a la llarga — com un castell d'arena.

El fet era que anava tirant, més desllengat — és un dir! — que l'oriel escoltava quan s'atipa de figures a l'entrefort de les figures grasses.

El sereno del poble s'havia mort d'un tip de cangoi.

Pobre «Pau» tota la vida que l'havia agredat el «pogre», i a l'últim toms d'anar «al sol» per la culpa dels cangois.

La dona d'En «Rudevilles», quan sabé la notícia va córrer a dir-la al seu home que era a les treballades.

— Potser això serà el remei! — s'anava dient tot caminant. — Ai, Déu ho fes i la Verge Santíssima!

Quan va arribar al camp, ell menava el parel a estrifar terrossos, aprofitant la tendror de la darrera plujada que havia estovet guapament les terres.

En veient-la venir va uturar la junta de bous, i va dedicar a la seva dona que avançava cap a ell unes paraules de pobletana galaneta.

— Què hi ha de nou, Roseta! Ni a la treballada m'hi pots deixar en pau, «miona»! — i assegat, en una franca rialla, els rengles de ses dents aunes i boniques, blanques com la llana d'un anyell.

— No siguis tabal de Roset! — li feu la seva dona, enriolada també, i complaguda de la dita de l'espòs. El vinc a dir que En «Lau» és mort!

— Déu li perdó! — feu ell.

— «Bueno», sí, «Déu li perdó», però jo t'ho venia a dir, saps, per si t'agrades de tenir la seva «placa». No hauries d'estorçar-te tant com ho fas ara, pobric! Per portar pa a casa, i no tindríes d'anar per la terra com un bou escarrasat; ni amb els llaguts... Com que no tenim fills, jo i tu seríem «uns reis»! I l'estaries amb mi més estones!... Eh, què hi dius?

En «Rudevilles» es grata el cap després que hagué escoltat a la seva dona, i li va semblar, en el seu curt magi, que ella havia tingut una gran pensada. La va estimar més que mai, perquè era tan provident que fins arribava a pensar per ell, que no en tenia lleure.

Realment, si podia pescar la «placa» que acabava de deixar «per jubilació forçosa» el pobre «Lau», tindria, ben mirat, una vida més tranquil·la i no s'hauria d'escoltar, a la intemperie, temporals de vent i de pluja com ara li tocava d'afrontar, vulgues que no, per tenir un pa a la post.

Va acomiadar la seva dona amb una moixirana, i va quedar-se amb el parel a bolcar terrossos i romiar de quina manera li diria a l'alcalde que ell sentia «vocació» per a regentar la placa que el difunt havia tingut el «poc gust» de deixar.

Li va semblar que la feina d'aquell dia li quedava una mica endarrerada, però no s'hi va amollar massa, massa, perquè ja es feia plat d'una feina millor que li reia, allí, a quatre passes, encomanant-li llepolies al cor.

I s'anava dient per ell tot sol: — Dormiràs de dies; podràs anar al cafè de la placa, a les tardes; repartiràs nissos i el donaràs «panis» a canvi, i... qualsevol s'entufarà pels camins de la mar quan fa fred i l'aigua sembla una argalaga d'espines, o se'n vinguin al tros amb l'aixada o amb la llana i els bous de la calma.

— La Rosa no s'haurà d'estar tant sola a casa... tindrem aviram i el guany segur!

Al final de totes les seves llargues reflexions el campanar del poble assenyala la migdiada i En «Rudevilles» va sentir a dintre seu com un cop segur, com una estrebada forta que el va somoure, i va jutjar que des d'aquella estona s'havia romput, per sempre més, el fil invisible que el lligava de tota la vida, a la terra i a les seves feines pesades.

I va «tocar» els bous cap a poblat.

En acabat de dinar, ell i la seva dona, tots dos perquè el que un no sabés dir ho digués l'altre, van anar a casa el senyor Sisonet, que era l'alcalde, a demanar la vacant d'En «Lau».

El senyor Sisonet no els va pas rebre gens malament, però es va fer prou molt i a l'últim, per la «placa» de la dona d'En «Rudevilles», va convenir que ho «recomanaria» molt als del municipi en la sessió de l'endemà d'ajuntament.

El macip, en sortint de trobar l'alcalde, ja es va veure el plet guanyat i en arribant a casa seva va agafar a la seva dona i la va omplir dels seus afalacs i va obligar-la a ballar amb ell el mateix «obligat» que ballaven, de promesos, a la «cala».

Aquella tarda de dissabte, ja no va voler anar a la treballada: es va entafurar al cafetó de la placa rumbejant un «caliqueny» en els seus llavis carnosos i vermells.

La Rosa va fer molts camins. Ella no s'adormia en el «jac» de les promeses. Cobrava «allò» pel seu home, portada per un noble delit, i qualsevol negligència per part seva li hauria semblat un pecat. Secretament, la conduïa la mà del rector, portat, com sempre, per sanies falleres d'apòsiti.

L'endemà, després de la missa ma-

jor, l'ajuntament es va reunir sota l'absoluta presidència del senyor Sisonet, i va acordar atorgar a En «Rudevilles» la placa d'En «Lau», difunt.

El nunci li va portar la «credencial» a casa seva, encara amb la tinta moïta!

Ell va celebrar la bona notícia fent-hi «ramullar» als seus amics amb gotes de vi negre de la taverna, i comprant per a la seva dona, tant finament diplomàtica, una ambosta de figures secalines en el mateix hostal per a fer «piscolabis» amb ella, en la feülle intimista de la seva llit, aclarida amb novelles llums d'alegria.

Tot dinant amb la Roseta, dels el «sereno» nou:

— Ajaja! Qualsevol t'anguil! Sort de tu, Roseta!

— Creu que poc estàs més content tu que jo — li responia la seva dona.

— Per què? — li demanava En «Rudevilles».

— Perquè hem sembla que hi guanyarem per tots conceptes — feia la dona amb una rialleta fina de mustela, apuntada tot just en els seus llavis.

El restant de la diada l'esmerçà En «Rudevilles» a arranjat els ormeigs del nou ofici. El fanal era brut i deslluït. La rosca del blé no funcionava per l'embús de carrell i porqueria, que hi havia deixat acampar el pobre «Lau», que, ara, darrerament, ja no tenia humor ni ven per a cantar les hores ni per veïllar pel «decorum» dels seus estris.

Ho anà llimpiant tot, pacientment, i aduoc feu treure espurnes de brill, amb una boleta de llana, al «xuxo» atrocinat.

La seva dona l'ajudava en el que podia, al marge de les seves feines de la casa.

La il·lusió dels començos cantava a mitja veu dintre el cor del sereno, i ell assajava, de baix en baix, la passada de les hores amb el poc castellà que li quedava de quan estigué a Soria a servir el Rei.

Tot li anava molt bé: únicament s'entorpeïava en dir — tant no com era, per ell! — l'«Alabado sea Dios».

Allò era el més comprometedor de la seva feina nova. Li venien a la punta de la llengua, amb una «olor» de bitxos, els seus antics m...! Podria el rostre amb infinitat de mueques, en estorçar-se i en provar de girar la llengua en el cant de l'alabanza.

La seva dona, des de la cuina estant, s'aguantava el ventre de tant riure sense rialles.

— Ai me...! — feia el sereno. Mira que té «pallies» això!

I tornava a repndre el seu esforç de voluntat, animat de reeixir al bé, a la llarga.

Ella redolava del goig invisible del seu cor els començos de l'esmena del seu home, i la dolça companyia del mèdit s'empadronia de la seva ànima.

Alcava a la Glòria els ocells de l'alegria nova de la seva vida, perquè regrecessin Déu, que l'havia escoltada.

Amb el temps tot anà com una seda.

En «Rudevilles» dormia de dies i en algar-se amb la llengua lleugera i la consciència cada dia més lliure dels seus pecats de blasfèmia era per acabar-se d'enriquir, a la nit, amb la cantiga antiga de l'alabanza.

Tothom se'n sentia millor, en el cor, de l'esmena d'aquell home: el senyor Sisonet, la Roseta, la bona gent del poble i el senyor rector, que aprofitant, a voltes, les primeres estones de l'alta vetlla per a quedar-se en la quietud del seu despaig a escriure «partides» o bé a iniciar el res de l'endemà, el sentia cantar al peu de la finestra amb el cant encomanat de la pròpia puresa de la nit... I es fregava les mans del goig de la secreta victòria.

Aduoc el mateix Senyor de totes les coses, somreia a dalt del cos dels ulls, indolent, de l'estelada.

MN. LLUIS G. PELL

Els catalans de Cuba

Un discurs de Jocs Florals

Tots els elements catalans que resideixen a l'illa de Cuba s'han unit per a celebrar els primers Jocs Florals, que tingueren lloc en una esplèndida festa, en el mateix dia en que Barcelona, com anyal costum, es rendeix tribut a les nostres lletres. No cal mirar-los com a simple representació literària, puix essent gran en aquest concepte la seva valua, potser ho és més com a obra patriòtica, tant pel que representa pel conjunt de catalans allí trasplantats, com per l'afirmació de fe, que revela davant el país, aquesta comunitat de sentiments, ideals i aspiracions que rediuga en amorosos llapcos als que lluny de la Pàtria la recordem i estimem en raó de la distància.

I per a glossar aquest vincle, que els uneix entre ells, sense separar-nos dels que aquí vivim, potser no hi ha símbol més ben escollit que el que ens és comú i propi: l'idioma català. Festa del mateix, religiós record de les anteriors generacions que ens hem precedit en el temps i en l'espai, encoratjadora esperança de l'advenidor i cuidada flor de l'actualitat, devia ésser ell qui presidís espiritualment la festa de les lletres celebrada a la sala d'actes de l'Acadèmia de Ciències de l'Havana.

Un esperit generós i altruista, d'honrosa història en les seves activitats a Catalunya i dignament apreciat per la seva actuació en la República Cubana, el nostre amic Josep Conangla i Fontanilles, que en l'Elegia de la Guerra, prologada per En Maragall, ens feia present l'illa en la seva lluita per la independència, com en els darrers temps ha cantat la pau d'un poble emancipat, del qual és ciutadà, sense minya del seu afecte a Catalunya, un català-cubà, com hi han catalans de França i d'Espanya, ha presidit la magna cerimònia i li ha fet ofrena d'un discurs altament transcendental.

L'idioma català davant de la ciència, de la història i de la llure de determinació dels pobles, fou el tema que va desenvolupar en el seu discurs presidencial. Així com els Estats oficials tenen els seus actes diplomàtics, de vera i genuina representació dels atributs de la seva sobirania, cal remarcar que els pobles, en certes i determinades ocasions, tenen mitjans i funcions en que, a cor obert, exposen als seus sentiments i fan acte de presència, no sols davant el concurse i la nacionalitat en què parlen, sinó que la seva veu té un resso continental o universal, com les circumstàncies imposen. Els catalans de Cuba, pel verb d'En Conangla, han fet sentir a aquell país la voluntat de Catalunya.

Heu's aquí la transcendència d'aquest discurs, pronunciat en dies en que el nostre idioma era befat i escarnit per certes premses: el que a la Pàtria es blasfemava més enllà del Mar Gran era enaltit i perquè el text fos comprès i quedés per a estudi d'intel·lectuals i coneixement del poble, en publicar-se en full, segueix una traducció sepanyola a les planes que l'insereixen en català.

El discurs d'En Conangla és a la raïó dels que es pronunciaran en els primers temps de la restauració dels Jocs Florals pels respectius presidents dels Consistoris. Comença amb una afirmació espiritualista sobre el naixement de les llengües i vénen les comparacions com per a fixar la certesa d'un fet. Afirmació de llibertat és la lluita contra la imposició d'un idioma, i d'aquest principi en prové, per successives derivacions, el sentar el fet nacionalista.

Una síntesi històrica revela la varietat observada a Espanya contra l'absurda concepció unitarista imperant en les esferes oficials, pel que s'estableix un únic idioma i es rebatxen a dialectes els altres idiomes. Aquesta concepció funesta ha induït en l'arrebament de les llibertats municipals i regionals per les dinasties austríaca i borbònica, en la formació dels favorit i valldes dels monarques fins a les funcions ministerials de determinats polítics dels nostres temps. La llengua, afirmació de vida d'un poble, porta a aquest al·lèl de l'autodeterminació.

El naixement i creixement de l'idioma català és exposat segons les darreres investigacions històriques, amb curioses observacions sobre les influències que ha sentit, amb dades recollides sobre el seu expandiment, enumerant els seus maris i els dels seus cultivadors. El fet de la Renaixença i l'actual progrés del mateix no són oblidats, com tampoc els esforços moderns de filologia, que fan

al català objecte de dissertacions i monografies en centres culturals de tot el món.

La decadència de la nostra llengua fou un incident polític. L'anomenada «unificació nacional d'Espanya», la supressió de Catalunya a estranyers poders, la minva i anul·lació de les volles llibertats i l'error d'inspirar-se en la centralització francesa, quan es va afirmar la Constitució a principis del segle XIX, contribuïren a l'estat de postergació en que es trobà la «moribunda». L'amor a la mateixa ha desvetllat justos afanyos de lliberació o emancipació, i el predomini d'una forastera s'estima com signe i estigma d'esclau, segons frases de Tacit, recordades per Valentí Almirall.

Sobrevia que a mesura que s'ha sentit amor més intens a la nostra llengua, que el poble l'ha conreada i que les lletres l'han enlairat, s'ha anat transformant i creixent el desig de llibertat de la terra. Aquesta diferenciació, filla del llenguatge, ha marcat els trets de la nostra personalitat, caracteritzant-la, fent-la viva i real, establint la voluntat com a condició «sine qua non», per a tot organisme col·lectiu o polític del que degui Catalunya formar-ne part. Cas de justícia és el que tingui sobirania oficial a la nostra terra i que la llengua sigui instrument i vehicle d'ensenyament.

La relació amb el castellà la defineix En Conangla en aquests termes: «No és contra el castellà, sinó contra la imposició absolutista i tirànica del mateix a Catalunya, pel que sentim ofèsat ben cordial, ben explicable i ben legítima, els catalans cultes i patriotes».

Defensant el català d'atacs injustos, atgeix: «Han de destruir el supòsit de que la nostra llengua, pel fet que no estigui tan estesa, sigui inferior a la castellana o espanyola; puix co que fa apreciable i respectable un llenguatge no està en el perimetre curt o extens on es manté, ni en el nombre dels que el viuen, sinó en el gran de sentiment, d'amor i de cultura que el sustenta, en les arrels que té teixides a la història, a la tradició jurídica, a l'ideal patriòtic, a la Poesia, a les Arts, al tresor intel·lectual; a la identificació espiritual que determina la consciència i el caràcter col·lectiu i perdurable del poble que el parla».

Després de tan amorosa defensa, la nostra parla, En Conangla fa notar que no és cert que l'amor a la llengua ens alligui més a l'antigor que a les grans inquietuds de la civilització moderna. L'aspecte cosmopolita de Catalunya i que posseeix grans atacs el comproven els dotze mil compatriotes nostres que moren per la causa dels aliats en la Gran Guerra, el suprema aspiració de llibertat i aquell sacrifici és realitzat en altres temps per catalans en benefici de la independència de les Repúbliques americanes, com es fa avui per a obtenir la llibertat de Catalunya, com a superació del frèvol i rutinari ambient de l'Estat espanyol.

Una invocació patriòtica tanca el parlament que ha motivat aquestes ratilles. És una formosa expressió de com pensen els nostres compatriotes radicats a Cuba:

«Catalans: a despit de tot el que s'hi oposi, estem-ne cada dia més segurs de que Catalunya recobrarà plenament les funcions de sobirania que li pertocquen. És llei matemàtica, que la identitat de causes produeix igualtat d'efectes. I si la salvació de la llengua pròpia ha determinat sempre la emancipació o el restabliment definitiu de tota nacionalitat subjugada, és a més és un dels principis bàsics del Dret natural i de Dret internacional que les nacions i les llengües han de prevaldre sobre les dinasties i les tractats; i el la raó dels pobles a regir-se per si mateixos no prescriu mai... no tinguem cap mena de dubte que el poble català, seguint la seva ascensió gloriosa, vençora tant bé tots els obstacles, proves i dissorts que ha hagut de sofrir i sotirar, com a vigoris de seny i de voluntat, protegit pels elements i per les gràcies divines, arribarà, prompte, a triomf, a les platges somnolides de la seva Odissea, com va arribar també a les seves l'heroic Ulisses, protegitista invencible de l'immortal poema homeric».

Sigui tot això mostra de la importància del discurs dels Jocs Florals de Cuba. Són veus enarbolades que ens vénen de lluny, al mateix temps que recull de les palpitations del nostre poble. En la comunitat catalana aquí i allà, alenta un mateix ideal. Celebrem-lo en enaltir xardorosos cantos i taca patriòtica que és realitat que ha tingut tan alta veu en l'amb Conangla i Fontanilles.

J. BO I SINGLA

BIBLIOTECA LITERARIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Ribar

2 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Les converses interaliades

París, 24. — Prossegueixen els canvis de punts de vista entre els governs de París i Brussel·les sobre la resposta que s'ha de dirigir al document del Govern britànic.

Aquest tindrà la contesta de França abans del dia 3 del pròxim agost. — Havas.

París, 24. — Segons «Le Petit Parisien», els còrcols francesos i belgues es mostren optimistes sobre el resultat definitiu de les converses i negociacions diplomàtiques sobre la qüestió de les reparacions.

Es possible que el Govern belga rebí avui mateix la contesta de França al document britànic, contesta que el president Poincaré sotmetrà aquest matí a la decisió del Consell de ministres. — Havas.

Els treballadors francesos

París, 24. — Heu's aquí la versió que publiquen els periòdics de les divergències sorgides dintre la Confederació General del Treball Unitari.

Després de pronunciar un vot de desconfiança contra la Comissió executiva de la C. G. T. U., el Comitè Nacional, desitjós d'evitar una ruptura, decidí convocar per a començaments de novembre vinent, un Congrés extraordinari que se celebrarà a Lamoignon. En el dit Congrés, es determinarà l'orientació que ha de seguir en l'esdevenidor la C. G. T. U.

Abans que fos adoptada aquesta decisió, els membres de la Comissió executiva que es denominen sindicalistes purs havien presentat la dimissió de llurs càrrecs.

El Comitè Nacional es mostrà al mateix temps favorable a unes propostions presentades, per les quals es manifestava la necessitat de convocar un Congrés mundial de treballadors encaminat a reconstituir la unitat internacional del treball. — Havas.

La pau de Lausana

Lausana, 24. — Ha estat signat el tractat de pau entre les potències aliades i Turquia.

La sessió plenària ha acabat a un quart de cinc. — Havas.

Robatoris sacrílegs

París, 24. — Comuniquen de Varsòvia als periòdics d'aquesta capital, que a Gnezna (Polònia), diversos desconeguts penetraren a la Catedral, emportant-se nombroses relíquies de molt valor. Es creu que s'ha robat per alguns centenars de milions de marcs. — Havas.

París, 24. — Comuniquen des de Munster als periòdics, que unes

mans sacrílegues s'han apoderat a la Catedral de Munster d'una preciosa custòdia, avalorada en diversos milers de milions de marcs. — Havas.

A la Cambra dels Comuns

Londres, 24. — A la Cambra dels Comuns, el senyor Ramsay MacDonald desenrotlla i defensa una moció, per la qual se sol·licita del Govern britànic la convocatòria immediata d'una conferència internacional que tindrà per objecte estudiar un programa de seguretat nacional basat en el principi del desarmament militar naval i aeri.

Acaba l'orador criticant vivament les despeses fetes per la Gran Bretanya per al sosteniment de les seves forces aèries, així com la creació d'una base naval a Singapur.

La contesta el ministre d'Aeronàutica, el qual declara que el convocar una conferència internacional no funcionaria de cap manera el problema del desarmament.

Posseda a votació la moció de Ramsay MacDonald, la Cambra la rebutja per 286 vots contra 169. — Havas.

Topada d'automòbils a Evreux

Evreux, 24. — Ahir toparen en aquestes immediacions dos automòbils, resultant cinc morts i quatre ferits. — Havas.

Discurs de Lloyd George

Londres, 24. — En un discurs pronunciat ahir durant un banquet donat en son honor pels parlamentaris del partit liberal nacional, mister Lloyd George criticà la política de Mr. Bonar Law i de Mr. Stanley Baldwin com a primers ministres, fent constar que ha perjudicat l'Entesa.

Occupant-se després de la qüestió d'Orient, declarà que la pau de Lausana era el Tractat més humiliant que havia signat Anglaterra. — Havas.

Els bolxevistes a Belgrad

Londres, 24. — Telegrafien de Belgrad al «Morning Post», que en aquella capital han estat detinguts quatre cents agents bolxevistes, entre els quals figura el representant de la Creu Roja soviètica. — Havas.

L'actitud de Bèlgica

Brussel·les, 24. — En el Consell de ministres celebrat ahir, el senyor Jaspar exposà la seva impressió sobre les insinuacions que hi ha en la contesta britànica a les últimes propostions alemanyes i en la carta

dirigida al Govern belga, que acompanya la dita contesta. — Havas.

París, 24. — El corresponent a Brussel·les de l'«ECHO de Paris» precisa que als còrcols polítics belgues s'estima que Bèlgica caldrà exactament la seva actitud sobre la que adopti França en el que respecta a les qüestions sobre el Ruhr i les reparacions.

Sembla, de totes maneres, que Bèlgica no rebutja «a priori» la idea de confiar a una Comissió internacional, de mar caràcter consultiu, la qual estaria presidida pel Nord-Amèrica, la cura d'examinar la situació financiera a Alemanya. — Havas.

La situació al Ruhr segons un ministre francès

París, 24. — Al Consell de ministres celebrat aquest matí, el ministre d'Obres públiques M. Le Troquer, ha donat compte del seu viatge al Ruhr.

Ha dit que la marxa regular del treball i el proveïment de carbó de cok, estan completament assegurats.

Al Ruhr, ha afegit, ja no hi ha conflicte de transports, perquè tant pel Rin com pels ferrocarrils, el trànsit comercial és cada vegada més intens. D'aquí a poc temps resultaran insuficients els tres cents trens diaris de passatgers que circulen actualment, per a això el nombre de trens serà augmentat. El nombre de passatgers alemanys cada vegada és més gran, havent quintuplicat en alguns llocs, d'un mes ençà.

Ha acabat dient el ministre que d'una manera general s'està notant un canvi favorable per a les autoritats franco-belgues, en l'actitud seguida per les poblacions, sobre el procés de l'ocupació. — Havas.

Els uns fan lloc als altres

Dusseldorf, 24. — Segueix l'expulsió dels funcionaris alemanys que es mostren recalcitrants, per a procurar d'aquesta manera allotjament als funcionaris de les explotacions franco-belgues que venen a instal·lar-se als territoris ocupats. — Havas.

Excepció plausible

Dusseldorf, 24. — No obstant estar tancades des del dia 26 del corrent les fronteres entre les regions ocupades i l'Alemanya no ocupada, les autoritats franco-belgues han autoritzat la circulació d'un tren ocupat per nens del Ruhr, que anaven de vacances. — avas.

Polícia municipal al Ruhr

Dusseldorf, 24. — Ultimada ja l'organització dels cossos de policia municipal, han començat ja a actuar en

totes les poblacions, adaptant-se en un tot a les prescripcions dictades per les autoritats militars franco-belgues. — Havas.

L'aliança entre Romania i Txecoslovàquia

Ginebra, 24. — El Servei de registre de Tractats de la Societat de Nacions ha registrat, accedint a la demanda formulada per altres parts contractants, el protocol concernent a la prolongació de la convenció d'aliança defensiva entre el reialme de Romania i la República de Txeco-Eslòvaquia, conclòs a Bucarest el 23 d'abril de 1921 i signat a Praga el 7 de maig de 1923.

Aquesta Convenció apareixerà en la Col·lecció de Tractats que publica la Societat de Nacions.

Per altra part, el ministre de Negocis estrangers de Romania ha notificat al Secretariat de la Societat de Nacions, en carta de 14 de juliol de 1923, la ratificació pel Govern de Romania, de l'esmena a l'article 293 del Tractat de Versalles i als articles corresponents d'altres Tractats de pau adoptats per la Conferència internacional del Treball en la quarta sessió celebrada per la dita entitat. — Havas.

El ministre de la Guerra francès al Ruhr

Dusseldorf, 24. — El ministre de la guerra senyor Maginot és esperat en aquesta ciutat dimecres que ve, al matí.

Durant la seva estada revistará les tropes aprofitant l'acte per a remetre al general Degoutte les insígnies de la Gran Creu de la Legió d'Honor. — Havas.

L'emprèstit austriac

Viena, 24. — Duen de Roma que la subscripció d la participació italiana en l'emprèstit austriac garantit per la Societat de les Nacions, i que puja a un total de 200 milions de lliures, ha estat cobert prop de sis vegades. — Havas.

Un gran premi

París, 24. — El Gran Premi de Roma ha estat concedit al senyor Bartola, natural de Gorgosena (Itàlia). — Havas.

Iugoeslàvia no signa el Tractat

Lausana, 24. — La delegació iugoeslava no ha firmat el Tractat de Pau. — Havas.

Les finances austríques

Viena, 24. — El Balanç setmanal de la Banca Internacional d'Austria del dia 7 del mes actual, resulta ésser dels més favorables.

L'encaix de les divises estrangeres ha augmentat en 238 milions, sense que cap augment immediat de la circulació fiduciària hagi estat necessari per a l'adquisició de les dites divises del Banc.

L'augment dels dipòsits (265 milions) i la reducció de la cartera de descompte, han permès realitzar aquest augment d'encaix al mateix temps que una reducció de 63 milions en la circulació fiduciària. — Havas.

Les finances poloneses es refermen

Varsòvia, 24. — Segons càlculs que fan els periòdics, basant-se en informes recollits als còrcols financers, el ministeri de Finances podrà recuperar d'aquí endavant cada mes uns sis milions de dòlars aproximadament.

Aquesta suma representa la meitat del valor de l'exportació d'ous, fustes, petroli, carbó i altres diverses indústries nacionals, compresa la producció de l'Alta Silèsia.

Aquesta recuperació permetrà al Govern atendre totes les necessitats industrials i agrícoles amb l'objecte d'intensificar la producció nacional. — Havas.

La signatura del Tractat de pau

Lausana, 24. — La signatura del Tractat de pau s'ha realitzat aquesta tarda essent el primer en signar el senyor Ismet Baixà, que ho féu a les tres i setze minuts, signant seguidament els altres plenipotenciàries.

L'acte de signar, durà excasament 45 minuts.

A un quart de cinc s'aixecà la sessió. — Havas.

Lausana, 24. — Aarribada per fi l'hora de signar-se el Tractat de pau, Lausana ha despertat amb aires de festa veient-se guarnits amb banderes i domosels les cases particulars i els edificis públics.

Des de molt aviat regna gran animació als carrers.

La gentada, tant els naturals de Lausana com els molts forasters que resideixen aquí, s'han posat el vestit de les festes.

No obstant, no s'ha interromput el treball en cap part i estan obertes totes les tendes i comerços. — Havas.

Els Pomells de Joventut

DIADA POMELLISTA A BELLPUIG

El propassat diumenge, dia 22, els Pomells de Lleida «Mariola» i «Patriòtics», juntament amb els excursionistes del «Grup Lleidatà», es traslladaren a la vila de Bellpuig, amb el tren que hi té sa arribada a les set del matí.

A l'estació esperava els excursionistes lleidatans una munió de gent i els Pomells «Tres Turons» i «Verge dels Dolors», de Bellpuig, fent bo de veure tanta gentada i la roba barretina, esdevinent verament emocionador l'abrac germanívol que les senyeres dels respectius Pomells es donaren.

Tot seguit es posà en marxa la comitiva, traslladant-se a l'estatge social, on foren rebuts pel senyor conseller, Rnd. Jesús Capdevila. Després s'anà descabellant el programa, segons ens comunicà ja el corresponent, anant primer a Ofici, oint missa col·lectiva, en la qual s'excentaren diverses cançons populars, i tocant al moment de l'ofici un motet d'En Cèsar Frank.

La sortida de l'església feia bo de veure amb aquell bé de Déu de caputxetes i barretines que acaronades pel sol feien una nota de color admirable.

S'organitzaren després els grups, cuidant del Pomell «Mariola» el de la «Verge dels Dolors» i anant els dos Pomells de nois «Tres Turons» i «Patriòtics» conjuntament.

Apresant una hora de lleure, s'escamparen els pomellistes per a esmorzar, fent-ho les senyores a la Font del Moll mentre els nois romanien per la vila i efectuaven diverses visites, entre altres al reverent senyor rector don Ramon Sala i el catalanista senyor Saladríguez.

A les deu començaren les visites als monuments històrics, començant per l'església parroquial, on els senyors Saladríguez i Capdevila, renomats catedràtics del Seminari de Solsona, ens ensenyaren, amb gran amor i valuosas explicacions, el monument funerari d'En Cardona, tan ple de bel·leses escultòriques; el famós Sant Crist, el qual recentment retrobat que, si bé no l'acompanya una massa refinada perfecció, no deixa de tenir el seu valor arqueològic i legendari; es veteien les pintures i retauls; i altres representació fidel de l'escola

catalana del segle XVII, dues taules quatre-centistes i tantes altres coses.

Vinieren després el convent, amb el seu claustre gòtic, tan alegre i encisador.

Fetes aquestes visites i essent ja les dotze, ens disposarem per anar a dinar, fent-ho les senyores a casa la presidenta senyoreta Antonieta Balcells, qui per a fer més agradable l'essada a les lleidatanes, va voler obsequiar les «Mariolas» i ofrenar-les ella mateixa l'apat.

Els nois i homes es traslladaren a una d'aquelles recollides tan típiques i alegres que fa el canal d'Urgell, en sembrar de riquesa aquelles planes, i allí, entre la verdor dels arbrats, i les freqüents pampolades, una munió de gent espera el dinar de camp; hom no sap on fixar sa mirada, ja que amb el panorama deliciós que s'obria, hi ha aquell moviment de nois que, lluitant la barretina, semblen avui roselles i us fan pensar amb un demà tot esperansador.

En havent dinat i continuant l'alegria que sempre regna, s'improvisaren discursos, i cada un hi deia la seva, fins que En Bergós, relligant que el vent ens parlava del mar i que per a millor coneixre'l, l'assenyalem amb el mot de marinada, i que les muntanyes del Montsec ens recorden la part alta de Catalunya, anà descabellant com la Patria ens parla cada dia i tota ella.

A les tres de la tarda s'inicià la tornada cap a Bellpuig, per assistir a la vetllada patriòtica.

Si èxits havien tingut els organitzadors, durant tot el dia, no foren majors els de la tarda, car amb un ple a vessar i a l'ampla sala de l'estatge social, tingué lloc la festa patriòtica, consistent en lectura de poemes, admirablement recitades per la senyoreta Fontanet, i els joves Martí, Nadal i Porta, cançons amb gestos i parlaments que no detallam. Diguem tan sols que el president don Joan Gabernet saludà els Pomells lleidatans, contestant el dels «Patriòtics» don Josep Teixidó, i que després d'haver parlat el senyor Virgili, president del «Grup Excursionista», ho féu el conseller dels Pomells lleidatans, don Antoni Bergós, qui d'una faula admirable, anà descabellant una peroració enaltint els ideals pomellistes com a precursors d'una Catalunya futura.

Després s'ofrenà una llapada per a la senyera dels Pomells lleidatans, i de nou el senyor Bergós parlà per a regravar tan delicada ofrena, fent-ho en tons tan radicals que mogueren tot el públic, que entusiasmat cantà «Els Segadors».

El comiat es féu amb el tren de la nit, estant envaïda de gent l'estació, puix tots

volien donar l'a reveure als lleidatans i catalanistes Pomells de Joventut i Grup Excursionista.

La Societat d'Esports del P. de J. «Nostra Dona de la Mercè» es complau a convidar-vos a la solemne excursió artística i religiosa a Montserrat, en auto-camió, visitant les coves de sal-nitro, la qual s'efectuarà (s. a. D. p.), el dia 26 d'agost prop-vinent, sota el següent programa:

A les sis del matí, sortida de la Plaça de la Universitat amb l'esmentat auto-camió.

A les vuit, arribada a Collbató i visita a les coves del sal-nitro, portant guies que explicaran el més notable de les dites coves.

A les deu, arribada a Montserrat, i tot seguit l'Ofici.

A la una dinar pels encontorns de la muntanya.

A les tres de la tarda, gran festival a l'aire lliure, amb parlament pel secretari del Pomell, recitament de poemes, sortida d'un magnífic objecte d'or, execució de diversos jocs infantils, premiant els que ho facin millor; reglamentat pel president del Pomell organitzador; acabant-se la dita festa amb sardanes.

A les sis, acomiadament de la Regia dels catalans i Consellera dels Pomells de Joventut de Catalunya, amb el cant del Virelai i la alba.

A les nou, arribada a Barcelona.

Notes. — Amb el fi que tothom pugui assistir a la dita festa s'han posat els tiquets al mínim preu de 7 pessetes, tot comprats.

Convé que tots els que es proposin fer aquesta excursió s'inscriguin aviat, si no volen quedar-se sense lloc a l'esmentat auto-camió.

La subscripció es tancarà el 15 d'agost.

Lloc de subscripció: a casa del tresorer del Pomell, carrer Avinyó, 424, porteria, de dos quarts de vuit a les deu de la vetlla.

Curiositats mundials

OCELLS INCENDIARIS

De l'altra món, o sigui d'Amèrica, sempre venen notícies extraordinàries. Ara resulta que hi ha ocells incendiàries.

En un poble d'Ottawa es va calar foc al campanar. L'autoritat va fer una enquesta per a aclarir la causa de l'incendi i va resultar que uns ocells havien fet els nius en dit campanar i, en mig de les palletes amb què estaven construïts, hi havia mistos, i tot fregant, es va encendre un d'aquests ocasionant l'incendi.

Els ocells del nostre país poden posar en els seus nius tants mistos de la cerillera com vulguin. I ja poden fregar, ja, que difícilment n'encendran cap.

ELS TRANSPORTS AERIS

El cost del transport per aeroplà és car i solament està a l'abast dels rics o s'aplica a casos urgents.

Diàriament surt a les cinc del matí, un avió de Croydon, Londres, amb 25.000 exemplars de diaris anglesos que són venuts a París, a les 8'30.

Utilitzen bastant el transport aeri, els sastres i modistes que sempre solen fer tard i els clients els donen pressa; els jolers, per què en avió hi ha menys riscos de furt, i ultra això, perquè no necessiten tan embalatge com per qualsevol altre mitjà de transport. Els vestits a capell van de París a Londres en senzilles capses de cartó com els transporten de casa a casa les aprenentes modistes.

També s'utilitzen actualment per als fruits primerencs, les pel·lícules cinematogràfiques, les fotografies destinades a la informació periodística i les peces d'automòbils que es necessiten per adobs urgents.

EL CARBO DELS ESTATS UNITS

D'un informe del sub-secretari de l'Interior dels Estats Units, Mr. Work, tramès pel corresponent del «Berliner

Tageblatt» es desprèn que els jaciments carbonífers d'aquell país — prescindint d'extensions immenses encara verges de tota exploració — ocupen 340.000 milles quadrades.

Vint-i-nou Estats tenen antracita, lignit i turba industrialment explotables. Les venes són generalment menys fondes que en els països carbonífers d'Europa; hi ha propietaris que, valent-se solament de l'aixada, treuen carbó per a les seves necessitats.

El jaciment principal és el de Pensilvània que dona un 99 per cent d'antracita, i un 40 de lignit. Aquest jaciment està travessat pel de Alleghany que corre paral·lel a la costa oriental i va de Pensilvània a Alabama. Aquest carbó, de qualitat diversa, conté de 55 a 85 per cent de matèria combustible.

El centre industrial carbonífer més important és Pittsburg i n'hi ha un altre també important a Bethlehem. Els jaciments d'aquesta regió tan explotada es calcula que s'acabaran dintre de 80 anys. Els de Alleghany es creu que duraran més.

La Virginia occidental, dona el 9 i mig per cent de la producció total de carbó dels Estats Units. La zona compresa per Montana, Wyoming, Utah i Colorado, es poc explorada, però es creu que es tant o més abundant que la de Pensilvània i Virginia.

Es requísit indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 25 de juliol de 1923

L'Himne de Bayamo

DIUEN els diaris de La Corunya, en parlar de les festes organitzades a honor dels excursionistes de l'Havana, que en tots els actes oficials les bandes de música toquen l'himne de Bayamo, que és avui l'himne nacional de Cuba. I El Noroeste, de la ciutat atlàntica, comenta aquesta circumstància, evocant els dies que l'himne de Bayamo era considerat per les autoritats espanyoles com un himne subversiu. Es a dir, per tal que l'himne de Bayamo sigui respectat oficialment a Espanya ha calgut que Cuba se'n separés.

Aquesta breu història de l'himne de Bayamo és una síntesi representativa de la política espanyola.

La incomprensió i l'absència de la realitat dels polítics madrilenys impediren que la qüestió cubana fos resolta harmònicament i oportunament. Quan es produïren els fets de força que una política assenyada hauria evitat, es repetiren tots els tòpics de la decadència. De Madrid estant volgueren resoldre militarment a la Gran Antilla un problema que no era militar. Naturalment, hi fracassaren. Hi fracassaren també en la part militar del problema. I quan s'esdevingué la catàstrofe colonial, els polítics madrilenys sentiren una impressió d'al·luejament. Ja no calia que es preocupessin de la qüestió antillana! Ja Cuba era una *isla hermana* i l'himne de Bayamo deixava d'ésser un himne subversiu per a convertir-se en l'himne nacional de Cuba, que les autoritats espanyoles escolten amb tot el respecte i amb totes les honors.

Han passat vint-i-vuit anys del crit de Baire. Durant aquests vint-i-vuit anys han passat per Europa segles de la història. I els polítics madrilenys segueixen igual, immutables en llur incomprensió i llur absència de la realitat.

Al Congrés i al Senat s'ha discutit fa poques setmanes el plet català. Del banc blau estant s'han repetit les mateixes paraules i les mateixes nícieses de fa vint-i-vuit anys. Els ministres han contestat als diputats nacionalistes de Catalunya amb el mateix lèxic i la mateixa ideologia que llurs oncles i llurs sogres contestaven als diputats autonomistes de Cuba. Fóra un miracle de la història si les mateixes causes produïssin ara efectes diferents.

I és clar que no els produeixen. Aquests dies recorda la premsa de Madrid el segon aniversari de la catàstrofe d'Annual. I en aquests dos anys tampoc no ha passat res. Mentre parlen encara d'escatir-ne les responsabilitats, es repeteixen les mateixes errors i les mateixes disbauxes que produïren la catàstrofe. Els governs segueixen acampant mandrosament damunt la *Gasetta*, sense governar.

Ha estat dit que governar és preveure, que governar és transigir, que governar és comprendre. Per als polítics madrilenys, governar és que no passi res. Ara patim un govern de concentració lliberal, democràtica i reformista. Ha trigat sis mesos a obrir les Corts. Les ha tingudes obertes dos mesos. I ara les tanca sense haver reformat res. Així continuen els governs de Madrid la història de la decadència i de la desintegració d'Espanya.

I, mentrestant, als carrers de La Corunya, les notes de l'himne de Bayamo recorden a tothom com es desfan els imperis i com resolen els problemes la inconsciència i la incomprensió.

Protesta de la Unió Jurídica

Havent estat nomenat el senyor Rodés Vidal i Guer jutge de primera instància de Barcelona i els senyors Josep Rausell i Xavier Alvarez secretaris judicials de Tremp i de Vilella, respectivament, la Unió Jurídica Catalana fa públic una vegada més que les disposicions legals que regulen la provisió de vacants de la carrera judicial estan inspirades en un desconeixement absolut de les modalitats catalanes i per tant en el menyspreu de les necessitats del nostre territori, a conseqüència de les quals els funcionaris pertanyents al cos esmentat són nomenats prescindint que ignorin el dret, la llengua i els costums catalans.

Per això la Unió Jurídica Catalana, respectant en el que es mereixen les persones dels funcionaris esmentats, protesta de l'arbitrarietat que sota aquest punt de mira suposa el nomenament i afirma una vegada més la necessitat imperiosa

que els homes que encarnen l'estament judicial de Catalunya tinguin amb el territori una compenetració essencial.

L'Orfeo Germanor Empordanesa

Ministre d'Estat a Lluís Millet, director de l'Orfeo Català i President de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.

Rebut el seu telegrama em limito a encarregar a vostès que s'informin millor dels assumptes abans de jutjar la conducta de ningú, puix soc del tot estrany a l'incident que lamenten i que, segons notícies per mi adquirides, en virtut d'alguna altra reclamació semblant a la seva, depèn exclusivament de l'autoritat francesa que per motius molt fonamentats no troba en regla els passaports que els viatgers portaven. Salutacions. — Madrid, 22 de juliol de 1923.

Les Idees i les Imatges

RAINER MARIA RILKE
I LES CATIFES

En Maurice Betz, l'acurat traductor en llengua francesa d'una bona quarta part dels «Cahiers de Malte Laurids Brigge» (1), de Rainer Maria Rilke, assenyala, en el seu prefaci, que fou N'André Gide el primer que va traduir al francès l'esmentat autor.

Recordem, en efecte, la traducció, que es va publicar, ja fa alguns anys, a la «Nouvelle Revue Française». El seu lirisme i el seu realisme, dosificats amb una acuitat i amb una riquesa de derivatius espirituals i formals extraordinaris, ens cridaren poderosament l'atenció. Es tractava, sens dubte, d'un dels més suggestius i complexos dels nostres contemporanis.

Eren unes remembrances d'infantesa flotants dins una atmosfera interior — característica i excel·lència nòrdiques — comprènadora en alt grau.

No oblidarem mai la qualitat, el sentit i la transcendència de les catifes — tot un món, tebi, suau, polserom — on jugava, somiava i plorava l'infant inquiet i sensible.

Cap escriptor ens havia produït una sensació física, i, aduuc, gasaríem a dir, una sensació psíquica tan justes i definitives de la matèria i de l'esperit de les catifes, com En Rainer Maria Rilke dels «Cahiers de Malte Laurids Brigge».

Hi havia, hi ha, però, quelcom més que catifes en l'obra en qüestió.

Deixem-ho, si u plau, per a un altre dia.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Col. «Les Contemporains». — Librairie Stock: 7, Rue du Vieux Colombier. París, 1923.

AL DIA

(Cròniques d'estiu)

Pallejà

Nit fosca, nit callada: enllà d'enllà del riu talment una faldada de lluminats somriu.

Es la petita vila que brilla en la foscor i costa amunt enfila guspires de claror.

Diria's estelada que n'ha baixat dels cels o llac que ha reflexada la glòria dels estels...

Arriba a mes orelles com un brandar de pins, com d'un aixam d'abelles entorn dels romanins...

I enoès, espetegaire amb rastre de claror s'enfila enlaire, enlaire, un coet volador.

I, de cop, per la plana s'escampa, corrent, el rítmic encisador de la sardana que diu un plany d'amor i enyorament

Molins de Rei.

(N. de la R. Reproduïm avui aquesta «Crònica d'estiu» del nostre volgut «POL», per haver sortit amb una errada que la feia inintel·ligible.)

Publicacions rebudes

«Revista Popular». Número de la darrera setmana.

«Tota Pulchra». Revista mariana de Vich. Número corresponent al darrer mes de juny.

«El Iris de Paz». Número corresponent a la present setmana.

Butlletí internacional

24 de juliol de 1923

EL MEMORANDUM ANGLÉS

Encara que tant a Londres com a París s'observa el secret més rigorós quant al contingut del memoràndum anglès que acompanya el projecte de contestació a Alemanya, la premsa, per a la qual la indiscreció és de vegades una virtut, revela alguns detalls externs, però interessants.

El Times, de Londres, com a exemple, diu que el projecte de contestació a Alemanya ocupa sis pàgines mecanografiades i que el seu text fou aprovat unànimement pel gabinet britànic en el consell de ministres de divendres.

Però la part més interessant d'aquestes informacions és la relativa al memoràndum que acompanya aquest projecte de nota. El memoràndum és molt més curt i el seu contingut, naturalment, és interessantíssim. Entre altres coses, prega als aliats que contestin la nota anglesa tan aviat com puguin.

En expressar el govern anglès el desig d'una ràpida resolució, interpreta autènticament l'opinió del seu país, que no toleraria un nou període de negociacions vagues i imprecises. Anglaterra vol saber de seguida quina serà l'actitud ulterior dels aliats.

Es per això que el govern de París conversa ara activament amb el de Brussel·les i ja s'ha anunciat en forma oficiosa que França contestarà el memoràndum anglès abans del 3 d'agost.

El secret sobre el text de la nota i del memoràndum britànic és mantingut molt estrictament. Cap dels governs aliats vol comprometre la seva actuació futura amb declaracions imprudentes o extemporànies.

L'actitud dels governs aliats, defugint decisions prematures, és, com notàvem dies enrera, molt satisfactòria, car demostra que tots ells tenen una idea clara de llur responsabilitat en aquests moments històrics. I en aquests casos, quan els governs copsen les realitats de la situació, els problemes ja resten mig resolts.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Les meravelles de la Concentració

Com reformen els reformistes

El governador destituït de Palència senyor Baillo, ha fet les declaracions següents, que pinten un règim i comporten quin concepte de l'autoritat i del sufragi tenen els polítics madrilenys i la concentració lliberal, democràtica i reformista:

«Cuando se convocaron las últimas elecciones quise presentarme diputado por Ciudad Real; pero mi ilustre jefe me ordenó que aceptara el Gobierno de Palencia, y contra mi deseo, y sólo por disciplina, acepté.

Faltaban veinticinco días para las elecciones. El Gobierno me recomendó como candidato encasillado, a quien había de sacar, costara lo que costase, por Cervera, al señor Alvarez Mon, encasillado ministerial, y como favorecido a quien debía ayudarse a don Jerónimo Arroyo, si es que existía posibilidad de que pudiera salir triunfante.

Los conservadores, que allí disponen de enorme fuerza, hablaron conmigo, y se llegó a un pacto que, después de convenido, hubo de romperse por la intransigencia del señor Arroyo.

Este señor dispone allí de escassima fuerza; pero por coadyuvar yo al triunfo de la concentración liberal hice toda clase de gestiones favorables a la armonía entre los candidatos, como lo prueba el hecho de que, una vez roto el referido pacto, un hermano mío quiso presentarse por Astudillo y le advertí debía desistir de su empeño, pues en caso contrario presentaría la dimisión de mi cargo.

Viendo mi decisión inquebrantable, mi hermano desistió.

Yo, en persona, viendo el cariz que tomaban las cosas, rogué al señor Abasolo retirara su candidatura, y por eso salió el señor Arroyo, pues en caso contrario hubiera sido imposible.

Llegaron las elecciones de senadores i se proclamó a don Arturo Redondo, persona a quien, según dice mucha gente en Palencia, debe favores y hasta dinero el señor Arroyo. Si este señor disponía de poca fuerza para salir él, calcule usted lo que podría hacer en provecho de su protector don Arturo Redondo.

La víspera de las elecciones se presentó en mi despacho el señor Arroyo, y viendo que la jornada siguiente sería para él desastrosa, me propuso la siguiente maniobra: decir que, habiéndole robado una cartera con cinco mil pesetas al señor Arroyo, debía detenerse y meter en la cárcel a muchas personas, y entre ellas a noventa honrados compromisarios del señor Calderón.

Hizo constar que don Santiago Al-

ba tenía gran interés en el triunfo del candidato y que había que apelar a cualquier medio para sacar triunfante al señor Redondo.

Yo le dije que meter en la cárcel a noventa compromisarios era una barbaridad que no me atrevía a llevar a la práctica sin consultar con el ministro.

Hablé con el duque de Almodóvar por teléfono y le pedí instrucciones. El ministro me contestó que debía ayudar al candidato pero sin apelar a recursos de extrema violencia.

Para saber a qué atenerme y confirmar las afirmaciones del señor Arroyo, telefoné al señor Alba solicitando en términos categóricos su opinión.

En aquellos momentos cundió la noticia por Palencia de que, mediante amenazas del señor Arroyo, se preparaba el encarcelamiento de compromisarios, y la gente comenzó a rodear el edificio del Gobierno en son de protesta.

El señor Alba se interesó por la candidatura del señor Redondo, pero sin exponer categóricamente el límite a que yo debía llegar en apoyo de aquél.

No obstante eso, le di 200 delegados y toda la guardia civil que quisiera.

I tot això ho escolten els polítics i ho publiquen els diaris de Madrid amb aquella tranquil·litat i amb aquella alegría...

Cap als extrems de Catalunya

LA COMISSIÓ D'EDUCACIÓ GENERAL

La Comissió d'Educació General de la Mancomunitat de Catalunya, preparada per al pròxim mes d'agost unes conferències anant a la Ribera del Cid, Conca de Tremp i Comtat de Pallars.

Aquestes conferències seran sobre temes d'educació popular, il·lustrades amb projeccions, i, en acabar, repartirà diferents fascicles també d'educació cívica, moral i patriòtica.

El camí que pensa seguir la Comissió és sortir de Tàrraga cap a Agramunt, Artesa de Segre, Tremp, Salàs, Pobla de Segur, Sort i Esterri d'Aneu, tocant a la Vall d'Aran. En cada una d'aquestes poblacions es donaran dues conferències.

L'Alemanya d'avui

El cas Fechenbach i el problema de Baviera

AQUESTS dies s'està discutint al Reichstag el cas Fechenbach, que algú ha qualificat, no pas amb total desencert, de «cas Dreyfus de la República alemanya». Ja era hora. Fa prop d'un any que Fechenbach està complint la condemna de deu anys de presidi que li fou imposada per un dels anomenats «Tribunals populars» de Baviera, per delictes d'alta traïció, i fins ara el seu cas no havia tingut cap mena de ressò parlamentari. Uns quants periodistes, només, amb Helmut von Gerlach a la davantera, havien denunciat a l'opinió la condemna, injusta i inhumanament rigorosa, de llur company d'ofici. Però l'opinió alemanya és una placa de sensibilitat molt lenta i feble. Fechenbach ha trobat amics i defensors nombrosos i entusiastes, sense que el cas Fechenbach hagi despertat cap mena d'emoció popular. Han estat necessaris més de vuit mesos de campanya sense eco, perquè un diputat socialista, Dittmann, es decidís a plantejar el cas Fechenbach davant del parlament alemany.

Diguem en poques paraules qui és Fechenbach i quin és el seu cas. Socialista des de la seva primera joventut, Fechenbach — que avui té 29 anys, — formà part, de 1914 a 1918, d'un grup de joventut enemic de la guerra, reunit al voltant de Kurt Eisner. En esclatar la revolució i constituir-se a Baviera, sota la presidència de Kurt Eisner, la República dels soviets de soldats i obrers, Fechenbach esdevingué un dels secretaris de Kurt Eisner i va anar a parar, amb el seu mestre i cap, a l'arxiu del ministeri d'Afers estrangers. Mentre Kautsky regirava els arxius de Berlín, Kurt Eisner i Fechenbach feien a Múnic dos quartos del mateix. Era la bona època de la revolució i de la contricció dels revolucionaris pels pecats del règim imperial. Els revolucionaris alemanys s'encarregaven de publicar tota mena de documents més o menys secrets que podien contribuir a reforçar la convicció que els principals culpables de la guerra havien estat els directores de l'Alemanya imperial. El lema de Kurt Eisner era: «La veritat per damunt de tot. La causa de la veritat és més important que la causa de la pàtria».

Pot pensar-se el llegidor si en van passar, per les mans de Fechenbach, durant aquell temps, de documents de tota mena. Entre ells, hi havia un telegrama del ministre plenipotenciari de Baviera a la Santa Seu, dirigit a la cancelleria bavaresa, donant a entendre que, en cas de guerra, Alemanya no havia de preocupar-se pel que pogués fer o deixar de fer la diplomàcia vaticana, perquè els sentiments del Vaticà eren, evidentment, d'una discreta germanofília, molt favorables, sobretot, a Àustria, i contraris a Sèrbia. El text d'aquest telegrama, sense cap grossa importància especial, fou llegit repetides vegades per Kurt Eisner en reunions públiques, com a prova de l'estat d'esperit que entre els representants alemanys a l'estranger dominava, mentre Europa es trobava a un través de dit de la catàstrofe. Fechenbach, considerant el telegrama com un document públic — cosa molt natural, perquè el govern revolucionari entenia que els documents diplomàtics com més secrets havien estat més públics havien d'ésser — en va donar una còpia a un periodista suís, dit Payot, i corresponsal del diari parisenc *Le Journal*.

Kurt Eisner va ésser assassinat al cap de poc temps i Baviera va passar de les mans dels comunsites a les del partit popular, que és un partit catòlic i conservador, i el qual encara governa. Tot això són coses sabudes. Fechenbach va deixar d'ocupar-se dels arxius de la cancelleria i va continuar fent de periodista, que és el seu ofici. Així van passar quatre anys, i quan ja ningú no es recordava, com aquell qui diu, que Kurt Eisner hagués estat al món, i molt menys, encara, que hagués publicat un telegrama del ministre plenipotenciari de Baviera al Vaticà, surt tot en un plegat un jutge amb una memòria endimoniada, cerca Fechenbach, el crida i el processa per haver donat una còpia del dit telegrama al periodista suís Payot. Ve el dia de veure's la causa i un Tribunal Popular bavares — contra les sentències dels quals no hi ha apel·lació ni recurs de cap mena possibles — considera que Fechenbach és culpable d'un delictes d'alta traïció i el condemna, sense més ni més, a deu anys de presidi.

N'hi ha prou amb explicar el cas per veure que es tracta d'un procés polític, menat amb un menyspreu absolut de la justícia. Per un delictes que si no fos imaginari seria pueril, un periodista és condemnat a deu anys de presidi. En canvi, el general Ludendorff, culpable del delictes més greu que pot cometre un militar — que és el de fer-se atonyinar — es passeja per Múnic tan tranquil i satisfet, i a Baviera tots els conspiradors contra la República alemanya hi viuen com el peix a l'aigua. Però del problema de Baviera ja en parlarem, amb més temps, un altre dia.

EUGEN XAMMAR

Berlín, juliol de 1923.

Dietari històric

25 de juliol de 1834

S'INAUGURA LA VELLA PLAÇA DE BRAUS DE BARCELONA

La construcció de la mateixa fou feta per una empresa particular, que va encarregar els plans i direcció a l'arquitecte Josep Fontserè i Domènech. El solar el qual es va edificar, era propietat de la Casa Provincial de Caritat, i com que aquell terreny estava comprès en la zona de la fortificació de la plaça, s'imposava la condició que fos de pedra l'estificat fins a l'alçada de la grada coberta, i de fusta fins la coronisa.

Era aquell lloc quasi desert, en un

extrem de la Barceloneta, i prop del fort de don Carles. Per cert, que és diu que a la construcció hi contribuïren algunes persones, a condició de donar-los, com als seus successors, dret de propietat a una llotja, i un nombre determinat d'entrades, la qual cosa es diu que encara perdura, si bé en molt reduït nombre. Va costar la construcció 48.000 duros.

A l'any just de la seva inauguració, i a pretext d'actes patriòtics o solennitats de la real família — coses que servien per a organitzar «corrides», — esdevingué la que fou proleg de la crema dels convents, passant-se alguns anys, en que per manca d'afició o potser pel record que evocava, no s'hi feren espectacles.

Les funcions de crítica o revisió taurina foren exercides algunes vegades per En Víctor Balaguer, resultant sobradament pintoresques les seves elocu-

“La família dels Garrigues”

LA VEU DE CATALUNYA començarà de publicar en fulletó el dia primer d'agost la famosa novella tarragonina

“La família dels Garrigues”,

original, com tothom sap, d'un dels més forts novel·listes de la nostra renaixença l'illustre escriptor

En Josep Pin i Soler

Desitjosos de portar al nostre fulletó les més representatives produccions de la novella catalana i encoratjats per l'entusiasta acollida que ha meregut als nostres lectors la publicació de la famosa obra

“La febre d'or”

de l'illustre novel·lista

En Narcís Oller

hem volgut continuar aquesta sèrie amb

“La família dels Garrigues”

Així publicarem, després de la novella barcelonina, la novella tarragonina; després de l'estudi del procés psicològic d'una de les malalties socials dels nostres temps, la meravella d'observació i de poesia d'aquest altre estudi de costums.

Com els tres volums de *La febre d'or* constitueixen una pintura exacta de certs segments de la societat barcelonina de la fi del segle XIX, la trilogia

“La família dels Garrigues”

Jaume i Niobe constitueix un perdurable monument literari de la ciutat de Tarragona A la publicació en fulletó de

“La família dels Garrigues”

Jaume i Niobe, seguirà la forta novella poemàtica empordanesa

“Solitud”

de l'eminent escriptor

Victor Català

completant així la reproducció en el nostre fulletó de

Les grans novel·les catalanes

de les darreries del segle XIX i començaments del XX

bracions, a distància del temps en que foren escrites.

Desaparegudes les raons que guien la construcció del torin, aquest segueix igual. Malauradament, altres edificis més importants acrediten la subsistència de l'afició en els nostres dies.

ESPIGOLAIRE

L'Exposició de Barcelona

La Junta Directiva de l'Exposició, en la seva última reunió, acordà adjudicar a don F. Vives Pons la instal·lació d'un sortidor a la plaça d'Artés; aprovar el projecte d'acabament de l'Estadi, reservant-se el realitzar l'obra una vegada s'hagi celebrat l'oportú concurs; acceptar la proposta del Comitè organitzador de l'Exposició de l'Automòbil per a celebrar la de l'any pròxim; procedir a la construcció de murs de consolidació de les parts laterals del viaducte del funicular i enllaç dels terrenys de Miramar; fixar el 13 de se-

Sant Jaume de Galícia

EN el cel estirat de juliol, dolça com un riu de llet, blanca com un torrent d'abril, brilla apagadament la carrera de Sant Jaume. Les seves sandàlies d'apòstol, que aplegaren tanta de pols, per la terra, evangelitzant, deixaren en el cel pur aquesta estela làctea: només que la pols terrenal s'és tornada pols sideral, ara que l'apòstol glorificat calça blau i estrelles. Els ulls dels mortals se n'hi van pel camí misteriós, i la fantasia ama esgarriar-s'hi, per aquella riuada de pols diamantina.

Hom ha fet massa remarcar la pugnacitat del sant apòstol Zebedeu, Fill del Tro, per a qui, com també per al seu germà, demanà la seva mare a Nostre Senyor Jesucrist, de seure un a la seva dreta i l'altre a la seva sinestra, en el Reialme seu. Veritat és que Sant Jaume és el Sant del Romancer, però suau com un captaire i humil com aquell llabrós de qui va pendre la forma planyívola i l'aspecte compassiu; assequible al prec, com el cel baix de la mullada i verda Galícia, que merescués servir els seus ossos i venerar el seu sepulcre. És el Sant del Romancer, però també el Sant ric de simpatia; el Sant de les multituds trashumants i dels romeus i de les romies; i ha deixat una olor de santetat i de miracle en el nostre cançoner.

Mare meva, he fet un vot
i complir-lo me caldria,
a Sant Jaume tinc d'anar,
a Sant Jaume de Galícia.

Temps era temps que el sepulcre compostellà tenia un poder d'atracció tan fort gairebé com el Sepulcre dels Apòstols a Roma, ja que no com el Sant Sepulcre de Jerusalem. Més encara que el sepulcre de Sant Martí de Tours, Pare de la nostra Pàtria, el sepulcre d'Iria Flàvia, era un oracle, era una mena de Delos medieval. I a sobre d'ell hi ha florit una de les més belles llegendes de l'hagiografia:

Veureu que Herodes per afligir l'Església recent trameté escamots de gent armada i féu matar a Jaume, germà de Joan, a tall d'espasa. No volgueren els jueus que el cos de l'apòstol promartir fos donat a la terra; sinó que el foragitaren de Jerusalem, tot sencer i amb el cap, perquè se'l mengessin els cans i els xacals i la volatina. A sos deixebles, ell havia fet manament, a manera de testament, que s'apoderessin del cadàver, que volia que fos sebollit a Galícia, part extremal de l'Espanya. Ells que de nit se n'apoderen, i se'n van cap a ribamar, amb peus claudients i sigilosos. I una nau amb la vela gonflada de bon vent — el bon vent del Sant Esperit qui allà on vol inspira — portà el cos reverenciabl a Compostella; i allà fou soterrat ritualment sota unes arcades de marbre.

Passaren anys; la Fe, en terres d'Espanya, apagà la seva llàntia; i la seva faç s'enfosqué amb la negra onada dels sarraïns. L'ermàs envai el clos sant; i sobre la tomba veneranda, cresqué, llarga i lenta, l'herba de l'oblit; i s'erigí d'espesses romaguères el paviment del temple sant que guardava els ossos de l'Apòstol. Però, els ossos dels sants, són com les arrels de les oliveres revellides, que brosten quan un hom les creu mortes per sempre més. Els ossos sants tenen un poder de germinació i pullulen de saba i de primavera. El lloc on era amagat aquell tresor viu, fou denunciat per angèliques cantúries i per rosaris tremolencs d'estels.

LORENÇ RIBER

tebre l'obertura de l'Exposició del Mobile, encarregant als Comissaris senyors Pich i Maynés que practiquin les gestions necessàries per a donar estat legal al dit acord i anunciar pel termini de 40 dies el concurs per a la construcció del Gran Palau de les Nacions.

La Junta ha adoptat, demés, l'important acord de sol·licitar del Govern que doni estat oficial a la seva resolució de fixar l'any 1926 la celebració de la Gran Exposició Internacional sota el títol d'Exposició Internacional de Barcelona. — Arts, Agricultura, Indústries Espanyoles. — Indústries Elèctriques. — Instruments i mètodes diversos de producció.

Donà la benedició nupcial als contralents, el reverent doctor Francesc Barnils, capellà de les Mares Franciscanes de La Garriga, el qual va pronunciar una sentidíssima plàtica. Acturen de padrins, pel nuvi, En Joan Cortés Gran, distingit fabricant de Caldes de Montbui, i per la núvia, En Joaquim Més Tasi, distingit notari de la mateixa localitat.

Durant la cerimònia, foren cantades amb afinació, tres peces pel jove seminarista En Marçal Martínez Balaguer, acompanyat a l'harmonium pel capellà custodi del Santuari, reverent N'Isidre Gubern Prat.

Acabada la cerimònia, la concurrència es dirigí a l'Hotel Baleari del Remet, on fou obsequiada amb un esplèndid dinar.

Amb el magnífic automòbil propietat del padri del nuvi, En Joan Cortés Grau, els contralents marxaren a Barcelona, des d'on anaren en viatge de noces a València i altres ciutats de la Península.

FIVE

De Societat

Dintre pocs dies arribarà a Barcelona el jove doctor M. Soler Terol, fill de l'ex-senador senyor Soler i March, després d'un any d'estudis als hospitals de Viena.

Estant la capella del Santuari de la Verge del Remet, de Caldes de Montbui esplèndidament adornada, es va celebrar l'acte d'unir-se matrimonialment el jove N'Amat Beneyto Castells i la senyoreta N'Agustina Vilamala Vilamajó

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre's articles o notes suplenides, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

En defensa de la producció catalana

Discursos pronunciats a l'Alta Cambra pel senador nacionalista En Lluís Ferrer i Vidal
el dia 18 de juliol de 1923

L'ORIGEN DE LES AUTORIZACIONS

El senyor FERRER I VIDAL: Senyors senadors, en compliment d'un deber i únicament bajo este imperativo de mi conciencia, me levanto a molestar vuestra atención, que de otra manera no lo haría yo, pues la gravedad y pesadumbre del asunto que se discute están muy por encima de mis escasísimas fuerzas, y haré habéis de ver como la ausencia de este banco de la minoría regionalista de quien en un caso como este hubiera elevado su voz de modo sobresaliente va a ser causa de que esta discusión en mis labios no alcance la altura que debería. Pero, así y todo, no tengo más remedio que cumplir con mi deber y allá voy. Claro está que ante todo me entrego a vuestra benevolencia.

He pedido el primer turno en contra del dictamen que se acaba de leer autorizando al Gobierno para poder contrar con naciones extranjeras, en casos extraordinarios, con más del 20 por 100 por debajo de la segunda columna del Arancel, porque pareciera que, para desbrazar el camino, el grosero mecanismo de mis medios de expresión basta, y detrás de mí vendrán quienes mejor que yo podrán puntualizar el debate. Debo añadir en seguida que ni la oposición que debo hacer a este dictamen ni los dictados de censura que forzosamente ha de merecerme envuelven en absoluto al Gobierno actual y menos al dignísimo señor ministro de Hacienda, a quien tengo el honor de dirigirme en este momento.

Este dictamen y esta autorización tienen un aboengo que yo he de recordar. Proceden en su primer paso—y desgraciadamente ya fué, a mi juicio, equivocado—del señor ministro de Hacienda anterior al antecesor de S. S.

Pidió el señor Cambó, y obtuvo, autorización para rebajar en un 20 por 100 máximo la segunda columna del Arancel para tratar en casos de urgencia y de gran necesidad nacional, fundándose en que las lentitudes inherentes a la reunión del Parlamento, de las cuales no es responsable, ciertamente, el Gobierno en muchas ocasiones, no eran compatibles con que fuera el Parlamento quien tratara estos asuntos, como era su deseo y como es el de todos los verdaderos amantes del sistema parlamentario. Había casos de urgencia, como era uno con que se encontraba aquel ministro, en que productos de la riqueza nacional estaban en inminente riesgo de malograrse y de producir la ruina para muchos intereses respetabilísimos si no se acudía rápidamente a darles salida más allá de nuestras fronteras; y para eso, y limitado a eso, y con todas estas reservas y limitaciones, pidió el señor Cambó esa autorización, fijándose un máximo de 20 por 100 sobre la segunda columna. Azores de la política hicieron que esta autorización para modificar los Aranceles, que venía a ser algo como una dictadura arancelaria, quedara sin el dictador que podía merecer más confianza al país, porque había sido el que había ideado la dictadura, y tenía elementos de juicio y condiciones de capacidad, de actividad y de acierto, por todo el país reconocidas, para poder llevarlo a buen término y a buen fin siendo él el dictador; pero no lo fué. El heredero de los pensamientos del señor Cambó en Hacienda, el ilustre señor Bergamín, tuvo que poner mano en las reformas tributarias del señor Cambó, como la puso en la autorización que ahora se discute; y cuando hemos estudiado estas modificaciones hemos de creer que el ilustre político y economista a quien he aludido, y al que tengo el honor de saludar en este momento, por excepción, se equivocó, y al llevar a la práctica la autorización de su antecesor, creyó que para facilitar esos mismos Convenios comerciales, habiendo, como hubo, naciones que le pusieron obstáculos (cómo no habían de ponerlos, si es un pleito fundamental para todas las naciones el de los Tratados de comercio), no bastaba la segunda columna a palo seco, y como un inciso sin importancia, dijo: «Si alguna que otra vez,

por caso extraordinario, no puedo negociar con el 20 por 100 sobre la segunda columna, no se perderán los intereses del país porque tenga que bajar de ese 20 por 100.» (El señor Valero Hervás: Eso sería para defender los intereses del país.) Esto ha sido para perjudicar, como luego veremos, los intereses del país. Por eso digo que se equivocó el señor Bergamín; si no, no sería una equivocación; sería una cosa bastante más grave. (El señor Valero Hervás pronuncia palabras que no se entienden claramente.) Decía que con este inciso se fué a los Tratados. Indicaba el señor Bergamín que le era preciso disponer de ese aumento de libertad arancelaria para poder concluir dos Tratados, y así se llevó a la práctica esta autorización.

LA PROTECCIÓN DEL TREBALL DEL PAÍS

Yo no quiero entrar ahora—luego habrá ocasión para ello—en el detalle del uso de esa autorización, que ha ocasionado verdadero perjuicio a los legítimos intereses del país. Me basta con ponerme en el punto de vista de la autorización en sí misma, y yo empiezo por decir que, al llamar al dictamen en que se pide su prórroga dictamen de prórroga de autorización, no se expresa con exactitud su verdadero sentido, porque la autorización concluida el día 22 de abril de 1923, y aquel mismo día murió, finiquitó, se acabó, y las cosas que dejan de existir, no se prorrogan; pueden resucitarse, se pueden hacer de nuevo, pero prorrogarlas, no. Por consiguiente, el punto de vista en que puede colocarse el Gobierno, y lo reconozco, de decir que la misma autorización recaba el que la que consiguieron sus antecesores, me pareciera bien si se tratara de una ley nueva, esto es, pedir que fuera igual a la antigua; pero no puede negarse a modificación alegando que una prórroga modificada redunde en perjuicio del prestigio y del margen de confianza que se debe tener en el Gobierno. No; esta es una razón espiciosa para vestir mejor el empeño de seguir con la misma autorización y con los mismos peligros de su aplicación.

El mismo temor que de esta autorización se haga un uso determinado nada agradable para el país existe ahora que antes, aun cuando creemos que así no será, por la constitución del Gobierno en algunos de sus sectores y porque para nosotros la persona del señor ministro de Hacienda tiene la garantía de que no es fácil que incurra en equivocaciones como las que antes he referido; porque, a mi juicio, el dignísimo señor Villanueva participa de las ideas de que es preciso alimentar, fomentar, amparar todo lo que sea posible el trabajo, y no es tan partidario como otros de que los pueblos vivan alegres i confiados al amparo de sus monopolios naturales; porque opina que la nación debe tener el suficiente prestigio para figurar en los certámenes internacionales del trabajo, y todo eso es lo que principalmente se debe proteger. Opina así el señor ministro de Hacienda y es un entusiasta del trabajo en el sentido de la industrialización, porque sin industrialización el concepto del trabajo es mancebo y cojo, es equivocado y, por tanto, tenemos la seguridad de que será un firme defensor de ese principio de justicia, un firme pilar del trabajo español, que, al fin y al cabo, con él debemos ir a saldar la diferencia de nuestra balanza mercantil, no con el resultado que pueda dar en alguna ocasión una favorable situación de la balanza, gracias a aquellos productos hijos de monopolios naturales.

LA PRODUCCIÓN AGRÍCOLA I LA DEPENDENCIA ECONÓMICA.

Observad, señores senadores, que el montante total de la exportación de todos los productos agrícolas de España es el de un 5 por 100, y que, si no, hubiera otra cosa que eso para pagar la diferencia de balanza, diferencias que hay que pagar con oro; así se está pagando actualmen-

te, desde hace tres años, y en tres años las estadísticas dicen que se han pagado (porque para mí las diferencias de importaciones y exportaciones se saldan no más que con oro en España) 400 millones el año 20, 1.300 el 21 y 1.538 el 22. De modo que resultan tres mil cuatrocientos y pico millones en tres años; pero son muchos más, porque en esas cifras están las valoraciones bajas y además no hay absolutamente nada de lo que pasa sin pagar por las Aduanas, ese contrabando más o menos conocido, contra cuyo epíteto yo protesto, pero que sin embargo es conocido en España con el nombre de «contrabando oficial».

Las naciones que no son industriales y que han de pagar en oro estos déficits corren el peligro de perder rápidamente su independencia económica, y tras de la independencia económica toda otra clase de independencias. Por eso decía yo, señores senadores, que el tema es de tal trascendencia, es tan grave, que a mí me da casi rubor que yo me ocupe en él, tan pequeño como soy, para tratarlo; pero las circunstancias mandan, y no tengo más remedio que llevarlo a mis labios, con el mejor deseo de servir a mi país, que si no logra enmendar las corrientes que últimamente se han notado en las clases directoras oficiales del Gobierno en el sentido contrario a todas las ideas de industrialización, corre seguro a una rápida ruina. He de recordar la manera como pasó en esta casa el proyecto de autorización allá en el mes de abril, no de este año sino del pasado; aprobado por el Congreso a última hora, vino al Senado el mismo día; se declaró aquí urgente, y al día siguiente quedaba aprobado en esta casa. Recuerdo que un digno senador decía que la manera como se había aprobado el contenido de la autorización significaba haber firmado en blanco un pagaré a la vista; ya vamos sabiendo lo que nos va costando. Y decía el dignísimo señor Roig y Bergadá: «Que autorización es esa que se da a un Gobierno, sin fijar ni la calidad de las partidas del Arancel que puedan ser rebajadas, ni la cuantía en que lo sean, ni el tiempo? Tanta era la razón de aquel señor, que el dignísimo ministro de Hacienda de entonces pasó por modificar lo del plazo y se obtuvo que fuera de un año, que ha vencido en 22 de abril pasado, y, por consiguiente, de aquella autorización había quedado el Gobierno completamente libre para poder tratar la nueva autorización sobre las bases que quisiera. Por eso nosotros entendíamos que no era pleito que pudiera molestar poco ni mucho al Gobierno el venir aquí pidiendo modificaciones al tratar de una nueva, como es esta que se pide, porque lo de prórroga es porque se le ha puesto esta palabra, pero, en realidad, no lo es, y por eso creíamos nosotros, repetido, que pudiéramos pedir alguna novedad.

Resultaba que en la primera autorización había unos máximos, y en esta no los hay, y por tanto, está en mano del Gobierno toda la obra arancelaria española.

LA POLÍTICA ARANCELARIA

Las luchas, los trabajos, las discusiones parlamentarias que costó el llegar a tener una norma, una orientación arancelaria en España, están en la memoria de casi todos los presentes, probablemente, porque tuvieron en el Congreso una resonancia extraordinaria, cuando las personas que lo trataron se llamaron Azcárate, López Puigcerver, Moret y otros que viven, como el señor Maura, llegando, afortunadamente, a la conclusión de que la segunda columna debía ser intangible y la que siempre se tuviera presente al elaborar tratados de comercio.

El señor Sala intervino en aquellas discusiones, y yo invoco su nombre al lado de aquellos otros tan altos que antes he citado, porque su palabra brilló en aquellas discusiones, y él nos podrá decir en estos momentos si tengo o no razón al afirmar que con esta autorización se

barrenan todos los trabajos que se habían hecho en busca de una orientación fija y firme, que, además, sería muy conveniente que existiera para los mismos ministros y para los que han de tratar con las naciones extranjeras en la confección de los Tratados de comercio; porque ahora, ¿qué negociador habrá que no quiera sacar raja de este inciso y que no considere que su pleito no es de los ordinarios, sino que es extraordinario? Resultará que el que no logre algo en beneficio de su nación se acreditará de inhábil en su país, y le podrán decir que, habiendo habido en el Gobierno español esa autorización, no ha sabido sacar partido de ella. Eso es natural, y también es natural que sean los Gobiernos españoles atentos y serviciales, y siempre sobre la base de no perjudicar su país, hagan lo posible por complacer a esos señores extranjeros, que a veces son altísimos personajes, a los cuales es difícil en ocasiones dárles un «no» categórico.

De todos modos, si había logrado poner algún límite a esa autorización, si había logrado que fuera así lo que había dicho el ministro anterior al actual: que fuera para plazo corto, es decir, que se tratara a base de «modus vivendi» de no muy larga duración; que las reducciones de más del 20 por 100 sobre la segunda columna fueran pocas, muy escasas, de esas que no vinieran a perjudicar la producción nacional, ni nada que significara un conflicto; que fueran previos los informes de dos comisiones en las cuales estén representados los intereses de todas las clases del país, y que, por consiguiente, no puedan ser más perfectos órganos de consulta para el Gobierno, como la Comisión permanente de la Junta de Aranceles y Valoraciones y la Comisión protectora de la Producción nacional; de tal manera, que no se debía tratar sin esta previa información. Y por fin, que todo eso que se concedía tenía que ser a base de una reciprocidad especial, única para cada trato, para evitar la cláusula de nación más favorecida, porque de esta manera ya no había caso de presentarla.

EL TRATADO DE NACIÓN

MES AFAVORIDA

Señores senadores, yo os ruego que me digáis si, al hacer uso de la autorización, se han atendido los que la han hecho a esas limitaciones. ¿Cómo se han de haber atendido, si la cláusula de nación más favorecida se ha prodigado tanto? (El señor Bergamín, sentado al lado del orador, le dirige palabras que no se perciben.) No se habrá escrito, pero la tienen todas las naciones que han tratado con nosotros. Las partidas, que habían de ser muy pocas, son ochenta y tres... (El señor Bergamín vuelve a dirigirse al orador.) Yo tengo aquí datos que no quisiera leer, para no molestar al Senado, pero que si es preciso leeré, como los contenidos en el discurso pronunciado en la otra Cámara por el señor Canalejas, en el cual se inserta un cuadro que contiene las explicaciones del Arancel, por las que se viene en conocimiento de las cuatro naciones que recabaron en los Tratados con los Gobiernos negociadores el trato de nación más favorecida; pero, además, el compromiso de extender las rebajas que se concertaran con otros países al número de partidas que en esta columna se expresa. Y eso, ¿no será tampoco cláusula de nación más favorecida? A juicio de algunos señores senadores, no; pero a juicio mío, sí lo es. Hay otra columna en que se consigna el privilegio de nación más favorecida dentro de las que negocia en virtud de la cláusula de «nación más favorecida», y aquí sí que se dice bien claro.

Para lo que quería demostrar ya me basta con esto, y de ello deduzco que de hecho se ha concedido la cláusula de nación más favorecida. Y digo yo: si no se han cumplido las limitaciones con las cuales se dió la autorización, ¿por qué el Gobierno actual no quiere tomar las

medidas necesarias para evitar que esto vuelva a ocurrir, aun cuando él no lo haga, y tengo la convicción de que no lo hará, ya que es un imperativo del deber? ¿Por qué no quiere evitar que las cosas queden de tal manera que mañana pueda venir un cambio de Gobierno que haga variar éste y desaparezca la persona del señor ministro de Hacienda en quien podemos esperar? Y, desgraciadamente, estamos tan acostumbrados a ello, que no se puede molestar al Gobierno porque yo lo suponga posible. (El señor ministro de Hacienda: Al contrario.)

LA GESTIÓN DEL Sr. BERGAMÍN I LA CONFIANZA EN EL GOBIERNO

Pues, ¿no convendría que se hiciera en forma que quedaran las cosas de modo que no pudiera volver a suceder lo que ha pasado? (El señor Bergamín pronuncia palabras que no se entienden.) Efectivamente, algo peor que esto puede pasar, señor Bergamín; pero cuando el saldo contrario de la balanza mercantil, en gran parte computable a estos errores, alcanza el que padecemos, no se puede decir que este sea un detalle poco importante para la vida de la nación. Ocorre además que con estos antecedentes y estas enseñanzas tan poco satisfactorias coinciden declaraciones en la prensa atribuidas a dignísimos señores ministros, en las que se apunta que se está tratando y no es ningún secreto, puesto que lo ha dicho el Gobierno, con otros países, con otras naciones, y en secreto, hay uno que realmente pone espanto en todas las clases industriales españolas, especialmente en la de los productos de la siderurgia y sus derivados, y ese Tratado es con Bélgica. Es que se puede dar el caso de que tratando con esta nación se pueda hundir en el polvo toda la industria siderúrgica y metalúrgica de España. ¿Es que se puede repetir esta equivocación? Un margen de confianza para el Gobierno no creo que se lo regale el país; yo, desde luego, y fijándome en la personalidad que desempeña el Ministerio de Hacienda, la tengo completa; pero no basta eso, por lo que he dicho antes y porque a veces la voluntad de un hombre sólo no puede contra la voluntad de otros que la rodean y que no piensan de la misma manera; y es evidente, no tengo por qué ocultarlo, que un dignísimo compañero del señor Villanueva piensa de muy distinta manera de lo que yo he entendido que piensa el señor Villanueva; por consiguiente, ese margen de confianza tiene ese tope que, sin molestia para nadie, es justo que tengamos en cuenta aquellos que nos preocupamos de que no ocurra ahora lo que ha ocurrido ya, y aumenta el temor la consideración de que son siete las Comisiones que están aquí en Madrid esperando tratar, después de la experiencia que se les ha dado de lo que han obtenido otras naciones y de la posibilidad en que se está de seguir actuando de la manera en que se actúa hasta ahora. (Un señor senador: Y la prisa que tienen.) Y la prisa que tienen, como dice muy bien el señor senador que me ha interrumpido.

ELS PLANYS DELS AGRICULTORS

En fin, si todo eso hubiera sido a cambio de lograr la salvación de esas exportaciones agrícolas en virtud y en favor de las cuales se ha hecho todo esto, menos mal; pero se da el caso, como decía el señor Canalejas en el Congreso, que unos han quedado dañados y otros desengañados. Son los mismos agricultores los que más se quejan hoy del resultado que ha dado esa política arancelaria, y en Francia, nación que ha quedado bien servida en este particular, con sus Tratados de comercio, se da el caso de que toda la nación dice a los agricultores del Mediodía que aunque salgan perjudicados—que no salen perjudicados, según prueban los números—que aunque salieran perjudicados, es tanto lo que gana Francia en general que ese Tratado de ningún modo de

he de ser denunciado, sino que ha de sostenerse por todos los medios. Del enemigo el consejo, y aquí en cuestiones industriales, en asuntos mercantiles, el enemigo es el competidor, y eso prueba que con ese Tratado les va muy bien a todos los que trabajan en Francia y no perjudica gran cosa a los «vignerons» del Mediodía, desde el momento que sus lamentaciones no tienen eco en las esferas gubernamentales.

De manera que no ha servido esta autorización, tal como se concedió, para la finalidad con que fué otorgada, legal y honradamente, pero también con equivocación. No ha servido para eso y, en cambio, ha producido víctimas y víctimas oficialmente reconocidas, porque en el artículo segundo de la autorización primera se habla claramente del perjuicio de la industria hullaera, y se arregló un convenio con Inglaterra para que mandara unas toneladas de hulla a precio reducido, a fin de evitar el perjuicio que se declara oficialmente que existe a consecuencia de la autorización. Se sabe lo de la industria hullaera porque protestó y se quejó; mas ha habido otros intereses que porque no se han lamentado no se ha sabido, pero que sufren y que, sobre todo, ven como una absoluta seguridad de ruina el que Bélgica pudiera tener las ventajas que se han dado a otras naciones en Tratados con Inglaterra y con Francia, especialmente con Inglaterra.

LA INDUSTRIA METAL-LURGICA

Me he de referir a una industria que tiene en todos los países en la época moderna una importancia, y una transcendencia que, desgraciadamente, dió bastante a conocer la pasada guerra: me refiero a la industria metalúrgica. El primer cliente y el de más importancia de esa industria, base o clave, o esencial o más importante, llámese como se quiera, que todos convenimos en que es preciso que exista en las naciones, que es la siderurgia. Pues esta industria metalúrgica está hoy tan abatida con los tantos por cientos que se la han recargado, no precisamente como extraordinarios, que también los tiene, y demeritados, sino únicamente dentro de los ordinarios, que yo estoy seguro por los datos que poseo — y que tengo aquí y que, según lo que me conteste el digno individuo de la Comisión que tenga a bien hacerlo, leeré o no leeré — de que, efectivamente, esta industria no puede de ninguna manera ver, sin leer su sentencia de muerte, que se trate con Bélgica en igualdad de condiciones a la que se ha tratado con Inglaterra. Yo me adelanto a un reparo, el de que puede decirse que como vamos a tratar de distinta manera a una nación que a otra. Comprendo que eso tiene importancia y que es un argumento. Somos libres en absoluto en nuestra soberanía, sobre todo, eso está muy bien para dicho; pero, en fin, quiero suponer que eso sea un hecho, aunque a mí no me basta con esta afirmación; prefiero decir que ese distinto trato no existiría en el fondo y que, por consiguiente, les y caballerosamente, se puede insistir en la diferencia (lo estáis pensando seguramente todos vosotros) por la diferente situación, enormemente distinta, entre Bélgica e Inglaterra por razón de su moneda. Lo que tiene Bélgica de gran ventaja sobre Inglaterra es su moneda depreciada, y si tiene esa gran ventaja, bien puede tener una nueva ventaja arancelaria.

Yo quisiera que se recogiera esto que acabo de manifestar, porque no dudo que lo que aquí se diga va a ser comentado, leído, meditado por la nación que sufre y que paga y que está viendo cómo, a pesar de los enormes aumentos tributarios, no va mejor de lo que antes iba y que observa cómo se reducen en Valladolid los contribuyentes para lamentarse de que, en menos de veinte años, se ha aumentado el 600 por 100 su tributación industrial y, naturalmente, el día que no fuera posible en España que viviera una industria, esa industria desaparecería, y pensad lo que significa la desaparición de la industria metalúrgica y pensad, sobre todo, que han desaparecido ya en todo o en parte tres grandes establecimientos de esta clase.

No vengo aquí a ser el portavoz ni el abogado del interés particular, no lo es nunca un interés industrial; pero me interesa hacer constar que si alguna industria, hoy, y para el porvenir, y para las contingencias del futuro, es preciso tener organizada de manera que al día que hiciera falta pudiera convertirse, rápidamente y sin dificultad alguna, en industria de guerra, si alguna es apta para eso, es la metalurgia, siempre

y cuando tenga la siderurgia por delante, y ésta tiene buenos defensores, y seguramente más afortunados que el que habla, que podrán prestar un gran servicio a España haciendo que, de ninguna manera, quede quebrantada esta base de la metalurgia.

De modo, señores senadores, que para llegar a esta situación, verdaderamente desagradabilísima para los agricultores y para los industriales, hemos puesto en manos del Gobierno un elemento para derogar totalmente la legislación arancelaria, porque barriendo la ley de Bases del 906 y modificando los Aranceles, de la obra arancelaria no queda nada más que un enorme revoltijo de cifras y de columnas, que es lo que vendrá a resultar de esos Tratados distintos, y será muy difícil que pueda desenvolverse ampliamente, prósperamente el trabajo nacional a su amparo.

Téngase presente que en España, hasta hace pocos años, no ha habido más que una sola ley defensora del trabajo nacional, que era el Arancel, y no es precisamente la más importante.

LA IMPORTANCIA DEL COMERCIO EXTERIOR

Hablamos mucho aquí de exportación, de comercio exterior. Qué duda tiene que es importantísimo? Lo que sale del país, el producto que por su propia virtualidad es lo bastante superiormente económico para poder levantarse por su propia virtualidad de producto superior e ir, como oro que es todo producto superior, a los mercados donde el oro se cotiza, claro que el hueco que deja en la economía nacional lo deja repleto de oro, y por eso los países que no lo tienen están haciendo los imposibles para ir rellenando los huecos que ellos dejan con sus grandes manufacturas con el oro de los países que lo tienen, y España parece que tiene otra vez más fama de tener oro; lo que ocurre es que en otros tiempos estaba muy lejos, allá en las Indias, y hoy está muy hondo, en las cajas de la calle de Alcalá. Pero, a pesar de eso, ellos saben que lo hay, y esas naciones que no lo tienen están haciendo — y hacen muy bien, y harán mucho más — para traer aquí sus productos a cambio de nuestro oro, y entonces podrá decirse otra vez aquello que me parece recordar dijo Quevedo:

«Este sí que es trasquilón
Y trasquilarse peregrino:
Venir por el vellón
Y dejarnos al vellón.»

En fin, yo tengo la seguridad de que si se fija en ello el Gobierno de S. M., tratará, si puede, de evitar que tengamos que salir en oro, que no nos sobra, que ya hoy con la cotización de la peseta en relación con el dólar y la libra no puede llamarse la peseta oro, sino que empieza a ser otra vez aquella peseta enferma de los tiempos de Villaverde, de aquel estadista de buena memoria, que yo respeto y a quien tributo un recuerdo piadoso en este momento. Ojalá viviera para bien de España la peseta, digo, lleva camino de recaer en aquella misma enfermedad, y entonces, señores senadores (en recordarlo no hay ofensa para nadie), fué presentado un proyecto de ley, que se llamaba de mejora del cambio, y en él había una porción de disposiciones acertadísimas, complementarias la mayor parte de ellas, que llevaron a la consolidación del presupuesto con el enjugamiento del déficit. Pero además había una segunda parte, que era la celebración de Tratados de comercio, con los cuales se contaba también para llegar al resultado de ser un bien para España, una fuente de ingresos, de progreso y de prosperidad, y afortunadamente entonces se impuso el buen criterio y la campaña que hizo el país consciente de sus intereses en defensa de su industria, porque también entonces se trataba de poner en parangón la agricultura y la industria, y los que en aquellos momentos, en aquella época, supieron defenderla como era debido, hicieron a España el gran servicio de que no se realizaran aquellos Tratados de comercio, y gracias a no haberse realizado, a los pocos años de ese movimiento industrialista se efectuaba en Barcelona una Exposición de productos nuevos, de las industrias nuevas que se habían creado al amparo del Arancel, y que eran cerca de trecientas. Aquí tengo la relación de todas, por si alguien lo duda, y las leeré si se quiere, aunque mi deseo es no molestar al Senado.

ELS TRACTATS DE COMERCIO

Como digo, en muy pocos años se

implantaron cerca de trecientas industrias, gracias a no haberse hecho aquellos Tratados de comercio; que es una equivocación enorme, indigna de las grandes mentalidades y talentos que ocupan los altos sitios del Gobierno, el creer que los Tratados de comercio, por serlo, tienen que ser buenos. Los tratados de comercio son, o no, buenos, y cuando no son buenos son una gran calamidad para la nación que los ha hecho. Para que sean buenos es necesario que estén hechos a base de reciprocidad, y las naciones que no tienen una gran producción industrial y tienen una producción agrícola muy deficiente como España, esas naciones que no tienen productos con que tratar ni regatear con el extranjero, están fatalmente condenadas a hacer tratados malos. He aquí por qué nosotros no somos partidarios de los Tratados de comercio en general. Hay algunas naciones con las que se podrían hacer parte de un tratado; pero con esas no se hace. Ya comprenderé que me quiero referir a las naciones americanas, con las cuales no se ha hecho ningún Tratado. Claro, que es difícil hacerlo, porque ellas están en el mismo caso que España; están — y no hay ofensa en ello para nadie — atrasadas también industrialmente. A ellas quieren igualmente las naciones extranjeras llevar cuanto pueden para sacar su oro, o su trigo o sus pieles, que para el caso es igual cuando se tienen pieles y trigo suficiente; pero ellas se defienden con el Arancel y no tienen más ingresos que éste y con él en la mano progresan y prosperan.

¿Qué va a tratar una Nación (tengo aquí los datos, pero veré si los recuerdo de memoria) como la nuestra, que en agricultura cifra por habitante y por año una producción de unos 200 kilogramos de trigo, 120 litros de vino, 30 kilogramos de cebada, 35 de avena, 30 de centeno, y el aceite, que es el más interesante y el que menos recuerdo, me parece que no me equivoco si lo fijo en menos de un centenar de kilogramos? Una Nación con esta base de trato, con estos elementos de regalo, es un milagro que haga un buen Tratado.

Yo recuerdo que durante la guerra no se hicieron Tratados porque no podían hacerse, y sin embargo, se hizo un adelanto de 35 millones, que bien recordáis todos, a las naciones que lo necesitaban; y ellas nos decían: «¿Qué nos pueden ustedes dar? Nosotros estamos deseando que nos den muchas cosas que necesitamos.» Y hubo que ver cómo nos quebrábamos los sesos y cómo esforzábamos a veces la oferta diciendo: «Nosotros podríamos dar a ustedes tal producto, una manufactura, que era lo que ellos más necesitaban después de los elementos fundamentales de la alimentación. Si esas manufacturas las hubieran pedido como nosotros las ofrecíamos, nos habrían puesto en un bote, y cuando alguna nos dijo que sí, y muchas eran de la metalurgia, el país hizo un esfuerzo estupefacto para poder cumplir su compromiso, y este esfuerzo le ha salido a la cara algunas veces por alguien que ocupa sitio muy distinguido, acusando a aquella industria de haberse distraído con los pedidos extranjeros, de haberlos cobrado caros y de no haber, en consecuencia, dedicado a su mejora los elementos y las fuerzas que la guerra le proporcionaba.

L'OFENSIVA CONTRA LA INDUSTRIA

Hay en el ambiente, y lo nota el país, una verdadera ofensiva contra la industria, y contra esto he de protestar acerbamente. Entiendo que industria y agricultura son dos hermanas gemelas y que España se salvará con las dos o las dos morirán con ella; y aún cuando esto es ya un lugar común y una vulgaridad, yo insisto en que mientras no haya en los elementos directores del país un verdadero deseo de industrialización, mientras el concepto del trabajo se tenga en poco, como no sea el trabajo burocrático o de profesión liberal, mientras hoy el atavismo de creer que no tiene la importancia que debe tener comparado con esos resultados de los monopolios naturales tan hermosos que llevan consigo el recuerdo de España allí donde llegan, y que según algunos son los que fundamentalmente hay que proteger, y claro que entre ellos, como monopolios naturales que también son, las panderetas y los toreros. Es muy triste que no se encuentre donde se debiera encontrar un verdadero empeño, un deseo, algo que venga a decir a los industriales: «Está con vosotros el pensamiento del Gobierno; está con vosotros la consideración que se debe a aquellos que, transformando los productos nacionales, dan a esos productos la canti-

dad y calidad que se necesita para poder pensar en comercio exterior.» Porque sin productos de esta clase, no naturales, sino productos de la inteligencia aplicada a los productos naturales, productos que tengan ple de fábrica, la superioridad económica que quiere decir: «a igualdad de calidad, más barato que lo extranjero, y más barato cuando no sea tan bueno», sin productos de esta clase no puede irse al comercio exterior; únicamente disponiendo de esa clase de productos es como pueden hacerse Tratados de comercio, y favoreciendo el que haya esos productos es como se demuestra que se quiere que haya Tratados.

Cuando se da el caso en una industria de llegar a la superproducción, como ocurrió con la industria azucarera (y de ese asunto traté yo hace ya muchos años en el Congreso, teniendo la honra de que el señor Bergamín contestase a unas palabras mías, formando parte de la Comisión que en ello entendía), cuando se da el caso en una industria de llegar a ese momento, que es la significación de que aquella industria ha progresado, está en auge, y pos eso llega la superproducción (que fué el fenómeno que se dió en la industria azucarera, que estaba entonces pujante en España) decimos nosotros los «industrializados», los que deseamos dar carácter industrial a las cosas nacidas en nuestro país — que tal como se obtienen no se deben exportar, porque esa exportación es la exportación de pueblos primitivos —, decimos, repito, que ese sobrante debe emplearse en hacer una gran industria. En el caso a que me he referido de la industria azucarera, nosotros pedíamos que, con el sobrante de azúcar que producía España, se crease en nuestra Nación una gran industria conservera de frutas, ya que si disponíamos de las frutas y del azúcar, como disponíamos y disponemos, habría seguramente posibilidad de establecer una potentísima industria de exportación de conservas azucaradas, y entonces me decía el señor Bergamín (aquí tengo también sus palabras): «¿Cómo es eso? Una industria que ella misma se ha creado el abismo y la sepultura, darle más medios para que acabe de hundirse! Contra ese criterio es contra lo que yo protesto. De eso es de lo que me quejo, porque eso, tras del señor Bergamín, se ha repetido por muchos, porque S. S. es un gran maestro, y tiene la responsabilidad del maestro. Y eso encuentro yo que algunas veces flota en el aire azul. (El señor Bergamín: Hasta don Juan de la Cierva ha hecho conservas de esa clase.) Pues S. S. se apunta. (El señor Bergamín: Sería por antagonismo profesional.) Pues como esta industria hay otras, y cuando se llega al momento de la superproducción es cuando se ve si el país tiene redafos o no para salir adelante en la lucha por su prosperidad. Lo grave es limitarse a producir lo necesario para el consumo nacional, convertir a una Nación que tiene casi todo por explotar todavía, como le ocurre a nuestra España, en una nación estática, que cree que todo está bien, que no tiene que preocuparse de nada y que vive alegre y confiada en sus monopolios naturales. Ese es el peor de los males que pueden caer sobre una nación. En cambio, no hay que limitarse a producir lo necesario de superproducción, que si ocurre, el país, el Parlamento y el Gobierno que lo representan, busquen la manera de dar empleo al exceso de la producción y crearán industrias exportadoras. A mí se me ocurren algunas que podrían serlo, pero no cito las.

Llegado ese caso, cuando la prosperidad de la Nación sea la consecuencia de su progreso interno, esos productos abrirán mercados a la exportación, de una manera natural, automática, y serán las naciones extranjeras las que vendrán a pedirnos lo que tengamos, como vinieron cuando, por un acontecimiento tan extraordinario como el de la guerra, se hallaban faltas de lo que nosotros teníamos. Pues, a eso hay que ir: a tener más que los demás y a evitar que en nuestra balanza mercantil se produzca para nosotros un quebranto que se cifra en muchos cientos de millones.

L'ARANZEL DE LA FAM

Siento mucho tener que referirme con frecuencia a S. S., señor Bergamín; pero como S. S. tiene tan gran talento y es una figura de tanto relieve, que ha ocupado distintos cargos, resulta que por donde quiera que he ido he tenido que hallarme con S. S., y ahora quiero referirme a aquel Arancel que S. S. encontró bien, cuando lo hubo estudiado, con lo cual recibí alguna opinión que se le atribuya, pues hasta se llegó a decir que S. S. lo calificaba de «Arancel del hambre».

(El señor Bergamín pronuncia algunas palabras que no se perciben.) Celebro que diga S. S. que la frase no es suya, porque a mí me la habían vendido como frase del señor Bergamín. Conste, pues que no es del señor Bergamín la frase del «Arancel del hambre»; habrá sido de algún bohemio que no haya trabajado en su vida ni tenga ganas de hacerlo. (Un señor secretario: La inventaría algún golfo.) Bueno, pues quede a la responsabilidad de los golfos nacionales lo del «Arancel del hambre». En cambio, yo recabo la paternidad de la frase de «la producción del hambre», que acabo de citar. La producción del hambre es la que resulta de la consideración de las cifras que he citado referentes a nuestra producción agrícola; pero en tales condiciones no puede el país conciliar con éxito Tratados internacionales. Para poder hacerlo necesitaría hallarse en condiciones de superioridad respecto de las naciones que no tienen productos exportables; pero es un absurdo suponer que los productos exportables se obtienen con una Real orden; es preciso que los dé el trabajo nacional, y antes que todo y por encima de todo, hay que fomentar ese trabajo. Cuando el trabajo nacional esté fomentado y haya dado esos productos, entonces se podrán hacer Tratados en condiciones de reciprocidad. Mientras tanto no los habrá, y los Tratados serán desagradables, serán, como los nuestros, ruinosos, y se nos llevarán el dinero; porque, además, señores senadores, los productos que se exportan, allá donde van se consumen, son fungibles, desaparecen al poco tiempo y no queda nada, no queda más que un cliente que vuelve a repetir el pedido. En cambio, el oro que se obtiene por ellos queda y sirve para dar vida al trabajo nacional. ¿Vamos nosotros a hacer las cosas al revés? ¿Vamos a pretender que nos manden su dinero y sus productos? No; por consiguiente, señores senadores, yo creo que si tenemos algún peligro de que esa situación tan mala se empeore, no debemos aprobar esta concesión. Si, afectivamente, fuera cliente que el Arancel a que yo me refería era de tal índole que aislaba a España y hacía imposible que hubiera comercio exterior, habría que hacer algo para evitarlo, porque las naciones no pueden vivir absolutamente aisladas. Eso es muy cierto. Aunque les cueste dinero, aunque hagan algún mal negocio, alguna relación han de tener con las demás naciones. Por consiguiente, si aquel Arancel era un Arancel de aislamiento, claro que había que darle un tajo, y de haberlo dado se aislaba el señor Bergamín; pero no se ha acreditado de tener muy buen pulso, porque se le ha ido la mano y nos ha llevado a un Arancel con el cual se nos han ido en tres años más de tres mil y pico de millones al extranjero.

Yo insisto en la necesidad de que por el Gobierno de S. M. o por los señores de la Comisión, que al fin y al cabo le representan, sepamos bien si es una preocupación mía creer que estamos tocando los efectos de una ofensiva premeditada contra el trabajo industrial o si no hay tal cosa y estoy equivocado.

L'EXEMPLE UNIVERSAL

Reconozco que en las dictaduras lo más importante es el dictador, y me sentaría con alguna tranquilidad si supiera que el dictador ha de tener mucho cuidado con las facultades que se le dan, y en ese caso podría el país tener alguna mayor tranquilidad de la que puede tener ahora.

Creo que es otro el camino que debería seguirse para dar sensación de mejora al país. Para ello, con esmero al balón internacional y ver lo que pasa en el mundo, basta. ¿Qué hacen todas las naciones? Pues los imposibles por intensificar la producción industrial, organizándose en grandes núcleos, en potentes fuerzas, huyendo de la disgregación, que yo reconozco que es la característica en gran parte de la industria española y, para no andar con eufemismos, de la industria catalana. Pero eso, que es la dificultad con que tropieza hoy para su desarrollo, debe ser respetado por lo que significa en su abolición, porque todos esos industriales que tienen establecimientos de pequeñas dimensiones, que tienen capitales relativamente modestos, son hijos de su trabajo, son aquellos que llevan en sí la técnica, eso que ahora se ha dado en decir que es lo primero a que hay que atender y es verdad, pero no negándose a la industria catalana.

Ah, los que conocen aquella técnica podrían ir ostentando nombre por nombre los más ilustres de la industria catalana; ella debe su fundación a un técnico, tan técnico, que de todos sus compañeros era el que me-

for sabia hacer aquello; por eso se distinguí, y porque se acreditó de saber hacerlo, encontré dinero en abundancia para instalar un establecimiento, y aquel técnico llegó a ser capitalista y su fábrica a ser grande. ¿Cómo se entiende hoy la técnica? ¿Es que hay algún técnico de los que salen de la Escuela de Ingenieros que sepa lo que sabía aquel hilador, aquel tejedor o aquel fundidor que montó las que hoy son fábricas enormes de hilados, de tejidos y de fundición en Cataluña?

LA INDUSTRIA CATALANA

Y por eso ha aguantado Cataluña los embates enormes que ha sufrido, que le han venido de todas partes, y muchas veces de los Gobiernos que han regido los destinos de la Nación; los ha resistido gracias a que las raíces que tienen son muy hondas, muy profundas, aun cuando el árbol no sea muy grande, al revés de lo que les ha sucedido a algunas grandes industrias, a base de Consejos y de accionistas, que ofrecen un gran volumen de capital, pero raíces deficientes, en tal forma, que con más facilidad caen cuando vienen grandes tempestades. Así como digo eso, sostengo también que Cataluña tendrá que preocuparse de modificar en manera de ser industrial; pues si hasta ahora la individualización de su industria ha ofrecido ventajas, éstas empiezan a disminuir; pero debe hallar en el Gobierno el amparo y el cariño necesario para poder hacer esa transformación. Yo quisiera encontrar la manera de decir que, no habiendo más que el Arancel como ley protectora de la industria nacional, todos los pleitos tienen que reducirse a partidas del Arancel, y esto es empobrecer la cuestión. Afortunadamente, por una iniciativa del que ha sido nuestro honorable colega en la legislatura pasada, el señor Suárez Inclán, se dio una ley de protección a la industria que vino a implantar en España algo que era ya viejo en todo el resto de Europa, o sea que los productos de la Nación debían ser consumidos por los organismos oficiales nacionales. Luego ha venido otra ley, llamada de Protección a la industria; pero no hay disposición que tienda a hacer, no sólo en Cataluña, sino en toda España, lo que hace Francia, lo que hace Inglaterra, lo que hace Italia y, en general, todas las naciones que quieren ser algo, o sea realizar esfuerzos para funcionar las industrias. En Inglaterra, por ejemplo, se están haciendo grandes fusiones en las industrias de hilaturas de algodón; también se hacen en las de lana, formando una entidad exportadora, en la cual los Gobiernos intervienen con facilidades que también aquí cabría dar.

De eso no tenemos noticia que se haya hecho nunca nada. Ha habido, señores senadores, una iniciativa particular de los fabricantes algodoneros formando una entidad que se llamaba mutua, que vino a robustecer aquella industria y a vencer muchas dificultades, que fue un modelo de administración; y lo digo muy alto porque uno de los administradores era el que, desgraciadamente, no está aquí por motivos de salud, mi querido compañero el señor Sedó. Ojalá que estuviera aquí hoy, para intervenir en este debate mejor que yo lo estoy haciendo! El presidio esa entidad y la inspiró, y su éxito fue tan grande, que de varias naciones extranjeras vinieron a pedirnos datos de cómo funcionaba aquella Sociedad, y cuando ésta tuvo que liquidar, por circunstancias que no son del caso referir ahora, tenía en caja algunos millones de pesetas, las cuales, al pretender dedicárselas a algo útil y provechoso para la clase obrera de la industria algodonera, se dijo, por las razones de gobierno que fueran, que no, y esos millones se ingresaron, según mis noticias, en las cajas del Estado. Pues qué, ¿esas cosas no son de las que no pueden dar grandes confianzas en que no ocurra ahora y siga ocurriendo lo que hasta aquí?

LA INEFICACIA DE L'OBSTRUCCIO

Yo no trato, señores senadores, de adoptar una posición de obstrucción; acaso yo no me he dado cuenta de ello hasta ahora, pero no trato de hacer nada que se parezca a hacer obstrucción. Yo qué voy a hacer! No trato más que de decir aquello que tengo obligación de manifestar en esta Cámara, y esta obligación, porque así es mi deber, la cumpliré. Tratar de hacer yo obstrucción? Sería una ridiculez de mi parte pensar que la vaya a hacer solo, y, además, que eso está desacreditado. Son muchos los señores senadores a quienes interesan estos asuntos, aunque

digan aquí que no, y, por consiguiente, aquí estará mejor que eso se trate. Además, que cualquier transacción de mi parte para perturbar el debate, buscando elementos para ello, no está en mi ánimo. Pero lo que sí lo está es insistir en lo que yo creo absolutamente indispensable, si es que queremos cambiar de una vez la manera de ser económica de España; porque un país en que la base de su alimentación está necesitada de un auxilio arancelario — no sé el tanto por ciento, pero supongo que oscilará del 30 al 40 por 100, por lo menos — yo creo que se la debe dar ese auxilio. Yo entiendo que las 14 pesetas, y las 40 que hicieran falta, se le debe dar al trigo para que subsista esta riqueza, a la cual no se debe abandonar, pero que crea a la estructura económica de España una situación anómala, por cuanto a consecuencia de esta primera necesidad salen otras muchas; y así, nos encontramos con que tenemos la industria hiladora, por ejemplo, que no puede dar el hilo barato porque el algodón sale caro, y los tejedores, que no pueden dar el tejido barato porque el hilo es caro.

L'ECONOMIA PENINSULAR

Por eso hay que romper esta cadena fatal que tiene aherrada a la economía española, porque nosotros producimos poco y caro; pero producimos poco porque producimos caro o producimos caro porque producimos poco? Así no saldremos nunca del estado anómalo en que nos encontramos, y para corregirlo es preciso tener soluciones viriles y pensamientos bien orientados. Inglaterra se decidió un buen día a abolir las leyes agrarias y dedicarse a la industria, llegando a tener un superávit, una sobreproducción de tejidos de algodón del 85 por 100, a cambio de tener que comprar casi todo el trigo que necesitaba, por haber abandonado estos trabajos; y bien que le ha ido. No me atrevo a decir eso para España, porque es correr una aventura que ellos supieron llevar adelante y les salió bien; pero yo quiero responsabilidades ni de opinar. De todas maneras, es preciso que el país sepa que por un tiquismiquis, el de que el Gobierno actual tenga frente a las naciones europeas la misma posición en que estaba su anterior, no puede aceptar una autorización limitada, cortada, disminuida, sino que tiene que ser igual, cosa que no entro a discutir si está bien o mal pensada; no debe persistir en esto, que si digo que es un perjuicio para el país, y entiendo que debe hacer abandono de esta posición, en beneficio del país. Todos los españoles se lo agradecerán, empezando por el que, después de haber molestado a la Cámara, se sienta, pidiéndole perdón por ello.

El señor FERRER-VIDAL: Yo agradezco la contestación que se ha servido darme mi ilustre compañero el señor Elorrieta, y agradezco también sus buenas palabras, aunque en realidad no son más que buenas palabras. Tengo, sin embargo, la esperanza de que habiéndolas oído el señor ministro y estando conforme con ellas, corresponderá, acaso cuando intervenga en el debate, que yo supongo que en algún momento del mismo intervendrá, para dar a esas palabras una concreción y una realidad de compromiso, puramente moral, pero muy grave, que se adquiere cuando se dice desde el banco azul; y si entonces está conforme con los propósitos que parece animar la idea que ha expuesto el señor Elorrieta, de la Comisión, y se transforma en algo en labios del señor ministro, lo que ahora no es más que un agradecimiento platónico, entonces podrá ser un motivo de satisfacción para el país. Pero yo no dejo de lamentar que, siendo tan concretas y tan fáciles de expresar las determinaciones que llevarían la tranquilidad al ánimo de los industriales, no se den con toda esta concreción, como no las ha querido dar, porque si hubiera querido tiene perfectos medios de expresión para hacerlo el señor senador que me ha contestado, diciendo lo que en la práctica se podría hacer en beneficio de esta idea que he expuesto y que ha comparado S. S.

LLIBERALISME I LLIURECANVI

No deja de ser motivo para mí de algún temor esa idea que ha vertido S. S. y que es nueva. Recuerdo que hace algunos años, en una Comisión en que tuve el honor de intervenir, cuando la concesión de la autonomía arancelaria a Cuba, se nos dijo que era criterio del partido liberal ser muy liberal siempre, incluso en los Aranceles; y, la verdad, no

veo qué relación remota puede haber entre un concepto que es técnico, de una economía nacional, y los derechos políticos que tengan sus ciudadanos. Que un Gobierno liberal tenga que ser librecomista es un absurdo. Ya sé que no ha dicho eso su señoría; pero lo he recordado porque entonces le expusé un ministro, cuyo nombre no cito porque ya no existe. Pero dejémoslo.

Conforme en que parece que hay un deseo de ir por el camino que yo he indicado. Se toma nota de eso, interin se oye la declaración de «Petrus», que es lo que hace falta.

LES VALORACIONS

Yo no he atacado la forma del Arancel — que he de atacar! — Entiendo que está bien. No voy sólo a esa calificación — como he dicho anteriormente — porque este Arancel se ha hecho con todas las condiciones de la ley. Y toda vez que se habla del Arancel — y antes no lo he dicho —, he de añadir que ese rumor que por ahí ha corrido de que no existen valoraciones, en el sentido oficial, es cierto; pero valoraciones existen, y digo más: cuando era casi un imposible metafísico tratar de averiguar estos valores, hubo un director de Aduanas, bastante iluso — y le critico porque es un íntimo amigo mío, y sé que no se ofenderá — para tratar de hacerlo, y en la Dirección de Aduanas hasta fines del año 17 existe un estudio impreso, en el cual, de las setecientas y pico de partidas que entonces tenía el Arancel hay 602, me parece, valoradas en función de los estudios y datos y elementos de información de que se dispuso en aquella Casa, que no son muchos, pero que se obtuvieron molestando a todas las relaciones del director y exigiendo al personal un serio trabajo. Allí existen unas valoraciones que no son oficiales, pero que tienen todo el saber de haber querido llegar a la mayor perfección posible; allí está la comparación en distintos años de los valores esos y en proporción con la ley de Bases arancelarias, que fija el tanto por ciento que ha de tener cada producto, se determina el tanto por ciento en unos casos o el derecho específico correspondiente a este tanto por ciento que ha de tener cada producto, fines de 1917, deberían tener los Aranceles españoles y deberían pagar los artículos que se importaban, resultando una enormidad tan pasmosa que se acordó no repartir aquel trabajo más que a determinadas personas, reservadamente, a fin de que no fueran por ahí diciendo lo que resultaba de los derechos que se debían imponer para cumplir las leyes arancelarias, que eran enormes. Y este trabajo que hizo aquel director general, que he llamado iluso, a los tres meses ya quedaba muy por debajo del valor que se había llegado a obtener.

L'EXEMPLE D'ANGLATERRA

Por consiguiente, en lo de las valoraciones se hizo lo único que se podía hacer, pero no danóle un carácter oficial que las circunstancias de tiempo y de ocasión variaban constantemente. Así y todo, se hizo el trabajo y hubo valoraciones, y ahora que es más fácil tenerlas las hay con muchísima más razón. No he de entrar en averiguaciones respecto de la política económica de Inglaterra. Primero, como dijo mediante su interrupción el señor Echevarría, Inglaterra fue prohibicionista durante muchos años, siglos; después fue proteccionista, y cuando estaba a la cabeza de todas las naciones industriales, cuando llegó a coronar el proceso de aquel progreso y prosperidad interior, a que me refería antes, cuando llegó a ser dueña de la mayor perfección de los productos manufacturados, entonces dijo: ahora soy librecomista; llegando a tener una superioridad económica que no alcanzó nadie en Europa, sin que se le pudiera disputar el monopolio que ejerció en el mercado europeo y en el mercado mundial, excepto por aquellas de sus colonias que, habiendo aprendido de la madre Patria, no se fiaron de ella, y cuando decían en el Parlamento inglés que en Pittsburgh no se había de fabricar un solo clavo, Pittsburgh y Pensilvania son hoy un emporio industrial. Y no se hizo con Tratados de comercio. ¡Que se había de hacer con Tratados de comercio! Hubiera sido su ruina. Se hizo dando protección al trabajo interior, haciendo que los productos que allí se fabricaban obtuvieran esa superioridad, mediante la cual iban al mercado universal, que es donde va el oro, y esos productos de superioridad económica son oro y van atraídos por el al mar-

cado universal, sin necesidad de Tratados.

L'ACTITUD DEL GOVERN

Claro es que una política económica no va a esperar que esas cosas se hagan con esta perfección. Tiene que ayudar algo para que esos productos lleguen a ser superiormente económicos antes de que transcurran los años, y con la fatiga que se necesita para lograrlo de parte de los particulares; pero cuando una nación tiene fabricantes, tiene productores que saben obtener esos productos a pie de fábrica con superioridad económica, el Gobierno que no les da la mano para que no pierdan esa superioridad en el trayecto de la fábrica al mercado universal, ese Gobierno falta a su deber y contrae una gravísima responsabilidad, y esta superioridad es posible que la pierda en el trayecto, porque si se trata de un país en que los transportes son tan deficientes como en España, muchas veces el industrial, después de haberse esforzado en obtener esa producción económicamente superior en fábrica, ve malogrados esos esfuerzos en cuanto tiene que meter sus productos en un vagón de ferrocarril para llevarlos al mercado mundial.

Tampoco vemos que el Gobierno se preocupe gran cosa de esto; no me refiero tanto a éste, que es nuevo, como a los anteriores, que llevan mucho tiempo tratando de los ferrocarriles; lo menos hace tres años que se empezó a hablar de eso, y todavía se ignora en qué parará. Algunos productos ha habido que no han podido salir de España por defectos que no son atribuidos a los fabricantes, y, por consiguiente, esas culpas que muchas veces hemos oído que a éstos se les achaca, son injustas y no sirven más que para dar al tipo de fabricante, a la condición de fabricante, un descredito que paga la Nación entera; porque entre los demás productores es uno de los más importantes, el que crea la riqueza y la transforma.

L'ESCOLA INDUSTRIAL DE BARCELONA

De manera que si en eso estamos conformes, es claro que no puedo menos de congratularme de ello, esperando siempre, como digo, la confirmación de las altas esferas, sobre todo cuando, ya concretando, ha dicho S. S. que se preocuparía el Gobierno de la siderurgia y de la metalurgia, como se preocupó de los hulleros. Yo he dicho ya cuál era la situación; tengo los datos detalladísimos, que pongo a disposición del Gobierno. No tengo que intervenir más en ello, si no es preciso; pero creo que no lo será después de lo que he dicho. Repito que la documentación la tengo a disposición del Gobierno y de los señores de la Comisión, y cuando llegue el caso será el momento de que yo vea si se tienen o no en cuenta las buenas disposiciones de la Comisión, porque en eso de las buenas disposiciones he de recordar que en la legislatura pasada — y otra vez tengo que hablar del señor Bergamín — se trataba de esto con que ha concluido S. S. de la preparación de los obreros para el trabajo, y ocurrió que en el Presupuesto pasado, que es el actual porque se ha prorrogado su vigencia, venía una subvención de 100.000 pesetas para la Escuela Industrial de Barcelona, y esa subvención, no se sabe cómo quedó reducida a 50.000, contra la voluntad del señor ministro de Hacienda, en cuyas manos sufrí estas 50.000 pesetas de «cápitul diminutio», sin la voluntad del señor ministro de Instrucción Pública, señor Silió, ni la de su sucesor, señor Montejó.

Todos estaban conformes en que había un error, y en que era preciso subsanarlo; aquí se me dijo que se subsanaría, y todavía no se ha subsanado, y la Escuela Industrial de Barcelona se ha quedado con 50.000 pesetas menos de las que tenía como subvención, teniendo un presupuesto docente de cerca de dos millones de pesetas y pagando a sus cátedráticos con elementos propios de la Mancomunidad de Cataluña, de la Diputación y del Ayuntamiento de Barcelona y de muchos industriales que contribuyen a estos gastos.

El Estado — yo soy siempre leal — ha contribuido también a esta buena obra con una subvención de unas 80.000 pesetas anuales durante diez años; pero los terrenos, el edificio, el material docente, etc., importan más de cuatro millones de pesetas, de manera que el Estado ha dado alrededor de un millón para una cosa en la que los de allá han invertido más de tres.

Quiero decir con esto que nunca se

habrá invertido mejor una subvención, y a pesar de todo, cuando vino el momento de hacer efectivas todas las promesas que aquí públicamente se hicieron, no ha habido manera de lograrlo; yo no sé por qué se han marchado esas 50.000 pesetas, y es posible que no vuelva a ocupar me en el Parlamento de este asunto, porque de la Escuela me dicen que se pasaran sin ellas, de modo que como si no hubiera dicho nada de esto. Las doy por perdidas y únicamente tengo que lamentarme de que esto pueda ocurrir, y, por tanto, comprenderán los señores senadores que sea un poco exigente en asegurar que las cosas que se digan se cumplan.

EL CONSUMIDOR HIPOTETICO DELS POLITICS MADRILENYS

Voy a concluir, fijándome no más en unas palabras que ha pronunciado no sé si el señor Elorrieta o algún otro señor que las ha proferido en una interrupción que haya llegado a mis oídos. Alguien ha hablado aquí de los consumidores. (El señor Elorrieta: Yo.) Perfectamente. Se ha dicho en varias ocasiones que tal disposición, tal Arancel, tal cosa, tal hecho, era algo que perjudicaba enormemente los intereses del consumidor. (El señor Elorrieta: Yo no he dicho eso.) Celebro mucho que el señor Elorrieta opine como yo, que eso del consumidor, a secas, es una entelequia, es algo que no existe, algo que se usa con malos fines, con prejuicios interesados, algo a que se acude cuando se quiere decir algo ajeno al trabajo y al esfuerzo; entonces se habla del consumidor. Si efectivamente hubiera un consumidor que no fuera más que consumidor y, por consiguiente, no tuviera nada de productor, si ese existiera, debería ir inmediatamente a la cárcel, porque no hay derecho a no producir algo. Todo el mundo tiene que ser productor, como todo el mundo, forzosamente, tiene que ser consumidor, y, por tanto, eso de intereses del consumidor no creo que tenga sentido alguno, a menos de que digamos las cosas por su nombre. Hay elementos que no producen cosas materiales. Si a esos se les llama consumidores, bien; pero, como vamos a llamar consumidor a un filósofo? El filósofo puede producir algo que valga mucho más que todos los productos industriales. (El señor Elorrieta: Y a ese no le defiende la «Gaceta».) El señor Bergamín: Además, consume tan poco... (Risas.) Por eso quiero que se me diga, cuando se habla de intereses del consumidor, dónde está ese consumidor. Si se le encuentra, debe desaparecer inmediatamente, porque es un estorbo, algo que se mete en la circulación de la sangre como un cuerpo extraño o en el aparato digestivo, y que es preciso absorberlo o echarlo, y, por consiguiente, ese consumidor a secas no se merece ni que se tome la molestia de pensar en él. (El señor Echevarría: Es un microbio.)

Entonces, señores senadores, quedamos en que los conceptos que yo he vertido en el asunto de industrialización de la producción española, son compartidos por la Comisión. (El señor Elorrieta: Sí.) Yo celebro mucho que lo sean también en que los productores, a quienes tanto interesa que se afirme este criterio, se convenzan de la realidad con que eso se dice, y no digo ya de la realidad ni de la buena intención, porque lo doy por descontado; pero del empeño que habría de tener en que sean ciertas, y verdaderas, y eficaces, y que no ocurra algo por el estilo de lo que ocurrió con la Escuela Industrial. Eso sí que sería desgraciabilísimo, el que ocurriera en un orden tan elevado como son los altos intereses de la Nación. Y nada más.

Les velles muralles de Tarragona

Sembla que es tracta de persistir en l'arrencament de pedra de sota les muralles que volien els murs ibèric-romans. El mal que s'hi ha fet és enorme; el que es proposen fer-hi serà irremediable.

Als amants de les nostres coses velles; als tarragonins de cor, a tots els catalans! Sobre tot als bons catalans que alparen la seva veu de protesta quan s'intenta malmetre la devesa de Girona, elevem anguniosos el nostre clam!

Per caritat! A nosaltres ja no ens escolten...

Salveu les nostres muralles!!

(Del diari «Tarragona».)

LES TERRES CATALANES

SABADELL

RAMONET, O LA FIRA DE SANT JAUME (segon conte trist)

Jo tinc el costum de llevar-me tard la majoria dels dies. La quietud matutina dels nostres carrers, sap cobrir amb eficàcia amb el meu son. Hi ha un avantatge en això de llevar-te tard, i és que el dia se us insinua i us penetra a poc a poc, però amb assecurança. El dia t'entra pels peus — jo dormo sempre amb els peus cap a la finestra — i dels peus et va arribant, i de les cames al cos, i del cos al cap i als ulls. Solament d'aquesta manera podem dir que en despertar-nos semblem una aurora. Jo tinc l'absoluta convicció que l'home s'ha de despertar de la mateixa manera que s'adorm. En primer lloc un ha de tenir ambient. Un home normal no es fica mai al lit fins després de tres o quatre hores d'haver-se fet foc. No hi ha, doncs, cap raó que ens faci llevar abans de sortir el sol. Generalment un es desvetlla al lit amb un estat d'ànim idèntic al que ha tingut durant el dia. El coixí, però, és un conseller pervers. Quan fa poc que m'heu escrits ja us comença a xiuxiuejar a l'orella. Totes les accions del dia les veieu a través d'un vidret de color.

Aquella poca vergonya que t'ha demanat vint pessetes li haves de pagar un raig de bofetades — penseu. Sentiu rancúnies contra gent excel·lent, i en canvi amagueu amb condescendència les actituds dels pèrfids. Tot d'una teniu la impressió que us manquen les cames. Però no en feu cap cas, com si ja ho sabéssiu de temps. Aleshores se us adormen els braços i el cos. Esteu en el portal de la son i només falta cabussar la testa. D'aquesta manera un home adorm amb dignitat.

Ara bé. Si ens hem deixat envair per la son, quin dret tenim de treure el nostre damunt? La humana indústria ha construït diversos atutells — els despertadors són els més popularitzats — amb fins francament immorals. La son ens ha de deixar quan doni la gana, no quan nosaltres vulguem. En la vida, com en el son, cal haver d'entrar discretament de puntetes. D'altra manera, això de despertar-nos fent un bot, ultra esser ridícul, és com si diguéssim voler entrar a la vida d'incògnit o com un ladró.

L'actitud equivoca que molts sostenen a la cara d'aquestes qüestions, m'ha obligat a escriure aquestes paraules, que segurament són una mica fora de lloc. Per a acabar, a aquells que us diguin que una sortida de sol és una cosa plena de totes les gràcies divines, dieu-li: farsant. Mirar el sol quan surt pressuposa haver sàpat el lit i no haver-s'hi ficat encara. En tots dos casos, tenim el cervell i el lit i els ulls plens de taranyines. I en aquest estat una magnificència inculcant sempre us mortifica.

Ja sé, però, que avui hauré de llevar-me d'hora i amb sobresalts. La fira té les seves virtuts, però també té els seus desavantatges. La fira té el màgic do de sonorificar tota la ciutat i per a fer-ho se serveix dels infants i de les cornetes. Un infant sempre un atuell perillós, i és perillós per la seva vigorosa intuïció. No sé si us hauréu fixat que el terrible infant és sempre contemporani al naixement de la fira. A migdia, per exemple, ja ha minuat extraordinàriament. A mitja tarda ha parat en absolut. No és pas que les criatures es cansin. Els que en tenen saben que una criatura no es cansa així com així. No és pas tampoc que els grats es llancin a represalles energiques i contundents. És que, senzillament, ells saben que a aquelles hores les seves manifestacions de vigília pulmonar careixen d'objecte. El dia de la fira, un infant, per aturat que sigui, sap conèixer amb una sola llambregada als balcons, si encara hi ha gent que dorm. No podria explicar-vos com s'ho fa. Però és cas evident. L'infant aleshores no cala fins que té una corneta, i una corneta i un infant són capaçs de traspasar un imperi.

Encara que em diguéssiu que avui vindran al peu del meu balcó totes les criatures de Sabadell per a des-

pertar-me, jo respondria que hi mancarà el Ramonet. No hi mancarà, naturalment per un esperit de condescendència. No és tampoc que avui el Ramonet s'hagi proposat de no mirar prim. Però avui, el Ramonet té un dia esvaldeïdament lògic. Quan una criatura té un dia esvaldeïdament lògic, la seva mare diu que s'ha llevat de mala lluna. I la mare del Ramonet li diu que s'ha llevat de mala lluna. Això, en certa manera, l'ofèn. El Ramonet és un xicot una mica fatigat. Deu tenir cinc o sis anys. Tot i essent tant petit sap mirar-se la vida amb una certa filosofia. Té el cap rodó i desproporcionat. Uns ulls grossos i negres i brillant i els cabells molt curts. La seva mare, quan el renya, li diu cap gros. Alguna vegada li ha dit capcigrany. El Ramonet, però, sap conformar-se. Té les cames primes i els genolls botaruts. Té una pell finíssima i ja cara ullerosa. Quan el Ramonet mira sembla que preguntés alguna cosa. Deu minuts abans que plori ja coneixen que ha de plorar. El Ramonet és deginàtic, i això ja li ha costat moltes pallses. El Ramonet té cops amagats. El Ramonet, quan diu una cosa, sap per què la diu. El Ramonet pensa per sillogismes. Al Ramonet Pobre Ramonet! Avui tens un dia esvaldeïdament lògic i la mare diu que t'has llevat de mala lluna. Al Ramonet, quina fira més amarga que t'espera!

WHITE

Caixa d'Estalvis de Sabadell

Han ingressat 60.422,80 pessetes, procedents de 935 impositicions, essent 17 el nombre de nous imponents. S'han tornat 33.438,33 pessetes a veu de 87 interessats.

La Sagarra

SANTA COLOMA DE GUERALT. — Els programes que es repartiran per a la festa de Santa Magdalena, patrona dels veïns de la Plaça Major, tenien un aire molt popular.

En les obres del nou estatge de la cooperativa Obrera, hi hagué una enclusa que, per cert, no ocasionà cap desgràcia, només es de dordre la forma com han de construir-se les dites obres.

La reforma de la Central Telefònica ha estat a gust del públic, el qual hi concorre, puig el butori restà ara molt més reservat.

Degut al representant de l'Any del Tàmp, s'ha aconseguit que En Germà de Sabadell, hagi cedit una Copa per al partit de futbol que es jugarà un dels dies de la Festa major.

Comença a notar-se molta afició a l'excursionisme essent diversos els grups de joves que surten tots els dies festius.

Crida molt l'atenció l'artística portalada central que actualment es basteix al Camp d'Esports, a expensas d'En Ramon Muller.

Està en projecte l'urbanització de la Plaça Major, sota la direcció de l'alcalde.

Ha estat demandada en matrimoni Na Montserrat Vallbona per al distingit comerciant En Josep Palau.

Es troba en molt mal estat l'aferrat de la carretera provincial, des d'Aguiló a Rocafort.

SANT MARTI DE MALDA. — Després de breu malaltia, ha deixat d'existir en aquest món, l'angelet de Déu i xamessa nena Na Lola Huguet Muller, filla del nostre volgut amic En Victor Huguet.

Sels tenia dos anys i era l'encant i esperança de la família, tota vegada que tenia un caràcter atraient i bondados, i fou orfe de mare als pocs mesos de néixer.

L'acte de l'enterrament fou una prova evident del verdader aprecio, doncs malgrat les taques dels agricultors, la major part assistí en dit acte, associant-se en l'expressió del dolor pel qual estan passant.

Tant el seu pare com tota la família rebien el més sentit condol.

IGUALADA. — En un dels departaments de l'Ateneu Igualadí s'obrirà dintre poc una exposició dels treballs escolars i labors que durant el curs últim han realitzat els alumnes que concorren a aquelles escoles de nit, havent-se invitat per aital acte el senyor president de la Mancomunitat de Catalunya i Junta de la Protecció de l'Ensenyança Catalana.

El Centre Catòlic d'Obrers, en combinació amb la Congregació Mariana han organitzat, als vespres dels

dimècres en la present temporada, unes escollides sessions de cinema, que es veuen força concorregudes.

De resultes d'un excés de zel i precaucions preses pel sometenent del partit en la passada setmana, amb ocasió dels successos ocorreguts a la Banca Padró de Manresa, pertanyent encara a l'hospital el senyor Damià Ubach qui, junt amb altres, viatjava aquell vespre en auto per la carretera real en els indrets de Castellet. L'estat, però, del ferit cada dia és més satisfactori, del qual ens n'alegem, desitjant-li un total restabliment.

Un grup d'animosos excursionistes igualadins han començat els estudis del riu Noya, visitant son origen vers l'indret de Copons. Seria força bo que persistissin en la seva tasca d'escorcollar la geologia del nostre terra amb les seves riqueses naturals, el seu folklore i la seva història, per tal que publicant-les llurs estudis donessin per a treballs de gran volada.

La sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa, durant el propassat mes de juny, ha realitzat les següents operacions: Cobraments, 474.041,43 pessetes. Pagaments, pessetes 454.378,30. Llibres obertes, 44; llibres cancel·lades, 36.

Ha eixit el número de "Sanbrant" corresponent al mes present, portat dels Pomells de Jovenut d'Iguatada, Pièrre Capellades, Santa Coloma de Queralt i Cabrera.

A Santa Coloma de Gramanet

Homenatge a En Joan Muñoz i Tort

El diumenge propassat va tenir lloc en aquesta pintoresca població un homenatge tributat a l'actiu president del cor "Internacional" de Barcelona-Les Corts, En Joan Muñoz i Tort, en premi als molts treballs portats a cap en pro de l'Avant de la localitat, i que tan bells records s'ha conquistat durant els 22 anys que porta d'existència.

Eren les quatre de la tarda quan els cors "Internacional" i "Avant", al davant de la Casa de l'Avia, donaren l'anunciat concert, essent rebuts amb grans aplaudiments.

Autoritats, representacions i altres admiradors de l'homenatge feren cap a la sala-teatre de la Lliga Nacionalista, on es celebrà un exquisit lunch (de dolços i xampany), essent en nombre de 115 el obsequiat.

La taula presidencial la constituïen ultra l'homenatge: el president honorari de l'Associació Futurista dels Cors de Clavé i regidor per Barcelona, En Josep Capdevila; l'Ajuntament de la localitat en corporació, constituïda pels tinent d'alcalde senyors Gali i Pla i els síndics senyors Serra i Guinart; el degà dels cors de Catalunya, el popular pescador de la Barceloneta, En Manetes; el notable publicista i advocat i ferm nacionalista senyor Bolart; l'estudiós aficionat d'obres teatrals senyor Batlle i el president de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter senyor Salvatella.

El senyor Capdevila saludà tots els assistents i va indicant per torn els senyors que han de fer ús de la paraula, fent entreveure les qualitats de tots, essent saludats amb forts aplaudiments.

El primer de parlar és En Joan Salvatella, el qual, en nom del cor "Avant", entitat organitzadora de l'acte esmentat, en fa l'ofrena deguda. Després de saludar a tots, considera immenses els aplaudiments i elogis acabats de rebre, així com també el elogi que havia fet de sa humil persona el senyor Capdevila, i remerciant-ho tot explica els motius que el cor "Avant" ha tingut per a celebrar tan just homenatge a En Joan Muñoz, fruit dels èxits obtinguts en determinades festes, raons que han originat el donar-li nova vida, dignificant-se al mateix temps. (Gran ovació.)

El senyor Pons, en representació de "L'Estrella" de Sant Vicens de Castellet, dedica breus paraules d'enaltiment al senyor Muñoz, essent molt aplaudit.

El Sr. Manetes, en representació del Centre Cooperativista de Pescadors de la Barceloneta, fa un llarg discurs enaltint l'obra d'En Clavé i la personalitat d'En Muñoz, manifestant amb orgull que ell i l'homenatge eren els degans dels que segueixen

pregonant l'obra de tan immortal mestre. (Gran ovació.)

Els senyors Sabaté, Ferrer i Santamaría, del cor "Internacional", fan elogis d'En Muñoz, fent-ho el primer per escrit en nom dels choristes, el segon com a mestre d'aquells i d'altres cors, i el tercer en representació de tots els seus protectors de la dita entitat coral, així com de la d'«Els Tranquil·ls» de Barcelona, essent també força plaudits.

El senyor Bulart, advocat assessor del dit cor, amb frases molt eloqüents i amaraes d'un fons patriòtic, cantà un himne a Clavé, a Catalunya i a l'homenatge. (Gran ovació.)

El senyor Capdevila remarca l'obra d'En Clavé i la d'altres eminents músics catalans, fent un històric de les associacions d'En Clavé, principalment del cor "Avant", que és dels que conserven algunes jornades glorioses, tributant, després de tan llarg i fogós discurs, parafrases del millor enaltiment per a En Muñoz, felicitant els choristes de l'«Avant», i congratulant-se que sempre l'Ajuntament presti i adeguda cooperació en actes com el que es celebrava. (Gran ovació.)

El senyor Muñoz, visiblement emocionat, agraeix amb tota l'ànima tot quant se li havia dit i fet, manifestant que no mereixia tan enlairada distinció, i que si havia treballat en bé de la societat coral «Avant» era per a complir amb els seus deures d'estimador de la cultura patrina, fent descripció després de les vicissituds penoses que per pregonar l'ideal d'En Clavé passà.

Abans d'acabar la lloances del president de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter, senyor Salvatella, en virtut de les tasques culturals, benèfiques i patriòtiques que des d'algun temps realitza i que molt admira, i dirigint-se al primer tinent d'alcalde senyor Gali, qui representava la vegada l'alcalde, li va proposar de demanar a l'Ajuntament que en una de les noves vies s'esculpís el nom de tan benemèrit ciutadà. (Grans aplaudiments, que duren llarga estona.)

El senyor Capdevila, després d'acabats els aplaudiments, s'aixeca a parlar per segona vegada, i recollint amb la major simpatia les manifestacions fetes pel senyor Muñoz, prega al senyor Gali que s'interessa a portar a terme l'expressada proposició.

El senyor Gali dona les gràcies degudes per tot el manifestat i promet complir la comanda, adherint-se de tot cor a l'homenatge.

Donant-se visques a En Clavé, a Santa Coloma i a Catalunya, i amb una forta abraçada dels dos presidents honoraris, senyors Manetes i Muñoz, es donà per closa la festa tan simpàtica, fent-se abans la llegida i ofrena del diploma corresponent i de nombroses adhesions d'entitats i personalitats.

Tots els comensals felicitaren el senyor Muñoz amb abraçades uns i estretes de mans els altres.

A continuació es féu un lliut ball pel «Jazz-band Liszt», prenent-hi part un gran nombre de choristes i familiars d'aquests.

La nit de Sant Jaume, a la Lliga Nacionalista es farà un grandios concert. Serà el millor dels concerts que s'hauran donat, tota vegada que els protagonistes són de primer ordre, havent-se conquistat sercoloses èxits per diversos teatres de Catalunya, de la resta d'Espanya i de l'estranger, comptant-s'hi les notabilíssimes tiples senyoretas N'Emília Vinas i Pepeta Refé; el tenor senyor Manuel Rosat, el baríton senyor Joan Valls i la il·lustre professora Na Maria Valls, i entre les diverses peces que figuren al programa hi ha «La Favorita», «La Tosca», «Amlet», pròleg de «Glí Pagliachi», «El pájaro azul», «Vora la voreta del mar», «L'Africana», «Ai, ai, i «Rigoletto». — C.

Pla d'Urgell

ARBECA. — El partit de futbol que tindrà lloc per la Festa major es disputarà una Copa, ofrena de la Junta Directiva del Club Deportivo.

Sembla que l'Ajuntament vulgui cuidar-se de fer complir certs preceptes d'higiene, i per acord, castigarà els qui infringeixin les Ordenances municipals.

Després de brillants oposicions ha aconseguit una canongia a Tarragona l'ex-econom doctor Ramon Sabaté.

La collita, un xic migrada en els termes de secà, es presenta molt bonica a la part de regadiu.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Diverses noves

Aquest matí s'ha calat foc a la casa del carrer de Santa Anna número 8, cremant-se els mobles. La causa fou encendre's una ampolla de benzina que duia a una mà una dona mentre a l'altra hi portava una espelma encesa.

El dia 6 d'agost contrauran matrimoni a l'església de Sant Joan el culte periodista don Joan Tuset amb la senyoreta Carme Bonet, de distingida família tarragonina.

El primer equip del Gimnàstic ha marxat a València per a jugar uns partits amb motiu de les restes de la susdita capital.

L'Ajuntament ha fet regar els carrers que donen a la platja, cosa que han rebut molt bé els tarragonins i forasters que van a banyar-se.

L'Administració de Correus obre un concurs per a conduir la correspondència des de l'estació d'Ulldecona a Alcanar per 2.900 pessetes anuals en carro de quatre rodes o automòbil. El termini acaba el dia 6 i els plecs seran oberts el dia 11.

A Godall ha mort repentinament el prestigiós veí don Martí Ago Ventura, ferm nacionalista i un dels puntals més entusiastes de la Lliga de la susdita població.

Tot el poble ha sentit aquesta mort inopinada i ho ha demostrat en l'enterrament.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Diverses noves

Ha arribat el cònsol general de França a Barcelona per a esperar a l'ambaixador francès. Ha estat complimentat per les autoritats.

Fa pocs moments vora l'estació s'ha començat un crim del qual s'ignoren les circumstàncies. Un home ha donat uns punyalades a un soldat ferroviari, el qual ha estat conduït a l'hospital, mentre es conduïa a la presó al seu agressor.

L'orquestra que dirigeix En Josep Vila ha estat contractada per a tocar a Arbós els dies 25 i 26.

Demà al vespre hi haurà la cerimònia de costum a la capella de Sant Jaume, sortint la processó dels Fanalets.

El primer d'agost les oficines forestals de la «provincia» seran traslladades a la casa número 14 de la Rambla de Catalunya.

Està vacant la secretaria del Jutjat d'Ometlons, podent-se demanar fins al 31.

Demà hi haurà a Arboca les eleccions del síndic del Canal d'Urgell per la seva demarcació.

Demà al Camp d'Esports jugaran un partit amistós el Jovenut i el Fortuna de l'Espanyol de Barcelona.

Al camp de la Penya Deportiva Salvat jugaran el primer i el reserva de la Penya.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

L'Assemblea de Mestres

Continuen amb molt d'èxit els actes de l'Assemblea de Mestres de Catalunya.

Avui han discutit les conclusions provisionals sobre el projecte de Mutualitat que ha defensat el mestre de Barcelona don Llorenç Cabós.

A la tarda han fet excursions al Pasteral, al Congost, a Banyoles i a l'ermita dels Angels.

Tanda de conferències

L'Ateneu de Girona ha organitzat una segona tanda de conferències que donaran entre altres En «Gazeta» el director de «Las Noticias» senyor

Barco i l'eloqüent diputat a Cortes nacionalista don Pere Rahola.

Assemblea d'empleats municipals

El primer d'agost hi haurà una reunió simultània d'empleats i obrers municipals a Olot i Girona.

A cada una hi donaran explicacions sobre els resultats de l'Assemblea celebrada a Madrid els delegats gironins que hi varen concórrer don Joan Pinyes i don Miquel Romea.

Altres noves

Procedent de la frontera ha estat dipositat a la Delegació d'Hisenda una important partida de perfumeria agafada pels carabins.

Per haver fet amenaces de mort a Narcís Mascorbis Alabau ha estat detingut Josep Moret Solé de 34 anys, capatàs, de la carretera de Girona a Palamós.

Olegats

A Sant Joan de les Abadesses ha aparegut a la gorja de Can Bo, del riu Fluvià el cadàver del nen de set anys Moisès Brugada Masmitjà, el qual sembla que volia passar el riu i caigué a la gorja.

A Castellfollit de la Roca estaven nedant al riu Fluvià els nois Joan Roca de deu anys i Gumrind Gubern de 17.

L'aigua s'emportà al primer i l'altre procurà salvar-lo, però també fou emportat.

Aleshores el veí de Montgat Ramon Sala el qual se n'adonà, es llançà a l'aigua salvant al primer però no pogué fer el mateix amb el segon el qual aparegué a l'altra riva en estat agònic.

Ripollès

SANT JOAN DE LES ABADESSES. — Tenim aquí una de les colònies escolars que l'Ajuntament de Barcelona ha repartit a diferents indrets de Catalunya. El poble la va rebre amb gran simplicitat. Anaren a l'estació i després acompanyaren els infants barcelonins cap a dins del poble totes les autoritats i totes les personalitats representatives, la Junta local d'Instrucció pública, els mestres, etc.

Els nens estan perfectament instal·lats, el menjor que els donen és sà i a dojo; cada dia fan excursions a les fonts i llocs pintorescos; fan exercicis de gimnàstica sueca, canten cançons, etc.

Diumenge una colla d'obres els varen obsequiar amb un refresc al «Bar Pireneu» i això va ésser un acte de generosa simplicitat. Els nens de la colònia en restaren ben agraïts i contents.

Diumenge va visitar-los el secretari de la Comissió de Colònies-senyor Palou, i restà molt satisfet de la manera com estan instal·lats i tractats.

Plana de Vich

TONA. — Per avui, festa de Sant Jaume, està anunciada la inauguració del Camp d'Esports Tona, el propietari de qual, En Jaume Galobart, del Mas Riancho, d'aquest poble, no escatima detalls perquè l'esmentat camp reuneixi tot el confort, per tal que puguin celebrar-s'hi importants esports. De moment, ja s'hi ha instal·lat l'entitat «Futbol Club Tona».

Verament, pot dir-se que el camp reuneix les condicions degudes per a celebrar-s'hi grans festes esportives. La pista per a futbol és de 105 per 65 metres, amb les porteries de N. a S., perquè el sol no dongui de fit als jugadors. L'espai per als espectadors és copat per a grans concurrencies, restant encara el lloc per a tennis, i quedant degudament tancada l'ària total. S'hi han instal·lat tots els departaments propis dels dits centres esportius, com són les sales-dispensari, de banys, cafè-bar, telèfon públic, etc. Tant el cafè-bar, com les llotges i preferències resten de falsos que no poden ésser més atractius, car des d'ells es domina el ric panorama del pintoresc Montseny i de la Plana de Vich.

L'acte inaugural començarà a tres quarts de cinc de la tarda, amb la solenne benedicció que donarà al camp el bisbe de Vich, doctor Muñoz, i de seguida, sota la pròpia presidència del prelat i altres autoritats, se celebrarà el partit de futbol entre els primers equips dels importants clubs de Vich, «Maria-Ausà i Vich Futbol Club», l'encontre dels quals és esperat amb gran entusiasme i expectació per tota la comarca, per ésser la primera volta que lluitaran ambdós equips. L'arbitre serà col·legiat, amenitzant la festa una reputada orquestra.

— Alguns dels diaris de Barcelona, en donar compte aquesta setmana, del rotatori fustat de la casa de banca de Manresa, detallen que els detinguts Perpan i Lander, són naturals de Tona, i com sia que això

no correspon a la realitat, ha contrariat als veïns, perquè els dits cognoms, ni són coneguts per act ni es troben en aquest registre civil.

— La gran afuïança de forasters que vénen per les algues minero-medicinals està avui al fort de la temporada, de manera ue han de lluitar amb la manca d'habitacions, puix malgrat l'augment que aquestes han sofert, cada any és més crescuda la colònia banyista.

— L'Ajuntament acaba d'implantar aquest any el servei municipal de regar públic diari, durant l'estiu, qual millora demanava l'interès general, com també reclama el de la seguretat construcció de la xarxa de clauveres i voreres, qual obra, no obstant, té ja en projecte la Corporació, i que serà d'un cost respectable, però compensat amb l'embelliment i sanejament merescut de la població.

L'obra del Bon Mot a Arenys de Mar

Avui, diada de Sant Jaume, se celebraran, en aquesta xarosa vila de la Costa, solenns festes d'inauguració de l'Obra del Bon Mot; d'aquesta simpàtica institució que tan bella història compta ja a favor de la dignificació de nostra vloguda Parla. Ultra diferents oradors d'Arenys i de Barcelona, hi assistiran i parlaran el fundador i apostol ferventíssim de l'esmentada Obra, Ivon l'Escop.

Amb motiu d'aquestes festes, i signada per les autoritats, presidents d'entitats i individus de les Juntes directives de l'Obra del Bon Mot, s'ha escampat profusament per Arenys i pobles dels environs la següent proclama deguda a la ploma elegantíssima de l'esmentat Ivon l'Escop:

«Catalans d'Arenys de Mar i la seva comarca: No seriem dignes del nostre bon nom ni de la nostra gloriosa història, si no col·loquiem el nostre verb parlat a l'altura del nostre pensar i sentir. Car la paraula no és una moneda que pugui pendre encuny i famólia en una matèria inferior a la idea i el sentiment; s'han de fondre en una mateixa i idèntica peça.

I no seriem bons catalans si ens avergonyíem de parlar català, i seriem mala catalans si afrontàvem nostre llengua materna amb grofles i turpituds; i no seriem bons deixebles de Jesús, si no il·luminàvem nostre verb moridor amb les llus-sors immortals del verb eternal.

Veïns d'antigues colònies gregues; posseïdors d'un mar lluit, no són, desgraciadament, les veus de Grècia i Roma, parles d'or, llengües immortals, les que informen el nostre llenguatge present, sinó que són veus exòtiques de parles estranyes, i veus regalloses del carrer i de la plaça, amaraes de turpituds i blasfèmies, les que deturpen i corrompen nostre magnífic patrimoni verbal, la nostra llengua catalana d'antiga soca romana, valenta i millenària.

Contra els mals catalans que no parlen català, i contra els catalans que parlen malament la nostra llengua catalana, nosaltres, gent de pau, alçem avui, coratjosos i ardits, nostra bandera de guerra.

Per a inaugurar l'Obra del Bon Mot d'Arenys de Mar, que tindrà lloc el dia 25 d'aquest mes, us convidem als següents actes:

Mati, a les deu. Solennal Ofici expiatori de la blasfèmia en l'església parroquial, cantat per la secció d'homes de l'Onco Serrano Maria i en el qual dirà el sermó el reverend pare Zacaries de Llorens, conseller de l'Obra del Bon Mot a Arenys.

Tarda, a dos quarts de sis. Gran miting inaugural de l'Obra del Bon Mot en el qual parlaran:

Don Josep Altés i Solà, don Salvador Castelló, don Sebastià Sans i Borí, donya Teresa Gusi de Juassó, don Marian Manent, tresorer de l'Obra del Bon Mot a Barcelona; don Juli Vila, vice-secretari de l'Obra a Barcelona; Ivon l'Escop, fundador de l'esmentada entitat.

Heu aquí els noms de les persones que formen les Juntes de senyors i de senyores de l'Obra del Bon Mot a Arenys:

Junta de Senyores. — Presidenta, donya Dolores Conte-Lacoste de Gusi; vice-presidenta, donya Pilar Juvany d. Fontcuberta; secretaris, donya Teresa Gusi de Massó; vice-secretaria, senyoreta N'Antònia Torrent; tresorera senyoreta N'Andreu Llorens; vice-tresorera, senyoreta Na Josepa Vila; vocals, donya Francisca Gusi de Gusi; donya Maria Pel de Ferran; donya Julia Filva de Puigros; donya Leonor Tey de Curull; donya Maria Castelló de Rie-

ra; senyoreta Na Ramona Amigó. Junta de senyors. — President, don Juli Cardenal; vice-president, don Marian Malagelada; secretari, don Josep Altés; vice-secretari, don Jacint Alomar; tresorer, don Joaquim Doy; vocals, don Xavier de Prats, don Salvador Castelló, don Miquel Gilbert, don Manuel Riera, don Andreu Gallego, don Xavier Malmí, don Joan Arinó; conseller, reverend pare Zacaries de Llorens.

REUS

Futbol

S'anuncia per avui, festa de Sant Jaume, en el camp del Reus Deportiu, un partit de futbol entre el primer equip del Reus, campió de Catalunya del grup B, i el primer de la Unió Esportiva de Sans, campió del grup B d'Espanya, ja molt d'interès per a presenciar l'encontre.

Obituari

Ha mort N'Antònia Augué, jove esposa de nostre bon amic En Josep Capdevila Cases i filla del ferm catalanista N'Enric Augué. L'enterrament, que ha tingut lloc aquesta tarda, s'ha vist en extrem concorregut, degut a les moltes relacions de les famílies Capdevila i Augué.

Nostre més sentit condol a les mateixes i d'una manera especial als bons amics N'Enric Augué i Josep Capdevila, pare i espós de la finada.

La calor aprèta d'una manera assíxiat. Avui al sol el termòmetre senyalava 45 graus.

Els masos estan animadíssims, així com les ramoses platges de Salou, on cerca hom el confort a les fortes calors.

BADALONA

Festes del Carme

Amb una solennitat veritablement extraordinària, van celebrar-se a l'església dels PP. Carmelites.

Els sermons de la novena, a càrrec del doctor Montagut, molt notables per la llur elevació teològica i oratoria.

La processó del diumenge va assolir un èxit complet.

El pas de la dita processó per la Rambla, ran de les palmes, davant de la mar, donava a la religiosa comitiva un aspecte ben singular i impati.

La imatge de la Verge Carmelita, voltada dels seus devots, semblava beir singularment la mar i la gent pesadora.

VALLS

Els elements militars tenen organitzada una festa per al dia de Sant Jaume.

— La parroquia de la Mare de Déu del Carme ha celebrat la festa dita «dels confreres». A la processó portà la bandera principal el mestre d'Instrucció pública Josep Sabatè essent cordonistes el regidor nacionalista En Ramon Cases i En Rafael Castelló.

— L'Atletic Vallès diumenge passarà jugà un partit de futbol al seu camp contra el primer equip de l'Espluga de Francolí, guanyant els locals per 4 a 1 gols.

— S'ha inaugurat un servei d'autos entre Valls i el barri de Fontscaldes.

— Ha estat favorablement comentat l'article publicat a LA VEU DE CATALUNYA, parlant de la nostra col·la «La Principal del Camp».

— Ha estat nomenat definitivament quart tinent d'alcalde el regidor senyor Ciril Avellà, afiliat al partit conservador.

— El veí poble de Brañm, amb motiu de la seva festa major, ha organitzat algunes festes per als dies 25 i 26. Hi haurà partit de futbol entre els reserves de l'Europa i el Barcelona, i una carrera de bicicletes, i altres festes de calent reigió i popular.

Urgell del mig

PONS. — En la passada festa de la Mare de Déu del Carme, les Germanes Carmelites d'aquesta localitat organitzaren algunes festes religioses, les quals es vieren molt concorregudes. Hi hagué, al mati, missa cantada; a la tarda, les alumnes de les dites Germanes cantaren un Trisagi a la Mare de Déu del Carme.

— Es comença ja a batre. Els dies són molt calorosos.

— També es va sentir el terratrèmol de dies passats, però molt debòlment.

— La fira que se celebrava abans per Santa Anna, ha estat traslladada al dia de Sant Jaume, per tal com en aquella època estan al fort del batre.

Baix Empordà

PALAMÓS. — Dóna una especial animació als carrers d'aquesta vila el pas dels nois de la colònia escolar que ens ha enviat per cinc setmanes l'Ajuntament de Barcelona. Els petits representants de la ciutat, cap-i-casal de Catalunya són objecte d'afectuosos atencions per part de les nostres famílies acabalades.

Dies enrera la respectable dama N'Antònia Clara de Muntaner, com ja té per costum, va obsequiar-los

amb una berenada, i amb aquest motiu s'organitzà una petita festa a la qual varen concórrer les famílies amigues de la senyora de Muntaner. Els nens es presentaren amb els vestits nets i molt endreçats, i en restaren molt contents.

Cada dia fan excursions als llocs més pintorescos d'aquesta adriable i imponderable costa brava que tant belleses encloa. Varen anar a peu a la cala de la Fosca, i varen banyar-se en aquella platja magnífica, a Sant Antoni, a l'esplendid bell esguard de la punta del port, etc. Allí reben, de primera mà, les alenades sanitoses de la mar.

Aquesta acció benèfica, humanitària de l'Ajuntament de Barcelona, és molt elogiada per tothom.

Marítima i Comercial

MOVIMENT DEL PORT

Dimecres, dia 24

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Mirso», de Cartagena, amb càrrega general i 73 passatgers.
Vapor espanyol «Challorca», de Palma, amb càrrega general i 85 passatgers.
Vapor espanyol «Sagunto», de Cartagena, amb càrrega general i 85 passatgers.
Vapor alemany «Vesta», de Sant Feliu, amb càrrega general.
Vapor francès «Mount Kemmel», de Marsella, amb càrrega general.
Vapor noruec «Vard», de Bilbao, amb bacallà.
Vapor espanyol «Marin», de la mar, amb peix.
Vapor espanyol «Cabo Carvoeiro», de Marsella, amb càrrega general i 4 passatgers.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor italià «Ansaldo San Giorgio», amb càrrega general i trànsit, cap a Gènova.
Vapor espanyol «Sagunto», amb càrrega general, cap a Cartagena i scales.
Vapor espanyol «Antonio López», amb càrrega general, cap a Veracruz i scales.
Vapor espanyol «Cabo Blanco», amb càrrega general, cap a Bilbao i scales.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor danès «Rollo», amb trànsit, cap a València.
Vapor danès «Nautic», amb trànsit.
Vapor noruec «Ravnefald», de trànsit, cap a València.
Vapor francès «Mount Kemmel», amb càrrega general i trànsit, cap a Cuba i Nova Orleans.
Vapor francès «Andrés», amb càrrega general i trànsit, cap a Marsella.
Vapor anglès «Clenore», amb càrrega general i trànsit, cap a Farragut.
Vapor espanyol «Cabo Cuzco», amb càrrega general, cap a Sant Feliu i Marsella.
Vapor alemany «Merisina», amb càrrega general i trànsit, cap a València.
Vapor espanyol «Castilla», amb càrrega general, cap a Bilbao i scales.
Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

LA FIRA DE MOSTRES DE L'HAVANA

El Foment del Treball ha rebut de l'Oficina de Relacions Comercials Internacionals de la República de Cu-

ba, el Reglament per al funcionament de la primera Fira Mostrenu de l'Havana.

Aquesta Fira té per objecte posar en contacte a productors i venedors per a la realització de negocis i transaccions, mitjançant mostres, models, dibuixos, fotografies, etc., i hi poden concórrer tant els productors estrangers com els nacionals, bé directament o per conducte de representants legalment autoritzats.

La dita Fira tindrà efecte a la ciutat de l'Havana, del dia 9 al 24 de febrer de 1924, i coincidirà amb les festes anyals del Carnaval i d'Esports Internals, que per la pròpia època, i amb un extens programa, tenen lloc en l'esmentada ciutat de l'Havana.

La primera Fira Mostrenu de l'Havana està organitzada i serà administrada per l'Oficina Nacional de Relacions Comercials Internacionals, amb l'ajut oficial i sota la supervisió del Govern de la República de Cuba, i d'acord amb les següents bases:

La seva organització i desenvolupament general, estarà a càrrec d'una Comissió que es denominarà Comissió Central, la qual estarà integrada pel secretari d'Agricultura, Comerç i Treball, com president efectiu; els senyors alcalde municipal de l'Havana, com president nat; els senyors governadors provincials; el president i vice-president de l'Oficina Nacional de Relacions Comercials Internacionals; i els presidents de totes i cada una de les Entitats i Corporacions de la República, reconegudes oficialment i que tinguin fins comercials, industrials, mercantils, de millorament social, d'esports, etc.

Serà president d'honor de la dita Comissió, l'honorable senyor president de la República.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	15.26	00.00	14.94	00.00		00.00
Future:						
Juliol	14.28	14.36	14.34	00.00		14.28
Octubre	12.80	12.49	12.60	00.00		12.57
Gener	12.39	12.04	12.11	00.00		12.13
Març	12.19	11.94	12.01	00.00		12.04
Maig	12.05	11.91	11.92	00.00		11.94

Alexandria	Agost	Octubre	Junet	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Future. Ashmouni	00.00	00.00	Juliol . .	14.35	00.00	00.00
			Nbre . .	14.75	00.00	00.00
• Sakellaris	00.00	00.00				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	25.40	00.00	00.00	00.00
Future:				
Juliol	24.77	24.25	24.25	00.00
Octubre	22.68	22.52	22.64	00.00
Desembre	22.36	22.23	22.40	00.00
Gener	22.13	22.07	22.22	00.00
Març	22.16	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	24.25	00.00	00.00	00.00
Future:				
Juliol	23.40	00.00	00.00	00.00
Octubre	21.85	00.00	00.00	00.00
Desembre	21.80	00.00	00.00	00.00
Gener	21.76	00.00	00.00	00.00
Març	21.78	00.00	00.00	00.00

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

De la troballa d'armes

Respecte de la troballa d'armes al carrer de la Diputació, 201, pis primer, segueix detingut Josep Clotés Sureda (a) Llach de 36 anys, confiter. S'ha manifestat de detingut guardava les dites armes per a la defensa d'una entitat política que havia d'esser assaltada.

El Josep Clotés ha ingressat a la Presó Central a disposició del jutge de la Universitat que s'incanta de les armes i municions ocupades en l'esmentat domicili.

PENINSULA

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 25, 12'30 matinalada
Despatx oficial de Guerra:
«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc participa a aquest ministeri ço que segueix:
Sense novtat militar a tot el territori.

Al de Melilla, amb ocasió de la revista de l'armament, se li ha disparat una pistola a un soldat d'Àfrica, produint-li una ferida greu al genoll, que ha fet necessària l'amputació de la cama al soldat, anomenat Joan Puente Gutiérrez. S'instrueixen les oportunes diligències.

ARRANJAMENT COMERCIAL AMB ISLANDIA

A la «Gaceta» s'insereix avui la següent declaració:

«Amb l'objecte d'assegurar i desenvolupar les relacions comercials entre Espanya i Islàndia els sotsignats degudament autoritzats a l'efecte, han convingut la següent declaració:

Article primer. — A part disposicions en contra contingudes en els articles referents, Espanya i Islàndia s'obliguen a concedir-se reciprocament, en tot els que afecta a l'ur comerç, l'ur navegació o qualsevol altra indústria, així com també en ço que es relaciona amb les taxes, drets i excepcions de drets de Duanes o qualsevol altres contribucions, un tracte tan afavorit com el concedit o que es pugui concedir a la nació més afavorida.

Article segon. — Les mercaderies briginaries i procedents d'Espanya seran admeses a la seva importació a Islàndia amb el benefici de la taxa més reduïda que s'apliqui i que sigui aplicada a les mercaderies semblants i similars originàries o procedents de qualsevol altre país.

Les mercaderies originàries i procedents d'Islàndia seran admeses a la importació a Espanya amb el benefici de la segona columna de la tarifa espanyola en tot moment en vigor.

No obstant, en ço que afecta al bacallà seguirà vigent l'acord existent entre el Govern d'Espanya d'una part, i el Govern d'Islàndia de l'altra i segons el qual el bacallà originari i procedent d'Islàndia no serà sotmes a un tracte duaner menys favorable que el concedit o que pugui ésser concedit al bacallà procedent de qualsevol altre país, tant en el que concerneix als drets duaners com en general a les formalitats duaneres, per tan llarg temps com les relacions comercials entre Espanya i Islàndia reposin sobre una base convencional sigui provisional o definitiva, a condició que Islàndia exceptui els vins que no excedeixen de 21 graus d'alcohol, originaris i procedents d'Espanya, de la llista islandesa de 14 de novembre de 1917, sobre prohibició de la importació de begudes espirituoses, i a condició que Islàndia no prengui com a disposicions reguladores, en relació amb l'ús del vi, mesures que serveixin per a atenuar els efectes de l'excepció dels vins espanyols de l'esmentada llista.

Article tercer. — Les disposicions de la present declaració no són aplicables a les concessions que Espanya ha concedit o concedeixi a favor de Portugal, a la zona espanyola del Marroc i a les repúbliques hispano-americanes.

Article quart. — La present declaració entrarà immediatament en vigor i romandrà executòria fins explir un termini de tres mesos des del dia en què hagi estat denunciada per una de les parts contractants.

En fe de la qual cosa el sotsignats han expedit la present declaració que signen i segellen, data en doble exemplar, a Madrid a 23 de juliol de 1933. — Signen: Santiago Alba i H. A. Bernhoff.

LA PAVIMENTACIÓ DE MADRID

La «Gaceta» d'avui publica un Reial decret la part dispositiva del qual diu així:
Es concedeix al vigent pressupost de despeses del ministeri de Foment un suplement de crèdit de 2.366.108'26 pessetes al capítol 24, article únic per a les obres i serveis de pavimentació de Madrid.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat don Joaquim Martínez Borzo metge auxiliar de l'estació sanitària del port de Barcelona.

UNA DEIXA

S'ha fet públic un gest de l'Il·lustre catedràtic de l'Escola d'Estudis Superiors don Emili Rivera Gómez, especialista en els estudis naturals, que morí fa poc temps.

El senyor Rivera ha deixat la seva fortuna al Museu de Ciències Naturals, reservant-se a la vídua l'usufruit vitalici.

La fortuna importa 160.000 pessetes. Segons la voluntat del testador, la quantitat ha de distribuir-se en forma que, de la dita herència, 150.000 pessetes les empli el Museu lliurement, en el que entengui que hagi d'emprar-les, sense cap limitació.

Amb les 10.000 pessetes restants i el sobrant que les 150.000 deixin, després del pagament de les diverses despeses, s'instituirà una renda per a un premi o beca als deixebles pobres que cursin ciències naturals al Museu de referència.

DE GUERRA

El sots-secretari de Guerra ha pregat als periodistes que rectifiquessin la notícia sobre la captura d'un vaixell a la badia d'Alhucemas, amb contraban, negant que aquesta notícia tingués caràcter oficial, com s'ha suposat.

També ha desmentit el sots-secretari que existís motiu de disgust entre els comandants generals i l'Alt Comissari, els quals, segons afirma el general Bermúdez de Castro, marxen d'acord en les qüestions referents a l'acció d'Espanya a l'Àfrica.

Ha afirmat el sots-secretari que no són dos, sinó deu els tinentes coronels que havien sol·licitat el manament de les forces regulars de Tetuan, afegint que aquest manament serà proveït pel ministre de la Guerra després de compulsar els mèrits de cada un dels sol·licitants.

DETENCIONS

Uns guàrdies de seguretat han detingut a Jesús Chilleda, de 25 anys, cobrador del Banc Espanyol de Crèdit, a Francesc López, de 22, electricista, empleat en la mateixa entitat i Juli Vázquez Calvo, de 24 anys, empleat al Banc de Roma com autors de l'agressió de la qual fou objecte Joan Casado Fernández, empleat no sindicat del Banc de Biscaia, qual agressió tingué lloc al carrer de Serrano.

SUMARI ACABAT

El sumari que instruí el jutge de primera instància del districte del Centre, per homicidi en la persona de Lluís Anton del Olmet, ha quedat acabat i aviat passarà a l'Audiència. Consta el sumari de 300 folis i en ell figuren les declaracions de diversos testimonis proposats per la defensa de Vidal i Planas.

Sembla que afirmaren haver vist lleugeres erosions al coll de Vidal i Planas, de la qual cosa es tracta de deduir que hi hagué lluita.

FIRMA DE FINANCES

R. D. autoritzant el ministre d'aquest departament per a presentar a les Corts un projecte de llei sobre concessió d'un crèdit extraordinari per a satisfer a donya Tomasa Traperó crèdits que deixà de cobrar i que té reconeguts per sentència del Tribunal Suprem.

EL DEBATE

Amb el títol «Un regionalisme sàmo» s'ocupa «El Debate» del moviment iniciat per alguns elements a Catalunya i València per un regionalisme sobre la base d'una afirmació religiosa, i fa les següents consideracions:

El moviment s'ha iniciat bé i pot aconseguir una gran importància

Són encara València i Catalunya regions de tradició cristiana, que poden entrar en el camí d'una política noble i renovadora.

Es aventurat suposar que l'acció conjunta de totes dues regions baix un mateix programa i fonamentalment tractat, adquirirà un ressò magnífic?

Tampoc falten avui, per sort, en la política general espanyola, homes, i adhoc algun partit, capaços de collir i coordinar aquestes aspiracions regionalistes sobre el fons dels mateixos principis. La mútua aliança dels grups regionals d'aquesta organització política serà flanga d'un èxit ràpid i segur.

En resum: si els malixats grups regionalistes d'acció catòlica a Catalunya i València fixen d'una manera concreta el seu programa, si procuren inspirar-se en una labor comú, si empenen una propaganda ardorosa on amb coratge i sense equivocs facin afirmació de la seva fe i del seu patriotisme espanyol, si dins dels seus entusiasmes regionalistes en lloc d'isolar-se busquen el contacte amb homes i partits polítics afins capaços de portar llurs aspiracions a estufes de govern i llurs sentiments a les altres regions, vindrà ben aviat a fructificar la seva obra, i ja no serà l'obra d'un engrandiment local, sinó l'obra de la reconstrucció d'Espanya.

EL RETIR OBLIGATORI

A l'Ajuntament s'ha celebrat aquest matí l'anunciada sessió per a commemorar el segon aniversari del segur obrer obligatori i remetre als obrers les cartilles de l'Institut Nacional de Previsió.

Oberta la sessió pel senyor Ruiz Jiménez, ha fet un discurs elogiant l'estalvi, el senyor Maluquer.

S'han llegit després telegrams de adhesió de Sevilla, Barcelona, Oviedo, Bilbao, Santiago, Sevilla, Saragossa i Càceres.

També s'han llegit unes quantilles de l'obrer de la Impremta Municipal Andreu Gana, on fa història del retir obrer i enaltint els seus avantatges, i altres del senyor Gómez de Vallejo, president de la Cambra de la Indústria, enumerant els esforços i atencions que a benefici dels obrers consagren les classes patronals.

A continuació don Innocenci Giménez, vice-president de l'Institut Nacional de Previsió, ha parlat de l'avenc i progrés del retir obrer gràcies a la tasca de l'Estat, dels patrons i dels propis obrers, que han portat a efecte amb això una admirable tasca social.

El senyor Tommo, segon vice-president, després de planyer les causes de l'absència del general Marvá, al qual representa, feu un brillant resum glossant i alogiant manifestacions dels oradors que el precediren en la paraula.

Elogia sincerament a l'Ajuntament i al poble de Madrid.

Acabà recordant que S. M. el dia 2 de gener s'interessà perquè es propagués el retir obrer.

Llegí un telegrama que remetria al Rei, i donà les gràcies a tots els que havien concorregut a la festa.

El senyor Ruiz Jiménez ha recollit les al·lusions que se li havien dirigit, manifestant la seva satisfacció per haver presidit aquest acte.

Els oradors han estat molt aplaudits pels treballadors que en nombre de 300 omplien per complet el saló.

Seguidament els obrers municipals nomenats pel secretari senyor Ruano, anaren acostant-se a la presidència, rebent les corresponents cartilles.

El senyor Ruiz Jiménez proposà trametre un telegrama d'adhesió al general Marvá i s'acabà l'acte.

NOTES DONOSTIARRES

Sant Sebastià. — Amb motiu de celebrar-se avui la festa del Sant de la Reina donya Cristina, s'han rebut a Miramar innumrables telegrams de felicitació.

Pel Palau destilaren gran nombre de personalitats i les autoritats firmant en els àlbums col·locats.

També s'han tramés a la Reina moltes cistelles i rams de flors.

Don Alfons fou complimentat per l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Quíñones de León, amb el qual conferencià llarga estona.

La Reina Victòria sortí del Palau visitant alguns comerços, fent compres.

Els reis marxaran demà anant don Alfons a Madrid i donya Victòria a Santander.

Demà s'efectuaran les carreres de automòbils en el circuit de Lasarte, que està perfectament disposat. D'al·lò n'ha tingut cura el comandant d'artilleria senyor Carrasco.

S'han inscrit per a pendre part en les carreres vint cotxes de diferents marques.

De França han arribat nombrosos automòbils per a pendre part en la lluita uns i pr a presenciar-la altres.

Aquesta tarda és esperada una cavalcada francesa amb igual objecte. L'animació és veritablement extraordinària.

Sembla que ja estem en la gran setmana.

El Gran Casino i el Kursal són els principals punts d'animació.

En ells se celebren interessants dinars i reunions.

Al teatre es dona aquesta nit una opereta.

E l'lei acompanyat de l'heu ajudant passà avui per la carretera de França i la reina Cristina per la població.

L'alcalde ha obsequiat amb un lunch als comissaris catalans que han vingut per assistir a les festes de la Fira de Mostres.

L'ex-ait comissari d'Espanya al Marroc general Berenguer, ha arribat de pas cap a Fuerteventura.

A l'estació fou saludat per diversos amics civils i militars.

CONSELL DE GUERRA

Melilla. — A la caserna de Santiago s'ha celebrat el Consell de guerra per a jutjar a l'oficial de policia indígena Bu-Amama-Ben-Ismael.

Presidí el general Echagüe actuant com a vocals el general Fernández Pérez, els coronels Ruiz i Portal, Seoane, Cisneros i com a vocal auditor el de brigada senyor Elco.

El ministeri fiscal l'exercia el comandant senyor Pérez de Buen.

Com a defensor i jutge actuaren respectivament el capità Maroto i comandant Sortuy que llegí l'apuntament i les declaracions del processat i nombrosos testimonis.

Els càrrecs més importants són els següents: el negar l'obediència al cap del campament del Zaio unit-se a la una de la tarda als rebels internant-se després a la zona francesa.

Hi ha la declaració d'un testimoni que diu que sentí al processat que deia que havia d'unir-se al moviment, que Espanya ho havia perdut tot i que havia arribat l'hora de la rendició.

Un altre afirma que un dels seus familiars en la seva presència estrellà contra les rodes d'un carro a una criatura perquè els seus pares, que eren uns fugitius, es negaren a donar-li certa quantitat.

En l'apuntament figura una comunicació del nostre representant consular a Uxda dient que el processat es presentà allí vestint la guerrera de capità.

Terminada la lectura el fiscal mantingué la petició de la pena de mort. El processat fou conduït al poblat de Rostrogordo per una secció de pontoners.

ACCIDENT AUTOMOBILISTA

Melilla. — Ha occregut un accident d'automòbil del qual ha estat víctima el general Aldave, la seva germana i el seu ajudant de camp senyor Andujar.

En tornar a la plaça l'auto que els conduïa topà contra un pal, llançant els ocupants, sofrint el general macadures i contusions a una cama, la seva germana la fractura d'algunes dents, i el comandant fortament confusió en una espallita i masegament de certa gravetat.

Com que l'auto quedà destrossat foren traslladats els ferits a Melilla en un cotxe, essent molt visitats.

En informar-se el general Martínez Anido de l'accident, envià al seu metge a casa dels ferits.

FLAGELL

Pamplona. — Una plaga d'erugues estan causant destroços en les plantacions de remolatxa.

El director general d'Agricultura ha enviat un empleat per tal que estudi el remei a aquest mal.

LA VAGA DE BISCAIA

Bilbao. — El governador civil ha celebrat una important reunió amb els patrons miners que ha durat dues hores.

Acudiren a ella 37 patrons de diverses explotacions.

El governador exposà els termes del conflicte, que com se sap, dura fa tres setmanes, reconeguent que el marcat de miners està paralitzat

i que per altra part és indubtable que el jornal que perciben els obrers és petit.

El governador excità als patrons a estudiar una fórmula que els oferi, en la qual consta una millora de sous.

Els patrons celebraran una reunió a part per a estudiar la fórmula.

EN BENAVENTE

La Corunya. — S'ha rebut un telegrama a Finisterre comunicant que demà entrarà en el port el transatlàntic francès «Navarre», portat a bord a don Jacint Benavente i la seva companyia que amb ell ha realitzat una tournée per Amèrica.

EXPULSIÓ

Almeria. — En el vapor «Alhambra» ha vingut a aquest port un matrimoni francès expulsat de Melilla per ordre del senyor Martínez Anido.

Se l'acusa d'espionatge.

En desembarcar han estat conduïts ambdós consorts a la comissaria.

UN SOPAR

Madrid, 25, 2 matinalada
Per a celebrar les vacances patronals, s'han reunit aquesta nit a sopar en l'Estadi del Metropoli el president del Consell, els de les dues Cambres i alguns ministres.

El de Governació ha rebut als periodistes, de matinalada, manifestant que no tenia cap notícia per comunicar.

INCENDI

Salamanca. — A les nou de la nit s'ha declarat un incendi a l'Hotel Tormis.

A primera hora de la matinalada destruïts dos pisos.

No hi ha hagut desgràcies.

Es creu que l'edifici quedarà totalment a cendra.

DEFUNCIO

Bilbao. — Aquest matí ha mort el Lluís Elizalde, que havia estat catedràtic de l'Institut de Vitoria i estava reputat com un gran matemàtic i escriptor nacionalista.

Ultimament fou inspector general d'Ensenyança de la Diputació.

VAGA D'ADVOCATS

Múrcia. — Continua en igual estat el conflicte dels advocats i procuradors.

D'ençà que començà la vaga, la Sala primera com la Segona de l'Audiència han suspès els seus senyalaments, sense oficial als advocats, puix el Col·legi comunicà l'Audiència el seu propòsit de no assistir-hi fins que es donés als advocats una completa satisfacció.

Avui es reuní el Col·legi d'advocats per a veure si es troba una fórmula de solució.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i sísmica

Setmana del 16 al 23 de juliol de 1933 a les 8 hores

ESTACIO METEOROLOGICA

Temperatura màxima, 31'4 graus dia 22 a les 13 h.

Temperatura mínima, 17'1 graus dia 19 a les 5 h.

Màxima velocitat absoluta del vent 15 metres per segon, el dia 19, a les 13 h. 30 m. del SSW.

Pluja total en mil·límetres, 0'3 dia 19.

Saturació de l'aire, 0 hores en tota.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 26 hores en total.

Humitat relativa mínima, 36 per 100 el dia 22 a les 14 h.

ESTADIO SISMICA

Dia 17. — A les 20 h. 49 m. 30 s. registra una sotragada molt dèbil registrada a 42 quilòmetres de Barcelona.

Dia 18. — A la 1 h. 11 m. 13 s. s'inicià la fase preliminar d'un tremolor de terra, l'epicentre del qual dista de l'Observatori uns 2.600 quilòmetres. Una rèplica del mateix tremolor apareix a les 6 h. 7 m. 32 s.

Dia 20. — A les 15 h. 10 m. 57 s. registra un fort tremolor, l'epicentre del qual està a 4.940 quilòmetres de Barcelona, probablement a la regió Atlàntica de Daury.

Dia 22. — A les 14 h. 30 m. 52 s. s'observa còncics inscriuen un terratrèmol, l'epicentre del qual està a 9.200 quilòmetres de Barcelona.

El Director de la Secció Dr. Fontseré.